

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 7. AVGUSTA 1975

ŠTEVILKA: 31. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

13. SEJADELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

13. sejo delavskega sveta Železarne je sklical namestnik predsednika delavskega sveta Vinko Mežnarc za četrtek, 31. julija. Dnevni red je obsegal pregled izvrševanja sklepov, poslovno poročilo za I. polletje, poročilo o gospodarskem položaju železarne Jesenice in sprejem ukrepov, srednjeročni razvojni program Železarne, sklep o podaljšanju mandata samoupravnim izvršilnim organom, ugotovitveni sklep o reorganizaciji TOZD, ugotovitveni sklep o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke v črni in barvasti metalurgiji, informacijo o delegatih v samoupravni interesni skupnosti za nafto in plin, načelno soglasje za neposredno kontaktiranje z inozemskimi partnerji za uvoz različnih materialov, povečanje kvote izredno plačanih dopustov, imenovanje drugega člana v komisijo za izvajanje samoupravnega sporazuma o osebnih dohodkih in v odbor za dohodek in nagrajevanje ter imenovanje delegata v koordinacijski odbor za ljudsko obrambo pri občinski konferenci SZDL Jesenice. Na seji je bil prisoten tudi generalni direktor SŽ Gregor Klančnik.

1. Na seji delavskega sveta Železarne so vzeli na znanje poročilo glavnega direktorja o uresničevanju sklepov 12. seje delavskega sveta Železarne in ugotovili, da so izvršeni, nekateri pa se še izvajajo, ker so vezani na daljše obdobje.

2. Razpravljali so o poslovnem poročilu za I. polletje 1975 in ga sprejeli na podlagi soglasja delegacij TOZD in stališč odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne s temi ugotovitvami:

- Blagovna proizvodnja ne dosega družbenega plana za 3050 ton.
- Povprečna prodajna cena znaša 8.913 din/t in je večja od planirane za 923 din/t.
- Vrednostna realizacija presega planirano za 152.599.661 din.
- Dobiček je za 19 milij. din nad planiranim.

SAMOUPRAVNIM DELOVNIM SKUPINAM

V tej številki ŽELEZARJA objavljamo gradivo za razpravo na zborih delavcev TOZD in delovne skupnosti Skupne službe, ki bodo sklicani v avgustu letos in sicer po naslednjih vprašanjih:

1. predlog za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v Železarni,
2. informacijo o gospodarskem položaju Železarne in sprejem ukrepov,
3. predlog pravilnika o napredovanju na delovnem mestu.

Vodje samoupravnih delovnih skupin posebej opozarjamo na objavljeno gradivo, ki obravnava vprašanja, ki so ustavna neodtujljiva pravica delavcev TOZD in delovne skupnosti Skupne službe. Zlasti pomembna je razprava o predlogu pravilnika o napredovanju na delovnem mestu, ki bo sestavni del samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov, katerega smo na zborih že obravnavali in ga sprejeli razen poglavja o napredovanju na delovnem mestu. Objavljeni predlog pravilnika poizkuša razrešiti vsa tista vprašanja, ki so bila pri prvotni razpravi sporna, hkrati pa tudi poizkuša upoštevati pripombe samoupravnih delovnih skupin na vprašanja nagrajevanja v naši železarni.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje bo organiziral za vodje samoupravnih delovnih skupin informativne sestanke, na katerih bodo predstavniki strokovnih služb tolmačili nejasna vprašanja.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

KONKRETNE OBVEZE IN NALOGE

– Problematika na področju likvidnosti je kljub nekaterim ugodnim rezultatom še vedno zaostrena.

– Rezultati na področju blagovne proizvodnje so precej slabši in ne dosegajo planiranih količin in vrednosti.

– V tem obdobju nismo izpolnili nekaterih določil sprejete poslovne politike za leto 1975. Ta so:

- produktivnost,
 - izpolnjevanje naročil znotraj in izven Železarne,
 - nabava polizdelkov,
 - povečanje števila zaposlenih,
 - slabše plačevanje kupcev,
 - novi sistem napredovanja in nagrajevanja in
 - načrtovani izvoz.
- Na predlog odbora za gospodarstvo so sklenili, da se s 1. 1. 1975 poveča amortizacija z obračunom po povečanih stopnjah na vrednost 292.380.000 din. (Nadaljevanje na 3. strani)

V JULIJU 45 ENODNEVNIH IN VEČDNEVNIH POPRAVIL

Že pri sestavi letnega plana popravil je bilo upoštevano, da je mesec julij čas večje odsotnosti zaradi koriščenja letnih dopustov, zato smo planirali le najnujnejše.

Operativni plan popravil za julij je predvideval skupno dvanajst večdnevni popravil, iz meseca junija pa je bilo potrebno nadaljevati dela na petih napravah. Kakor vsak mesec doslej, so bila tudi tekom meseca julija vnešena v operativni plan

še tri večdnevna popravila. Tako je bilo skupno v mesečni operativni plan zajetih dvajset večdnevni popravil, od katerih je dokončanih štirinajst, na štirih se dela nadaljujejo v avgustu, dve večji popravili pa

(Nadaljevanje na 3. str.)

NEKAJ MISLI OB STABILIZACIJSKIH UKREPIH

Beremo: Poslovodkinja poverila 340.000 din; Malverzacija v TIP-TOPU; Hudo žejni viskija – kjer je direktor s svojimi pomočniki izkoriščal svoj položaj in si pridobil protipravno premoženjsko korist v znesku 132.000 din, poleg tega pa so porabili tudi 600 steklenic viskija za reprezentanco; Kršitev zakona o družbeni kontroli cen; Celo vodja delavske kontrole osumljen grabeža, JAT povzročil 16 milijard izgube. Višek vsega tega pa je nedvomno grabež 1,7 milijona din, kar presega vse meje zlorabe uradnega položaja, kakor tudi ugled podjetja samega in celo ugled Jugoslavije v svetu.

To je samo nekaj naslovov iz dnevnega časopisa o gospodarskem kriminalu, ki ga povzroča nekaj običajno odgovornih oseb, ravno v času naporov vse naše družbe, da stabilizirajo gospodarstvo. Kaj naj rečemo o vsem tem? Kam nas bo takšno delovanje nekaterih odgovornih posameznikov pripeljalo? Ali naj bo to

(Nadaljevanje na 2. str.)

Z GRADBIŠČA NOVE HLADNE VALJARNE

Dne 24. julija je bil na Jesenicah drugi sestanek poslovnega odbora nove hladne valjarne, ki ga je sklical njegov predsednik Peter Kunc. Poslovni odbor sestavlja pet članov, od tega so trije predstavniki železarne Jesenice, dva pa sta predstavnika tujih sovlagateljev v hladno valjarno. Poleg članov, oziroma njihovih namestnikov, so se sestanka udeležili še nekateri drugi odgovorni za projekt hladne valjarne.

Dnevni red je obsegal potrditev zapisnika in sklepov prve seje, pregled stanja projekta, pregled financiranja projekta, poslovanje Železarne v prvem polletju letošnjega leta in ogled gradbišča.

V zvezi s stanjem projekta je bil poslovni odbor seznanjen predvsem s kasnitvami na posameznih področjih in s terminskim planom nadaljnjih del, predvsem montaže opreme. Poudarjeno je bilo, da najbolj kasnimo z deli na halah in žerjavih, za kar je vzrok predvsem pri izvajalcih del. Kasnitve na temeljih naprav, ki so za najbolj kritične naprave do dva meseca, so delno zaradi zamud pri dobavi dokumentacije od tujih dobaviteljev, delno zaradi zamud pri domačih projektantih in delno zaradi nedokončanih hal in žerjavov. Zaradi vseh navedenih kasnitev je rezerva, ki je bila v terminskem planu, porabljena. Tako bo za obdržanje končnega roka izgradnje vse odvisno le od montaže in testiranja naprav. Tu pa se lahko pojavi nekaj težav zaradi nepravčasne dobave nekaterih materialov iz uvoza (uvozna dovoljenja), nezadostne ali premalo kvalificirane delovne sile montažnih podjetij in pa zaradi nepoznanih napak, ki bodo odkrite šele pri testiranju. Ne glede na vse navedeno pa je odbor ugotovil, da je še vedno realno pričakovati, da bo hladna valjarna v letu 1976 proizvedla 21.000 ton hladno valjanih trakov iz mehkega jekla.

Tudi financiranje projekta poteka, predvsem glede na druge velike slovenske projekte, zadovoljivo. Stroški projekta so sicer narasli preko v začetku predvidenih vrednosti. Ti stroški se bodo do konca del seveda še povečali. To povečanje gre predvsem na račun podražitev domačih del nad normalnimi pričakovanji, spremembe kurza dolarja, sprememb in dopolnitev tehnološke opreme, povišanih dajatev (energetika, carina) in še nekaterih drugih vzrokov. Kljub temu pa bodo viri financiranja do konca leta 1975 zadostni in šele za leto 1976 bodo potrebni dodatni krediti. Poseben problem predstavljajo tudi obratna sredstva, ki so bila v projektu izračunana na osnovi cen leta 1972. Za njihovo povečanje bo potrebno najetje kratkoročnih kreditov.

Člani odbora so bili seznanjeni tudi s poslovanjem Železarne v prvem polletju in niso imeli pripomb.

Ob koncu sestanka je bil ogled gradbišča. Člani so se pohvalno izrazili o stanju del, predvsem pa o napredku del od prvega sestanka dalje.

BRATSTVO IN ENOTNOST JUGOSLOVANSKIH NARODOV IN NARODNOSTI – GRANITNI TEMELJ SAMOUPRAVNE SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

Z Internacionalo, ki jo je zapel ženski pevski zbor Jesenice, se je v petek, 1. avgusta začela slavnostna seja vseh treh zborov občinske skupščine Jesenice ob praznovanju občinskega praznika. Poleg vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij, predstavnikov gospodarskega življenja občine, predstavnikov sosednjih občin, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih, je seji prisostvovala tudi delegacija občine Valjevo, ki jo je vodil predsednik občinske skupščine Valjevo. Po izvolitvi delegacij, ki sta položili venca k osrednjemu spomeniku padlim borcem NOV na Jesenicah in ob spomeniku na Obranci, je spregovoril predsednik občinske skupščine Jesenice Slavko Osredkar, tiger govor v skrajšani obliki v nadaljevanju objavljamo. Po podpisu listine o pobratenju med občino Jesenice in občino Valjevo, ki sta jo podpisala oba predsednika skupščin in kar so navzoči sprejeli s spontanim aplavzom, je pozdravil vse navzoče predsednik občinske skupščine Valjevo Sreten Janković, katerega govor v nadaljevanju v celoti objavljamo. Po podelitvi Čufarjevih in Gregorčičevih plaket, je slavnostno sejo sklenil s krajšim koncertom ženski pevski zbor Jesenice pod vodstvom zborovodja Milka Skoberneta. Vse navzoče je zatem v avli obeh osnovnih šol sprejel predsednik občinske skupščine Jesenice, kjer so si ogledali tudi razstavo likovnih in tehničnih izdelkov učencev osnovne šole Tone Čufar in Prežihov Voranc.

IZREDEN POVOJNI RAZVOJ OBČINE

SLAVNOSTNI GOVOR
PRESEDNIKA OBČINSKE
SKUPŠČINE SLAVKA
OSREDKARJA

»Na današnji dan pred štirinajstimi leti, se je komaj ustanovljena partizanska četa na Obranci prvič spopadla v odprtem boju s teh-

nično mnogo bolje opremljenimi in številčno močnejšimi nemškimi vojniki ter jih pognala v beg. To je bil brez dvoma dogodek, katerega moralne vrednote se morda šele danes polno zavedamo, čeprav vemo, da je bila bitka na Obranci ena izmed številnih in veličastnih začetkov

(Nadaljevanje na 10. str.)

Predsednika občinskih skupščin Valjevo in Jesenice, Sreten Janković in Slavko Osredkar, sta na slavnostni seji občinske skupščine Jesenice, 1. avgusta podpisala listino o pobratenju med obema občinama

25 LET DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

AVGUST 1950

Avгust leta 1950 je v zgodovini delavskega samoupravljanja v Železarni najpomembnejši mesec, posamezni datumi tega meseca pa zgodovinskega pomena. V tem mesecu, neposredno po izidu zakona o upravljanju z gospodarskimi podjetji, so na seji delavskega sveta Železarne, dne 14. avgusta 1950 izvolili prvi upravni odbor, ki je od takratne uprave podjetja uradno tudi prevzel tovarno v upravljanje, nekaj dni kasneje pa so na svačani seji delavskega sveta Železarne, dne 20. avgusta 1950 sprejeli poročilo o prevzemu upravljanja po upravnem odboru. Tega dne so potem na svačani pred upravo stavbo na Jesenicah simbolično prevzeli tovarno v upravljanje delavci Železarne prek namestnika predsednika delavskega sveta Železarne Srečka Jagodica. Mesec avgust je bil torej poln dogodkov prav na začetku zgodovine delavskega sveta Železarne in samoupravljanja v Železarni nasploh, zato mu bomo v tej in v naslednjih številkah ŽELEZARJA posvetili nekaj več pozornosti.

Tokrat pogledimo, kaj se je dogajalo na seji delavskega sveta Železarne, dne 14. avgusta 1950. Na tej seji, ki jo je predsednik delavskega sveta Železarne Franc Arh sklical ob 16. uri v kmečki sobi Kazine, so v prisotnosti sekretarja okrajnega komiteja ZK in tajnika okrajnega sindikalnega sveta najprej poslušali poročilo predsednika delavskega sveta o delu delavskega sveta, nato poročilo direktorja tovarne o delu in stanju tovarne, potem pa so izvolili člane in namestnike članov upravnega odbora ter namestnika predsednika delavskega sveta Železarne.

Po otvoritvi seje in izvolitvi organov za volitve upravnega odbora je predsednik delavskega sveta orisal pomen tega zgodovinskega dogodka, ko se začne proces prevzemanja podjetja v upravljanje po kolektivu in se začneja uresničevanje gesla proletarske revolucije: TOVARNE DELAVCEM — ZEMLJO KMETOM. Posebno je poudaril dolžnost delavskega sveta Železarne, da pomaga pri strokovnem in političnem izpopolnjevanju slehernega delavca tovarne v tem smislu, da bo vsakdo sposoben sodelovati v delavskem svetu Železarne in v delavskem samoupravljanju tovarne.

Direktor tovarne diplomirani inženir Janko Torkar je nato izčrpno poročal o stanju Železarne in s tem prikazal dejansko stanje tovarne takšno, kakršno so delavci in njihovi izvoljeni organi samoupravljanja v tem trenutku prevzemali. Člani delavskega sveta so v razpravi ugotovili, da so podatki o stanju za njih popolnoma novi in vredni globlje obravnave. Zavedali so se odgovornosti in nalog, ki jih čakajo v bodočem delu.

V nadaljevanju seje so izvolili enajstčlanski upravni odbor in prav toliko namestnikov. V upravni odbor so izvolili:

Viktorja ROPRETA (udarnik, odlikovan),
Janka AVSENIKA (udarnik, odlikovan),
Francja PETERNELA (udarnik),
Jakoba POGAČARJA (odlikovan),
Cirila KLINARJA (udarnik, odlikovan),
Francja MALEJJA (odlikovan),
Rudolfa OMEJCA (udarnik),
Martina KEJŽARJA (udarnik, odlikovan),
Janka TORKARJA, dipl. inž.,
Iva ARZENŠKA, dipl. inž. (odlikovan) in
Alojza BOŽIČA (udarnik, odlikovan)

Za namestnike članov upravnega odbora so izvolili: Valentina KEJŽARJA, Alojza KOMICA, Maksa DOLINARJA, Janka VERDNICA, Mirka KNIFICA, Janeza PIKONA, Lovra ARHA, Franca LESKOVCA, Alojza PREŠERNA in Cirila ODLASKA.

Za zaupanje se je v imenu izvoljenih članov upravnega odbora in njihovih namestnikov zahvalil Viktor ROPRET in izrazil upanje, da bo ta upravni odbor kos nalogam, ki jih čakajo in da jim bo v tem pomagal celotni kolektiv Železarne. Svoj kratki nagovor je zaključil z besedami (citiram): »Zavedajoč se odgovornosti, ki je padla na nas, prosimo za tesno sodelovanje uprave podjetja in tehničnega osebja ter vsakega posameznika, da bomo z delom lahko šli po poti Lenina in Marksa, kot nas učita naša partija in maršal Tito.«

Za namestnika predsednika delavskega sveta Železarne so zaradi predvidene odsotnosti predsednika izvolili Srečka JAGODICA, nato pa so sprejeli naslednja sklepa:

1. Člani delavskega sveta Železarne naj med 18. in 20. avgustom skličejo obratne sestanke, na katerih naj raztolmačijo pomen izvolitve upravnega odbora.
2. Upravni odbor delavskega sveta Železarne se mora takoj sestati, prevzeti upravljanje podjetja in pripraviti svačani sprejem tovarne v roke delavcev.

M. Polak

KONKRETNE OBVEZE IN NALOGE

(Nadaljevanje s 1. strani)

3. O gospodarskem položaju železarne Jesenice je poročal glavni direktor Peter Kunc, generalni direktor Slovenskih železarn Gregor Klančnik pa je poročal o gospodarskem položaju Slovenskih železarn.

Po razpravi o gospodarskem položaju Železarne in nujnih ukrepih, ki jih narekuje sedanji trenutek, da bi dosegli rezultate kot so predvideni v resoluciji ekonomskega razvoja Slovenije in Jugoslavije ter izhodiščih za poslovno politiko Železarne za leto 1975, so sklenili:

— Spremembe na izvoznih tržiščih in pa domače zahteve po naših materialih so v prvem polletju tega leta vplivale, da je naš izvoz zaostal za predvidenim. Ob podvojenem izvozu v drugem polletju bo Železarne izvozila za 10,3 milij. dinarjev, kar je naša zunanje izvozna obveza. Vsi naši interni naporji pa morajo biti usmerjeni v to, da bomo dosegli 11,7 milij. dolarjev izvoza.

— Delavski svet soglaš, da se izvoz Železarne na osnovi sklepa upravnega sveta Slovenskih železarn prikazuje in upošteva kot celotni izvoz Slovenskih železarn, saj z boljšo oskrbo predelovalcev pospešujemo izvoz. Ločeno obravnavanje posameznih delovnih organizacij Slovenskih železarn deluje dezintegrirano na sestavljeno organizacijo združenega dela in onemogoča načrtno usmerjanje zunanjih tokov dejavnosti.

— Pri akciji vezave uvoza z izvozom je dolžnost prodajnega sektorja, da bo 60 dni pred sklenjenim rokom dobave izstavil obratom neobhodne specifikacije in sicer:

Izdelek	Količina t	Vrednost \$
Debela pločevina	7.000	1.980.000
steckel	1.300	240.000
HOP	1.000	240.000
valjarna žice	250	59.000
jeklovleki	1.400	583.000
elektrode	3.100	1.627.000
žičniki	3.770	1.015.000
bodeča žica	400	160.000

— Prodajni sektor je dolžan kot nosilec izvajanja omenjenih akcij podati mesečne oziroma kvartalne informacije o poteku realizacije izvoza. Prodajni sektor izvaja tudi koordinacijo s proizvodnimi obrati oziroma temeljnimi organizacijami in finančno računovodskim sektorjem.

— Čeprav je proizvodnja surovega jekla večja za 11.000 ton, blagovna proizvodnja pa za 12.000 ton kot v istem obdobju lani, pa je vendar porast produktivnosti manjši kot smo ga predvidevali z našimi izhodišči. Zato je potrebno v drugem polletju porastu produktivnosti z dodatnimi programi po obratih dati poseben poudarek. Ta del akcije je sestavni del programa varčevanja.

— Z zaostrenim položajem na tržišču je potrebno problem zastankov obravnavati v vsakem obratu posebej in sicer na sledeči način:

- ugotoviti zaostanke, ki nastajajo zaradi slabega plačevanja kupcev,
- ugotoviti zaostanke, ki nastajajo zaradi notranjih vzrokov,
- vpeljati evidenco o poteku realizacije naročil z namenom, da preventivno opozarjamo kupce o eventualnih spremembah dobavnih rokov.

— razviti posebni stimulativni mehanizem za terminske dobave kot preventivni ukrep, da bi zmanjšali zaostanke in s tem tudi možnost, da bi bil povzročitelj slabega plačevanja kupcev nedovršena proizvodnja, sprememba programov, itd.

— Ker je likvidnostni položaj iz dneva v dan težji, je potrebno ugotoviti kupce, ki so pod neposrednim udarom zakona o pokritih investicijah in preveriti, če imajo ustrezna kritja.

Rok za to akcijo je do konca avgusta 1975.

— Novi zakon o pokritju investicij nalaga Železarni skrbno načrtovanje nadaljnjih vlaganj, zato je potrebno:

— da se z lastnimi in dodatnimi krediti pokrijejo že začete investicije, v kolikor bi ustavev teh investicij povzročala veliko škodo,

— investicije, ki so že začete pa jih je možno odložiti, se prestavijo na poznejši čas. Nove investicije začeti le v kolikor to omogoča naša ekonomska moč in v kolikor so na razpolago ustrezni dolgoročni krediti.

— V drugem polletju bodo potrebni izjemni naporji v smeri doseganja predvidenih proizvodnih rezultatov tako po količini proizvedenega surovega jekla kot tudi v blagovni proizvodnji. Obrati naj s podrobnimi programi zadolžijo posamezne proizvodne dele, da bomo predvidene količine dosegli.

4. Sprejeli so informacijo direktorja sektorja za ekonomiko in organizacijo o srednjeročnem razvojnem programu železarne Jesenice za obdobje 1976—1980, ki je v širši javni razpravi in bo sprejet do konca leta 1975.

5. Ugotovili so, da so delavci na zborih delavcev TOZD in DSSS podaljšali mandat samoupravnim organom, delegacij TOZD in DSSS v delavskem svetu Železarne ter kolektivno izvršilnim organom do konca leta 1975.

6. Sprejeli so informacijo centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje o predlogu reorganizacije TOZD, ki bo v avgustu v javni razpravi na zborih delavcev.

7. Ugotovili so, da so delavci, na zborih delavcev TOZD in DSSS Železarne že sprejeli samoupravni sporazum o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka ter delitvi sredstev za OD v črni in barvisti metalurgiji, ki je usklajen in se izvaja v okviru celotne grupacije.

Ugotovili so tudi, da so delavski sveti TOZD in DSSS po predhodni javni razpravi na zborih delavcev TOZD in DSSS sprejeli samouprav-

ni sporazum o izumih in tehničnih izboljšavah v Slovenskih železarnah skupaj s predlogi DIATI.

8. Sprejeli so informacijo predstavnik centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje o nekaterih nepravilnostih v predlogu kadrovske zasedbe v organih samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin.

9. Strinjali so se s posrednim uvozom preko tujih trgovskih hiš za potrebe Železarne in operativno zadolžili odbor za gospodarstvo, da razpravlja o posameznih uvoznih poslih, ker morajo predstavniki nabavnega sektorja za vsak uvoz preskrbeti takšno soglasje. Odbor za gospodarstvo pa bo tekoče poročal delavskemu svetu Železarne o izdanih soglasjih o posrednem uvozu materialov.

10. Na predlog odbora za delovne in življenjske pogoje so povečali kvoto izredno plačanih dopustov za 1975 leto za 79 dni, kolikor so jih koristili naši delavci za mladinsko delovno akcijo na Brkinih in Halo-

zah. Sklenili so, da je s tem kvota izredno plačanih dopustov za 1975 leto dokončna in je delavski svet Železarne ne bo več povečeval, ne glede na potrebe in dejavnost.

Sprejeli so tudi informacijo Francja Belčiča, delavca kadrovskega sektorja, o porastu odsotnosti z dela v primerjavi z desetletnim povprečjem in ugotovili, da je porasla za 19 % ali za petino. V porastu so vse oblike odsotnosti z dela, razen porodniškega dopusta in skrajšanega delovnega časa, ki sta se znižala za 6 %. Seveda ta pojav slabo vpliva na delo v proizvodnji. Na nekatere oblike odsotnosti ne moremo vplivati (redni letni dopust, ki je višji zaradi zakonskih sprememb), ostalim pa bomo morali posvetiti večjo pozornost. V tej zvezi kadrovski sektor pripravlja skupaj z obratno ambulantno analizo, na podlagi katere bomo skušali znižati zlasti bolovanja do 30 dni.

11. Na predlog TOZD Hladna predelava so člani delavskega sveta Železarne imenovali za namestnika člana skupne komisije za izvajanje sporazuma o osebnih dohodkih grupacije črne in barvne metalurgije Saša PIBRA iz žičarne in za člana odbora za dohodek in nagajevanje pri delavskem svetu Železarne Antona KLEMENCA iz jeklovleka. Oba sta imenovana namesto dosedanjega člana Franca Mlakarja, ki je sprejel drugo delovno mesto izven Železarne.

12. Ob koncu seje so za delegata v koordinacijski odbor za ljudsko obrambo pri občinski konferenci SZDL Jesenice imenovali Antona DEŽMANA iz jeklovleka. J. S.

NEKAJ MISLI ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

njihovo početje nam za nagrado ob 25-letnici samoupravljanja za zaupano jim nalogo? Za takšno samoupravo se prav gotovo nismo opredelili, ko smo uresničevali Marksovo misel: »Tovarne delavcem!« Vprašujemo se, kje so bili komunisti v teh delovnih organizacijah? Kje je delavska kontrola?

Vse to prav gotovo kaže na nerazvitost samoupravnih odnosov, kjer imajo nekateri še vedno prevelika pooblastila in škodljivo delujejo proti kolektivu in družbi. Tako početje prav gotovo ni prispevek k stabilizaciji našega gospodarstva, ki v sedanjem trenutku zahteva učinkovito akcijo vse naše družbe.

Sedanje stanje gospodarstva narekuje odločne ukrepe, ki naj spodbudijo in omogočijo hitrejši razvoj. Predvsem odpravo nepokritih investicij, povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza, zajezi otekanje denarja iz gospodarstva, povečati produktivnost in delovno disciplino, preprečiti razsipanje družbenega denarja. Vse to lahko dosežemo z večjo odgovornostjo v samoupravljanju, ki ravno letos slavi 25-letnico. Pri reševanju teh gospodarskih problemov morajo biti vključeni vsi občani in delovni ljudje.

Pri tem še posebne naloge čakajo temeljne organizacije združenega dela, kjer morajo bolj gospodarno ravnati s sredstvi, prizadevati si morajo za večjo produktivnost in proizvodnjo, analizirati vzroke inflacije in problematiko uvoza ter izvoza, investicijska vlaganja in podobno. Velik pomen pri tem pa imajo izbira kadrov, delavska kontrola in pa vloga Zveze komunistov.

Na šestem zasedanju prvega delavskega sveta Železarne, 14. avgusta 1950, so izvolili prvi upravni odbor. V prvi vrsti od leve proti desni stojijo: Franc Peternej, Lojze Božič, Janko Torkar, Viktor Ropret, Jakob Pogačar; v drugi vrsti od leve proti desni: Franc Malej, Ivo Arzenšek, Janko Avenik, Rudolf Omej, Ciril Klinar in Martin Kejžar.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

OTK

V petek, 18. julija je bila seja odbora osnovne organizacije sindikata na OTK. Vodja oddelka Jakob Medja je članke odbora seznanil s srednjeročnim programom razvoja Železarne in OTK. V razpravi so člani odbora menili, da bi morali s programom srednjeročnega razvoja seznaniti vse članke kolektiva in zato predvideti, da bodo že v naslednjem tednu na dopoldanski in popoldanski izmeni sodelavcem obrazložili razvojni načrt za obdobje 1976 do 1980. Izčrpno informacijo naj bi posredoval vodja oddelka Jakob Medja.

Na seji so spregovorili še o uresničevanju ustave in samoupravljanja v Železnici. Predvidevajo, da bo o tej problematiki razpravljala odbor osnovne organizacije skupaj z osnovno organizacijo ZK. Največ težav predvidevajo pri bodoči organizaciji TOZD, kjer je zahtevano večeno vodenje tako, da naj bi imel vsak TOZD v Železnici svoj zbirni račun. S tem v zvezi na OTK opozarjajo, da ob sedanjem številu ljudi v posameznih obratih predvidenih nalog ne bodo mogli opraviti. Kratko pojasnilo je članom odbora posredoval predsednik osnovne organizacije sindikata Anton Košir in povedal, da bo začasno delo urejeno že centralno, vendar pa za vsak obrat posebej. Imenovali so komisijo, ki jo sestavljajo Adolf Urbanc, Jakob Medja in Miran Jenko, ki naj bi ugotovila kako izpolnjujejo sklepe sprejete na sejah samoupravnih organov in kako delujejo samoupravne delovne skupine. Komisija naj tudi ugotovi, kje so pomanjklivosti in kako deluje tehnično operativni kader.

Tov. Medja je imel nekaj pripomb tudi k obveščanju, saj doslej ni prejel zaključnega računa in širšega srednjeročnega programa za obdobje 1976-1980. Prav tako ni prejel tudi druge literature, za kar je zadolžen center za proučevanje samoupravljanja in informiranje.

Na seji sindikalnega odbora je bil sprejet predlog, da je treba spreminiti 18. člen pravilnika o podeljevanju pomoči socialno ogroženim delavcem tako, da naj znaša limit odbora osnovne organizacije sindikata od 400 do 800 dinarjev, v skupnih službah pa od 800 do 1.200 din.

Ob koncu seje so predlagali še dva člana kolektiva, ki naj bi prejela priznanje ob praznovanju 25-letnice samoupravljanja. Sodelavcu Alojzu Zima so odobrili denarno pomoč, njegovo prošnjo pa bodo posredovali še ustrezni komisiji pri skupnih službah.

HLADNA VALJARNA

V četrtek, 24. julija je bila 4. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata v hladni valjarni.

Poročilo o izpolnjevanju sklepov 8. kongresa slovenskih sindikatov je odboru posredoval predsednik Janez Oven. V drugi točki dnevnega reda je bilo posredovano tudi poročilo o delu samoupravnih delovnih skupin v prvem polletju letošnjega leta. Iz poročila predsednika osnovne organizacije sindikata povzemamo, da je v hladni valjarni 14 samoupravnih delovnih skupin, ki se sestajajo vsak mesec. Gradivo za sestanke samoupravnih delovnih skupin je dobro pripravljeno, v prvem polletju pa so na sestankih obravnavali in potrdili večje število samoupravnih aktov. Poleg tega so imeli v obravnavi vsak mesec tudi izpolnjevanje proizvodnega načrta in program varčevanja. Analizirali so sklepe sprejete na prejšnjih sestankih ter razpravljali o delovni in tehnološki disciplini. Precej pozornosti so posvetili kakovosti izdelkov in ostali problematiki.

Samoupravne delovne skupine v hladni valjarni so bile splošno seznanjene z gospodarjenjem v obratu in železnici. Na postavljena vprašanja so prejeli odgovore. Večina vprašanj je že rešenih, nekatera vprašanja pa še rešujejo, zlasti tista, ki se nanašajo na asfaltiranje ceste, ter ureditev kantine in garderobe.

V drugem delu seje so člani odbora osnovne organizacije obravnavali poročilo z 10. seje TK ŽK Železarne, pregledali pa so tudi izpolnjevanje programa varčevanja v prvem polletju. Pridržani komisiji bodo posredovali pet predlogov za podelitev odlikovanj.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

V petek, 1. avgusta je bila četrta seja odbora osnovne organizacije sindikata. Najprej so sprejeli sklep, da bodo na sestankih samoupravnih delovnih skupin delavcem obraz-

ložili sklepe sprejete na 10. seji tovarniške konference ŽK Železarne.

V razpravi so bili tudi sklepi sprejeti na drugi seji tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Železarne. Seje odbora osnovne organizacije sindikata se je udeležila tudi Jožica Vovk, ki je delegat na področju socialnega in otroškega varstva v občini Jesenice. Prav tako je o svojem delu poročal Peter Obid, ki redno sodeluje kot delegat na vseh sejah svetov zavodov, posebnega družbenega pomena.

Glede dela samoupravnih delovnih skupin pripomb ni bilo, ker se le redno mesečno sestajajo. To velja tudi za članke delavskega sveta, ki sodelujejo v razpravi na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Aktivna je postala tudi osnovna organizacija mladine, ki namerava organizirati turnir v malem nogometu, skupaj s pripadniki JLA in mladino na Blejski Dobravi. Beseda je tekla tudi o stabilizacijskih ukrepih in vprašanjih nadaljnjega gospodarskega razvoja. Sindikalni odbor je bil seznanjen z izvozno problematiko. V lužnici je treba posvetiti več pozornosti kakovosti dela in tudi pri prebiranju pločevine. Bolj pozorni naj bi bili pri varčevanju z zaščitnimi sredstvi in pri delu s stroji. O tej problematiki, naj bi obširneje spregovorili na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

V drugem delu seje je bil odbor osnovne organizacije seznanjen s tem, da bo 23. avgusta v novi hladni valjarni proslava ob 25-letnici samoupravljanja in združenja s praznovanjem občinskega praznika. Razpravljali so še o delu, ki naj bi ga opravili zadnjo soboto v mesecu. Predlagano je bilo, naj bi odredjene naloge opravili teden dni prej zaradi izleta v Ravne. Spregovorili so še o disciplini ter o izostankih z dela. Sodelavci, ki izostajajo z dela, bodo obravnavali na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

V JULIJU ...

(Nadaljevanje s 1. str.)
sta bili odloženi. V avgustu bomo nadaljevali dela na parnem kotlu št. 4, na parni turbini in na SM peči št. 17, podjetje Bregana pa nadaljuje s popravilom brusilnega stroja Herminhavsena, odloženi pa sta bili popravili mlina za ostružke in SM peči št. 2.

Podaljšanje štirih večjih popravil v mesecu avgustu je bilo že v operativnem planu predvideno. Prestavitve pa je narekovala v primeru SM peči potreba proizvodnje, mlina za ostružke pa je bil odložen zato, ker smo z enodnevnim popravilom zmanjšali potrebo po večdnem popravilu.

Enodnevnih popravil strojnih naprav je bilo v mesecu juliju programiranih skupno 43, izvedenih pa je bilo samo 31, tako je bilo kar dvanajst enodnevnih popravil odloženih nekaj zato, ker se še ni pokazala potreba, nekaj pa zaradi pomanjkanja delavcev.

Od dokončanih štirinajstih večdnih popravil smo dela dokončali v roku na enajstih, na treh pa smo dela podaljšali. Popravila so bila podaljšana na mlino za koks, vzrok za to je pomanjkanje delavcev, na SM peči 6 zaradi predelave komor, na kalilni peči Ebner pa delno zaradi neustrezne peke in pomanjkanja delavcev.

Pri enodnevnih popravilih smo v tem mesecu imeli podaljšanje, predvsem na obeh električnih pečeh, in sicer sta bili obe popravili na ASEA električni peči podaljšani za skupno 9 ur 55 minut, čemur je osnovni vzrok nepravilni odklop stare opeke. Popravilo na električni peči ELECTROMELT pa je bilo podaljšano za 38 ur in 10 minut zaradi večje okvare na konzoli za vpetje cilindra za odklop oboka peči. Zaradi te okvare je bila peč dana v popravilo en dan prej kot je bilo v operativnem planu predvideno. Predno pa smo mogli pričeti s popravilom, smo morali popraviti nastalo okvaro na mehanizmu za odklop oboka. To popravilo je trajalo kar celih 36 ur, z rušenjem stare obzidave pa smo zaradi okvare na stroju začeli šele 40 ur po ustavitvi peči.

Za večdnega popravila je bilo programirano skupno 1.378 delovnih ur, porabili pa smo jih 1.456 ali 5,6 % več.

Za enodnevna popravila pa je bilo programiranih 286 delovnih ur, porabili pa smo jih 341 ali 19 % več. Pri tem so računane samo ure za izvedena popravila.

Referent za remonte
Stane Torkar

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 11. 8.	KORDEŽ FILIP	GMAJNAR JANEZ
TOREK — 12. 8.	GASSER FRANC	BEGEŠ STANE
SREDA — 13. 8.	KAVČIČ EDO	REKAR VINKO
ČETRTEK — 14. 8.	VARL ALOJZ	ROZMAN JANEZ
PETEK — 15. 8.	TRONTELJ MARJAN	ARH JOŽE
SOBOTA — 16. 8.	BRUMAT MARTIN	LEBAN IVO
NEDELJA — 17. 8.	ARNEŽ FRANC	LOGAR IGOR

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železnici je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 11. do 16. avgusta
Dopoldan: III. in IV. obratna ambulanta
Popoldan: II. obratna ambulanta
V soboto, 16. avgusta, samo dopoldan IV. obratna ambulanta.

Zobna ambulanta:
Dopoldan: I. zobna ambulanta
Popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 16. avgusta, samo dopoldan I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

SOLIDARNOSTNI PRISPEVEK

V Uradnem listu SRS št. 3, z dne 5. februarja 1975 je izšel zakon o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč. Člen 4. določa, da se uvaža vsako leto teden solidarnosti v času od 26. julija do 1. avgusta. Člen 6. določa, da delavci plačujejo prispevek solidarnosti iz osebnega dohodka v višini povprečnega enodnevnega neto osebnega dohodka, doseženega v mesecu juliju.

Za odtegljaj v dobro solidarnostnega sklada pridejo v poštev vsi delavci v rednem delovnem razmerju za nedoločen delovni čas, vsi upokojenci s tri in pol ter osemurno zaposlitvijo za določen delovni čas in pripravniki. Delavcem na bolovanju nad 30 dni se preračuna odbitek solidarnostnega sklada v višini enodnevnega izplačanega nadomestila za čas bolovanja.

Pri izračunu enodnevnega osebnega dohodka se upošteva sedemurna zaposlitev, kar ustreza 42-urnemu tednu oziroma 182-urni zaposlitvi na mesec. Odtegljaj bo izkazan v julijski izplačilni listi — 15. avgusta pod vrsto odbitka 740. J. K.

ŠTIPENDIJE

Kadrovski sektor železarne Jesenice sporoča, da je podaljšal prijavitni rok za štipendije za redno izobraževanje za naslednje šole:

1. Poklicna kovinarska, metalurška in elektro šola	45
— strojni mehaniki (ključavničarji)	10
— ključavničarji — varilci	5
— orodni ključavničarji	20
— strugarji	5
— vodovodni inštalaterji	30
— obratni električarji	
2. Šola za poklicne delavce	15
— talilci pri plavžu, SM peči in elektro peči	15
— valjavci	15
— žičarji	20
— hladno valjavci	

Kandidati morajo prošnji za štipendijo priložiti:

- natančno izpolnjen obrazec 1.65, ki ga je izdala DZS; pri podatkih o dohodkih upoštevati osebne dohodke za leto 1974
- prepis zadnjega šolskega spričevala in
- izjavo, da ne sprejemajo štipendije pri drugem štipenditorju.

Rok za prijavo je 30. 8. 1975.

DRUŠTVO IZUMITELJEV IN AVTORJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV — JESENICE

RAZPISUJE

petdnevno strokovno ekskurzijo članov DIATI na leipziški velesejem in v tovarno težke opreme ERNST THÄLMANN v Magdeburgu od 30. avgusta do 3. septembra. Program ekskurzije:

1. dan — 30. 8. ob 6.00 odhod z avtobusom preko Linza v Prago. Po prihodu namestitve v hotelu, ogled mesta, večerja in prenočišče.
 2. dan — 31. 8. po zajtrku ogled tovarne težke opreme Ernst Thälmann, združen s popoldanskim pogovorom s predstavniki tamkajšnjih izumiteljev in novatorjev. Pogovoru bo sledil ogled mesta, večerja in prenočišče.
 4. dan — 2. 9. po zajtrku odhod proti Regensburgu ali Münchnu z avtobusnim ogledom mestnih znamenitosti, večerja in prenočišče.
 5. dan — 3. 9. po zajtrku individualni ogled mesta in odhod proti domu.
- K udeležbi vabimo predvsem večletne aktivne člane. Ob prijavi je treba vplačati 700,00 din lastnega prispevka. Prijave sprejemata Jože Ravnik — strojne delavnice — tel. 566 in Bogomir Pust, SEO — tel. 684.

OBJAVLJAMO JAVNO LICITACIJO

Za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. avto FIAT 620 B s podaljšano kabino, letnik 1967, ni v voznem stanju, izklicna cena din 5.000,—
2. osebni avto MERCEDES 180 (rešilni), letnik 1950, ni v voznem stanju, izklicna cena din 3.000,—
3. osebni avto MERCEDES 190 C, letnik 1961 z radioaparatom, v voznem stanju, izklicna cena din 15.000,—

Licitacija bo 15. 8. 1975 v prostorih železarne Jesenice (bivša UOS — I. nadstropje) ob 12. ure.

Vsak udeleženec mora pred licitacijo položiti varščino 10 % od izklicne cene v blagajni železarne Jesenice.

Prometni davek ni vračunan v prodajni ceni in ga kupec plača posebej.

Ogled vozil je mogoč 14. in 15. 8. 1975 od 6.—14. ure v garaži Železarne.

LICITACIJSKA KOMISIJA

POLLETNA OCENA IZVAJANJA DRUŽBENEGA DOGOVORA IN URESNIČEVANJA PROGRAMA TELESNOKULTURNE DEJAVNOSTI

S to oceno je samoupravna interesna telesnokulturna skupnost prva seznanila vse delegacije, družbenopolitične organizacije v občini ter samoupravno interesno telesnokulturno skupnost SR Slovenije. Ko bodo polletne ocene posredovale tudi vse ostale samoupravne interesne skupnosti, bodo delegacije lahko razpravljale in primerjale, kako uspešno so samoupravne interesne skupnosti zbirale sredstva in kako so jih trošile. Polletne ocene morajo v skladu z družbenim dogovorom pripraviti vse samoupravne interesne skupnosti. Na to naj delegati opozarjajo na sejah skupščin tistih samoupravnih interesnih skupnosti, ki te ocene še niso pripravile.

Po družbenem dogovoru je bila dogovorjena prispevna stopnja za redno telesnokulturno dejavnost 0,68 % od bruto osebnega dohodka. Na ta način bi se moralo v prvem polletju 1975 zbrati 2.564.500 dinarjev oziroma polovica vseh sredstev za leto 1975. Resnično pa so zbrali za 293.575 dinarjev (ali 5,7 %) manj sredstev, kot je bilo predvideno.

Izvršni odbor samoupravne interesne telesnokulturne skupnosti Jesenice je na podlagi predloženih programov dejavnosti izvajalcev sklenil sporazume o financiranju teh programov z devetindesetimi telesnokulturnimi organizacijami. Iz spodnje tabele je razvidno, koliko sredstev je samoupravna interesna telesnokulturna skupnost planirala za posamezna področja dejavnosti in koliko sredstev je tudi dejansko lahko razdelila.

telesnokulturna dejavnost	planirana sredstva	razdeljena sredstva
tekmovalni in kvalitetni šport:		
— Športno društvo Jesenice	2.975.445	1.270.000
— ostala ŠD in klubi	183.700	64.300
skupaj:	3.159.145	1.334.300
šolska športna društva:	152.000	35.000
rekreacijska dejavnost:		
— TVD Partizan	362.850	100.000
— planinska društva	81.530	36.000
— druge telesnokult. organiz.	162.200	20.000
skupaj:	606.580	156.000
posebni programi in dejavnosti:	681.275	94.560
republiška telesnokulturna skupnost:	530.000	224.426
skupaj:	5.129.000	1.844.286

Ker je zbiranje sredstev v prvem polletju zaostajalo za planom približno 5 %, je tudi financiranje tekočih programov dejavnosti v skladu s tem manjše. Predvideva pa se, da bo dinamika ustvarjanja oziroma zbiranja sredstev dosegla plan septembra ali oktobra. Takrat bo možno pokriti obveze do izvajalcev, s katerimi so sklenjeni posebni sporazumi.

N. Dejak

Samoupravne delovne skupine, ki so se sestale v prejšnjem tednu so obravnavale: srednjeročni razvojni program Železarn in predlog dopolnitve poslovnega predmeta Železarn.

V obratu plavž so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu in točko razno. Samoupravne delovne skupine niso imele bistvenih pripomb. Samoupravna delovna skupina aglomeracija 2 želi, da bi dobili delavca za delovno mesto čistilca penastih čistilcev v Hrenovci, ker je pritisk vode slab in je potreben nadzor. S tem so samoupravne delovne skupine zaključile razpravo o srednjeročnem razvojnem programu Železarn.

V obratu elektrojeklarna so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: elektro peči 1, 2, 3, 4 in priprava vložka elektrojeklarna, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu brez bistvenih pripomb. Poleg tega pa so še vse samoupravne delovne skupine obravnavale: razpravo o predvideni reorganizaciji TOZD in razno.

V obratu adjustaža štekel Javornik so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: adjustaža štekel 3, pocinkovalnica adjustaža štekel in odprema adjustaža štekel. Samoupravne delovne skupine pa so še obravnavale: planske naloge, poslovni predmet delovne organizacije, samoupravni sporazum o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke. Pod točko razno pa so obravnavale proste delovne sobote za tekoči mesec. Člani delovnih skupin so dali predlog, da bi namesto zadnje sobote, to je 30. 8. delali eno soboto prej, s tem da se omogoči članom udeležba na izletu v Štore.

V obratu valjarna žice sta imeli sestanek samoupravni delovni skupini valjarna žice 2 in 3, ki sta obravnavali vprašanja našeta v uvodu in še proizvodnja v mesecu juniju. Samoupravni delovni skupini pa sta imeli pripombo na srednjeročni razvojni program, da je relativen in so mnenja, da naj se popravi normni cenik kvalitete, ker se je proizvodnja preusmerila na kvaliteta jekla, odstotek pa je ostal od vsega začetka isti.

V obratu valjarna 2400 je imela sestanek samoupravna delovna skupina adjustaža 2400/3, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu in razno. Pod razno so prebrali sklepe odbora za kadre in medsebojna razmerja pri DS TOZD Valjarne, odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarne in delavskega sveta.

Samoupravna delovna skupina vodstvo TOZD Hladna predelava, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu in pa stabilizacijske ukrepe. Samoupravna delovna skupina je imela pripombo, da bi morali za njihov obrat izdelati dve varianti za preskrbo vložka doma in pri drugih podjetjih, s tem da bi dali prednost preskrbi vložka doma.

V obratu hladna valjarna so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: hladna valjarna 1, 2, 3, adjustaža hladne valjarne, skladišče vložnega materiala hl. valjarne, žarilnica hl. valjarne 1, 3 in 4, karisti hl. valjarne in odprema hl. valjarne. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu brez bistvenih pripomb. Poleg tega pa so še obravnavale proizvodnjo in plan ter razno.

Samoupravna delovna skupina skladišče vložnega materiala hl. valjarne je pod razno obravnavala program varčevanja. Člani delovne skupine predlagajo, da naj bi obnovili sanitarije v pododdelkih skladišča in lužilnice in predlagajo, da naj bi se naredil prostor za pralni stroj, za pranje delovnih oblek. Samoupravna delovna skupina žarilnica hl. valjarne 1 pa je pod točko razno opozorila žarilce globinskih peči na pravilno preklapljanje zaščitnega plina na kotle, v katerih se žari VAC žica. Samoupravna delovna skupina žarilnica hl. valjarne 4 pa je predlagala, da naj bi se ob remontu malih hladilnih zvonov popravile tudi noge velikih zvonov, ki ne stojijo dobro. Popravili naj bi tudi razrušen tlak pred zvonastimi pečmi in pa pred hladilnim panom globinskih peči. Samoupravna delovna skupina karisti hl. valjarne pa so pod točko razno razpravljali, da se delavci po obratih vse premalo pazijo, kje hodijo, kajti večkrat hodijo po poteh, ki so namenjene za prevoz z vilicarji, zato naj se v bodoče bolj pazijo. Samoupravna delovna skupina odprema hl. valjarne pa je predlagala, da naj se popravi dohod iz adjustaža v odpremo skladišča. S tem so samoupravne delovne skupine hladne valjarne zaključile razpravo o srednjeročnem razvojnem programu v Železarni.

V obratu žičarna so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: obratovodstvo žičarne, žičarna 1/1, 2 in 3, žičarna 2/2 in 3, patentirnica žice 1, 2 in 3, pocinkovalnica žice 1, 2, 3 in adjustaža žičarne. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. Samoupravne delovne skupine pa so imele pripombo, da naj se vsa predvidena oprema nabavi v celoti, tudi s pomožnimi napravami. Samoupravna delovna skupina je mnenja, da je ob nepoznavanju zahtev tržišča zelo težko ali nesmotno ugovarjati predlaganim investicijam, kakor tudi predlagati kake nove, ki niso zajete v programu. V kolikor so zahteve tržišča dobro preštudirane in če obstojajo finančne možnosti, naj se ta razvoj realizira. De-

lovna skupina je postavila vprašanje ali je pri nabavi in postavitvi nove peči za patentiranje predvidena tudi montaža dodatnega žerjaka, varilnih aparatov in podobno. Samoupravna delovna skupina želi odgovor, kakšno je mesto pocinkovalnice v srednjeročnem razvojnem programu. Novih investicij ni predvidenih, zato jih zanima, kako bodo s sedanjimi napravami izvrševali dane naloge. Poleg tega pa so še obravnavale: izvrševanje programa varčevanja v prvem polletju 1975 in proizvodni rezultati v juniju in plan za mesec julij. Samoupravna delovna skupina žičarna 1/2 želi odgovor, kaj je s škarjami za rezanje odpadnih koncev v žični valjarni, zakaj ne obratujejo in kdo je za to odgovoren. Ali kolektiv zato kupuje tako drage naprave, da so montirane in da jih lahko nekemu pokažemo. Samoupravna delovna skupina patentirnica žice 1 opozarja, da še do sedaj ni dobila odgovora ali bodo dobili dve delovni obleki. Samoupravna delovna skupina pocinkovalnica žice 2 smatra, da je zadnji čas, da se začne s popravili košev in pa da se uredi preskrba pocinkovalnice s praznimi posteljicami. S tem je razprava o srednjeročnem razvojnem programu v tem obratu zaključena.

V obratu profilarna so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: obratovodstvo profilarna, profilarna 1, 3 in predelava profilarna, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. Poleg tega pa so še obravnavale: razpravo o novi organizaciji upravljanja in ravnanju v ŽJ, informacijo o gibanju gospodarstva v občini in ŽJ in razno. Samoupravna delovna skupina profilarna 1 se pritožuje glede prepočasnega popravila strojnih naprav kakor tudi na slabo kvaliteto oblik orodja, kar zelo vpliva na kvaliteto proizvodnje.

V obratu jeklovlek je imela sestanek samoupravna delovna skupina hladna predelava 2, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu brez bistvenih pripomb.

V obratu žebljarna je imela sestanek samoupravna delovna skupina žebljarna 2, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu s pripombo, da ob povečanem izvozu in kljub pomanjkanju deviz se mora žebljarna reševati v prioriteten razvoju, zamenjava dotrajanega strojnega parka.

Vodstvo TOZD VET je obravnavalo vprašanja našeta v uvodu s pripombami, da bi moral srednjeročni program konkretno in časovno omejeno rešiti problem halde, odpadnih voda talilnic in lužilnic, onesnaževanja zraka in okolja, konkretne prikazati razvoj toplinice glede na kvalitete zahteve jekla za novo hladno valjarno in glede na republiški energetski srednjeročni plan.

V obratu strojne delavnice so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: orodjarna 1, ključavničarji str. delavnic, kovačnica, materialna služba, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu in razno.

Samoupravna delovna skupina kovačnica je pod točko razno zahtevala: da se v roku 14 dni izmerijo vibracije in vpliv škodljivih plinov. Na podlagi že ugotovljenih zdravju škodljivih vplivov naj se prizna dodatek za oteženo delo oziroma, da se uvede postopek pri ustreznih službah. Uvede naj se postopek za priznanje beneficirane delovne dobe.

V obratu strojno vzdrževanje so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: SV plavž 1, 3 in 2 SV instalacija Jesenice, SV montaža 1, SV Bela 1, 2, 3, 4, SV Bela vodstvo, SV Jesenice 2, SV jeklarne 2, SV - HVŽ, SV instalacija Bela, SV Jesenice 1 in SV ključ. hidravlika. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

Samoupravna delovna skupina SV Bela 1 je imela pripombo na srednjeročni program, da ne zajema razvoja družbenega standarda in plan razvoja izgradnje obratov TOZD VET je nejasno prikazan. Samoupravna delovna skupina SV Bela 4 ima pripombo, da naj se pri srednjeročnem razvoju Železarn ne pozabi na ključne objekte (bluming, štekel) in da se za njih iz uvoza zagotovi najnujnejše rezervne dele za nemoteno obratovanje.

Samoupravna delovna skupina SV Bela 1 je pod točko razno razpravljala o mehanskih zastojih v valjarni Bela. Glavni vzroki so: pomanjkanje kadra, rezervnih delov in pa tudi zaradi premajhne angažiranosti zlasti dežurnih v obratu. Delovna skupina pa je sprejela sklepe: izboljšati preventivno vzdrževanje in delovno disciplino, varčevati z zaščitnimi sredstvi tam, kjer je možno. Samoupravna delovna skupina SV Bela 2 je mnenja, da je več delovnih mest, ki bi bili opravičeni na beneficiran staž, zato predlagajo, da se ustanovi odbor, ki bi to preučil. Samoupravna delovna skupina SV Bela 3 vprašuje, kdaj se bo uredilo ozvočenje delavnice in uvedel tečaj za nove mazilne ključavničarje bluming štekel.

V obratu VEN so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: VEN plavž, VEN jeklarne, VEN Bela 1, 2 in 4, VEN Javornik, VEN Jesenice, VEN ERD, VEN-DES 1 in 2. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu brez bistvenih pripomb. Samoupravna delovna skupina VEN jeklarne je še obravnavala delovni osnutek odloka o odlaganju in odvozu smeti in točko razno. Pred tremi meseci sta martinarna in elektrojeklarna uvedli dodatno premiranje na saržni čas. Ta premija se upošteva na vseh šifrah razen na šifrah 620 in 640, po katerih so premirani vzdrževalci. Vprašujejo, zakaj niso bili vzdrževalci upoštevani pri tem premiranju. Samoupravna delovna skupina VEN plavž pa je še obravnavala kadrovska vprašanja in nagrajevanje ter razno. Samoupravna delovna skupina VEN Bela 1 je postavila vprašanje, kako je z manjkajočimi električarji, kajti lahko pride do težav v obratovanju.

V obratu gradbeno vzdrževanje so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: obratovodstvo gradb. vzdrž., mizarji, zidarji in kleparji. Vse samoupravne delovne

skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu s pripombo; zakaj se za njihov obrat predvideva znižanje zaposlenosti, saj je občutno pomanjkanje števila delavcev. Z naraščanjem novih obratov pa bo to pomanjkanje še bolj občutno.

V obratu strugarna valjev je imela sestanek samoupravna delovna skupina strugarna valjev Bela, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu. S tem je razprava o srednjeročnem razvojnem programu v tem obratu zaključena.

V obratu RTA so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu brez bistvenih pripomb. Samoupravne delovne skupine so še obravnavale: samoupravni sporazum o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke. Samoupravne delovne skupine EMP, KER in PMA pa so še obravnavale: gradivo zdravstvene skupnosti v SR Sloveniji (samoupravni sporazumi in statuti) in oceno delovanja in uresničevanja ustave v SOZD Slovenske železarn.

V obratu ETE so imele sestanek vse samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu brez bistvenih pripomb.

V obratu PIV so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: obratovodstvo PIV energije, PIV delavnica, PIV 2, 3, 4, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu s pripombo, zakaj se v obratu PIV zmanjša v naslednjih letih stavež delavcev, ker pa že sedaj manjka kadra za nekatera delovna mesta. Ker pa se predvideva, da bo do konca leta ustanovljenih več TOZD, bi se investicije morale prikazati po obratih, ki bodo sestavljali TOZD.

V obratu transport so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: vodstvo transporta, promet vleka 1, 2, 3 in 4, tehtalci, avtomobilski prevozi, lokomotivska delavnica, vozovna delavnica, delavnica motornih vozil in vzdrževanje proge. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. V srednjeročni razvojni program je potrebno vnesti tudi ureditev halde odnosno odvoz smeti in materiala. Predvideti je treba lokacijo za odlaganje odpadnega materiala.

V delovni skupnosti skupnih služb so imele sestanek naslednje samoupravne delovne skupine: raziskovalni oddelk, laboratorij šamotarne, jeklarski laboratorij, glavni laboratorij, priprava vzorcev, kontrola kvalitete, tehnološki laboratorij, oddelk za sisteme, oddelk za ekonomske analize in plan, oddelk za organizacijo, računovodstvo osebnih dohodkov, socialno zdravstvena služba, sektor novogradenj, splošna administracija in samopostrežne restavracije in kantine. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. Samoupravne delovne skupine: laboratorij šamotarne, jeklarski laboratorij, glavni laboratorij, priprava vzorcev, kontrola kvalitete so postavile vprašanje o obstoju valjarne 2400. V kolikor bo valjarna 2400 še naprej proizvajala, bo potrebno povečati prostore v mehanični delavnici. Samoupravni delovni skupini odd. za organizacijo in odd. za ekonom. analize in plan. in odd. za sisteme sta postavili več vprašanj, in to: Kako se bo zagotovilo potrebno kvalifikacijsko strukturo, ki se za to obdobje načrtuje, ali je energetska bilanca usklajena z viri, kakaj gradimo plan na tako veliki količini polizdelkov iz tujih virov, premalo je obdelan družbeni plan.

Analiza o sestankih samoupravnih delovnih skupin je narajena na podlagi zapisnikov, ki smo jih prejeli v prejšnjem tednu.

Analizo pripravila: Vlasta Vidic

Do sedaj srednjeročni razvojni program Železarn po obratih še ni obravnavalo naslednje število samoupravnih delovnih skupin:

TOZD TALILNICE:	14 SDS (vse SDS)
MARTINARNA	1 SDS
ELEKTROJEKLARNA	6 SDS (vse SDS)
LIVARNA	
TOZD VALJARNE:	5 (vse SDS)
VALJARNA BLUMING	1 SDS
ADJUSTAŽA ŠTEKEL	4 SDS (vse SDS)
ADJUSTAŽA BLUMING	3 SDS
VALJARNA ŽICE	5 SDS
VALJARNA 2400	
TOZD HLADNA PREDELAVA:	1 SDS
PROFILARNA	8 SDS (vse razen 1 SDS)
JEKLOVLEK	
TOZD VET:	4 SDS
STROJNE DELAVNICE	5 SDS
STROJNO VZDRŽEVANJE	4 SDS
TRANSPORT	
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:	13 SDS

Vodje samoupravnih delovnih skupin in obratovodstva opozarjamo, da se mora razprava na zborih delavcev TOZD končati do 10. avgusta in še posebej na določilo člena 45 statuta TOZD, s katerim vodje delovnih skupin obvezuje, da obvezno sklicujejo sestanke delovnih skupin, kadar je sklican zbor delavcev TOZD. Odstopanja od tega določila je po določitih statutu in samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih ter odgovornosti delavcev hujša kršitev delovne obveznosti.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

Predsednik Tone Pintar je 29. julija sklical 19. sejo DS TOZD-VET. Na seji so razpravljali in sklepali o nekaterih, za delo TOZD VET zelo pomembnih vprašanjih. To je bila predvsem ocena dela TOZD-VET za I. polletje 1975 in izvajanje programov varčevanja. Velika pozornost je na seji veljala razpisu javne razprave o izhodiščih nove organiziranosti TOZD v Železarni.

Po pregledu sklepov 17. in 18. seje so ugotovili, da se v celoti ne izpolnjujejo vse zahteve programa varčevanja, ki je bil sprejet.

DS je nadalje sprejel obširno poročilo oziroma oceno dela TOZD VET po nalogah iz programa varčevanja za I. polletje. S tem v zvezi je bil sprejet tudi skupni polletni obračun dohodka Železarn. TOZD VET v I. polletju ni dosegla planirane realizacije, kar za Železarno pomeni, da so stroški vzdrževanja, energije in transporta ostali v planiranem obsegu, k čemur je gotovo pripomoglo redno spremljanje gibanja stroškov, kar je določeno v programu varčevanja.

Ostala aktivnost v TOZD VET je predvsem usmerjena v projekte nove organiziranosti Železarn na več TOZD, zato so zmanjšani ali opušteni naporji za utrjevanje sedanje TOZD, predvsem na področju ugotavljanja dohodka in njegove delitve.

Sedanji način vrednotenja uspešnosti dela TOZD ni realen. Ob razmeroma dobrem delu TOZD VET znaša ostanek dohodka le štiri odstotke ostaneka dohodka Železarn ob ugotovitvi, da kolektiv VET predstavlja 30 odstotkov vseh zaposlenih v železarni Jesenice.

Planske cene, ki so bile postavljene za leto 1975, niso tržne in ne zagotavljajo TOZD VET in njego-

vim delom startne osnove ter kot take ne morejo biti prava osnova za ugotavljanje dohodka.

V produktivnosti dela so še velike rezerve. Ta trditve se opira na splošno oceno odnosa, vseh struktur delavcev v TOZD do koriščenja osebnega delovnega časa. Nezadovoljiv odnos do dela in pomanjkljiva organizacija dela dopuščata daljša obdobja brezdelja, posebno ob pričetkih, menjavah in ob koncu dnin.

DS meni, da bi večja prisotnost vodilnih delavcev po obratih pomagala krotiti delovno vzdušje skladno z ukrepi, kateri se ta čas uvajajo na vseh področjih gospodarjenja.

Na dnevnem redu se je bil tudi predlog rebalansa plana izvoza ter informacija o stanju na področju uvoz - izvoz. DS je soglašal s predvidenimi ukrepi, ki naj sledijo za ureditev uvoznizvoznih poslov.

DS meni, da ima TOZD VET precejšen vpliv na trošenje deviznih sredstev za rezervne dele. Z namenom racionalnega trošenja teh sredstev za rezervne dele iz uvoza, bi morali začeti široko strokovno akcijo preusmeritve na domači trg v okviru realnih možnosti.

V nadaljevanju se je DS razpisal javno razpravo na zborih delavcev

o predlogu organiziranosti novih TOZD v Železarni in sklenil:

da se zboru delavcev TOZD VET posredujejo vsi predlogi k osnutku nove organiziranosti TOZD in sicer vse pripombe poslovno-ekonomskih odnosov v TOZD in med TOZD, predlog organizacije TOZD, strokovne opredelitve delov novoustanovljenih TOZD in struktura samoupravnih organov novih TOZD, da se zboru delavcev TOZD VET posreduje predlog sklepa o novi organizaciji TOZD in nalogah delov TOZD imenovane, samoupravne delovne grupe, katera bo imela na skrbi realizacijo nove organiziranosti TOZD v Železarni.

da se olaša potek javne obravnave predlogov nove organiziranosti TOZD, sklicu vodstvo TOZD VET skupno s centrom za samoupravljanje in informiranje sektorske posvetovalne-informacijske sestanke vodij SDS v VET,

da se javno obravnava nove organiziranosti TOZD opravi v mesecu avgustu.

Poleg teh osrednjih točk dnevnega reda je DS še razpravljal in sprejel: predlog likvidacije dotrajanih osnovnih sredstev v skupni osnovni vrednosti 5.221.061,43 din in s seda-

njo vrednostjo 338.357,45 din. Sedanja vrednost se kuje z vrednostjo starega železa in odpisi. Vse zaloge rezervnih delov likvidiranih osnovnih sredstev, ki niso uporabni na ostalih napravah, naj se odprodajo, sklep, da se ne osvoji predlog sprememb samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v občini Jesenice.

DS smatra, da je skladno s pogoji ob sprejemu sporazuma o štipendiranju potrebno podati le predlog sklepa o spremembi zbiranja in delitve sredstev za štipendije v občini Jesenice za leto 1975. DS zahteva, da se s takim predlogom poda tudi informacija o namenski razdelitvi in trošenju teh sredstev za izgradnjo domov za učence in študente.

DS je nadalje sprejel tudi predlog spremenjenih stopenj amortizacije v zakonsko dovoljenih okvirih, kar za Železarno pomeni za leto 1975 povišanje amortizacije za 39.378.400 dinarjev.

Ob sklepu se je DS opravił še nekaj imenovanj in rešil vlogo oziroma ugovor vodstva obrata elektro vzdrževanja o predlogu namestitve na delovno mesto vodja EV plavž, ki jo je predhodno odbor za kadre TOZD VET zavrnil.

PREDLOG PRAVILNIKA O NAPREDOVANJU NA DELOVNEM MESTU

I. OPREDELITEV POJMA

Člen 1

Analiza napredovanja nam pokaže, da vsak delavec lahko v osnovi napreduje na dva načina:

1. navpično oz. diagonalno med različnimi delovnimi mesti (npr. drugi talilec napreduje v prvega talilca, ključavničar na delovno mesto (v nadaljevanju DM) delovodje, obratovodja na DM direktorja TOZD, ipd.);

2. na delovnem mestu oz. znotraj delovnega mesta.

Napredovanje na delovnem mestu (v nadaljevanju NADM) poteka takrat, ko delavec s svojo prakso, izkušnjami, formalnim in neformalnim usposabljanjem ter izpolnjevanjem strokovno napreduje in dviguje svojo delovno uspešnost, vendar iz različnih razlogov ne napreduje na drugo DM.

Člen 2

Pomanjkljivosti sicer nujno potrebnega napredovanja med DM so zlasti naslednje:

1. **Kadrovski razlogi:** vsa potencialna DM, kamor bi delavec (kandidat) lahko napredoval, so zasedena.

2. **Osebnostni razlogi:** delavec ne želi napredovati na drugo DM, ker mu osebno ne ustreza.

3. **Interesi TOZD:** zaradi posebne delovne uspešnosti ali primernosti delavca na sedanjem DM je TOZD zainteresirana, da delavec tam še naprej ostane.

II. CILJI NAPREDOVANJA NA DELOVNEM MESTU

Člen 3

Na osnovi navedenih ugotovitev lahko opredelimo predvsem naslednje cilje NADM:

1. nuditi vsakemu delavcu možnost dodatne moralne, strokovne in materialne stimulacije;

Tabela A: Določanje priznanega staža na prejšnjem DM v letih

Napredek v ktg.	Staż na istem DM	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20*
+ 1 ktg.		—	—	—	2	2	3	4	5	5	6	7	8	8	9	10	11	12	12	13	14	15
+ 2 ktg.		—	—	—	—	1	2	3	4	4	5	6	7	7	8	9	10	11	11	12	13	14
+ 3 ktg.		—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3	4	4	5	6	7	7	8	8	9	9
+ 4 ktg.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	2	3	4	4	4	4	5	5
+ 5 ktg. in več		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	2	2

NATANČNEJŠA NAVODILA ZA UPOŠTEVANJE PRIZNANEGA STAŽA ZA NADM:

1. Staž na istem DM se šteje od izdaje redne odločbe za določeno DM do nove odločbe za drugo DM in sicer pod naslednjimi pogoji:

— če delavec zaseda DM, ki ni menjalo nobene osnovne karakteristike kot npr. naziv DM, šifra, kvalifikacija in kategorija;

— če delavec zaseda DM že pred letom 1968, ko še ni bilo sistema kategorizacije in je nastala le sprememba takratne obračunske postavke v kategorijo;

— če delavec zaseda DM, na katerem se je spremenila samo kategorija (zaradi popravka ali nove ocenitve), ostale karakteristike pa so nespremenjene;

— če delavec zaseda DM, kjer se je spremenil samo naziv DM, ostale karakteristike pa so nespremenjene;

— če delavec zaseda DM, kjer se je spremenila samo kvalifikacija DM, ostale karakteristike so nespremenjene;

— če delavec zaseda DM, kjer se je spremenil naziv, kategorija ali celo kvalifikacija, v bistvu pa je DM istovetno — šteje se kot pozitivno, če je v sklepu samoupravnega organa, ki ga posreduje SEO, navedeno, da se DM preimenuje;

— čas nadomestovanja se prišteje k dobi na DM, ki ga redno zaseda in sicer v primeru, da se po končanem nadomestovanju vrne na isto DM, kot ga je imel pred nadomestovanjem;

2. V naslednjih primerih se staž na zadnjem in prejšnjem DM v celoti upošteva za NADM:

— če je delavec premeščen sicer na drugo DM, z drugo šifro in kvalifikacijo, vendar z enako kategorijo (vrednostjo) DM (npr. z 5. ktg. v 5. ktg.);

— če je delavec invalid II. ali III. kategorije, se vračuna staž na DM, kjer je nastopila invalidnost, in celoten čas invalidnosti, ne glede na morebitne premeščitve;

— če je bil delavec premeščen na drugo DM po členu 38 »Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v TOZD«, se računa staž na DM, s katerega je bil po 38. čl. premeščen in celoten čas uživanja pravic po tem členu, ne glede na morebitne premeščitve;

— če je bil delavec klican na družbeno-politične funkcije izven ŽJ, se vračuna celoten staž, prebit na teh funkcijah;

— če je delavec delal na enakem DM izven ŽJ;

— vračuna se pripravniški staž, če ga je delavec opravljal po veljavnih pravilih;

— če delavec dela na DM, ki je nižje vrednoteno kot DM pred premeščitvijo, razen v primerih, ko je na tako DM razporejen zaradi hujše kršitve delovne obveznosti (člen 56 citiranega »Sporazuma«);

— staž na prejšnjem DM se v celoti prišteje k stažu na zadnjem DM tistim, ki delajo na DM, ki so pod reelekcijo (glavni direktor, direktorji TOZD, direktorji sektorjev in sekretar).

Člen 6

Vhodne podatke ter izračun izvedeta na osnovi kadrovske evidence personala ter kadrovik in se javno objavijo (na oglasni deski) oz. morajo biti vsakomur dostopni pri personalu.

Člen 7

Če se delavec ne strinja s prizanim stažem na DM, ima pravico do pritožbe, ki jo rešuje odbor za kadre in medsebojna razmerja v TOZD oz. DSSS, material za sejo pa pripravi kadrovik.

2. OCENJEVANJE DELOVNE USPEŠNOSTI

Člen 8

Za vsakega delavca se oceni njegova delovna uspešnost oz. doseženi delovni rezultati po enotnih kriterijih oz. enotnih obrazcih, ki jih izda kadrovski sektor.

Člen 9

Kriteriji so razdeljeni glede na organizacijo in značaj dela v dve skupini:

2. definirati in sistemsko urediti pot in perspektivo napredovanja ter s tem povečati stabilnost zaposlitve oz. zmanjšati vsoto notranjo in zunanjo fluktuacijo delavcev, ki izvira iz brezperspektivnosti napredovanja med DM;

3. omogočiti vsakemu delavcu izbiro tistega DM, za katerega je najbolj primeren in s tem preprečiti ali vsaj omejiti primere povsem neustreznega lova za papirnati diplomami, s katerimi želijo posamezniki napredovati med DM;

4. omogočiti enakost (vsaj relativno enakost) pogojev napredovanja ne glede na trenutne kadrovske in/ali organizacijske razmere v OZD.

III. IZVAJANJE NAPREDOVANJA NA DELOVNEM MESTU

Člen 4

Izvajanje NADM poteka po naslednjih fazah:

1. ugotavljanje priznanega staža na delovnem mestu

2. ocenjevanje delovne uspešnosti

3. izračun ocen delovne uspešnosti

4. usklajevanje ocen delovne uspešnosti

5. predlog o določitvi NADM

6. potrditev predloga NADM na samoupravnem organu

7. pritožbe na NADM

8. realizacija NADM

1. UGOTAVLJANJE PRIZNANEGA STAŽA NA DELOVNEM MESTU

Člen 5

Za vsakega delavca se po veljavnih kriterijih ugotovi:

— staž na zadnjem DM

— kategorija na zadnjem DM

— staž na prejšnjem DM

— kategorija na prejšnjem DM

— višino zadnjega napredovanja med DM v kategorijah.

Na osnovi teh podatkov se določi priznani staž na DM, ki bo tem večji, čim daljši je staž na prejšnjem DM in čim manjša je bila višina napredovanja med DM v kategorijah. Priznani staž na prejšnjem DM in staž na zadnjem DM dasta skupaj staž, ki bo upoštevan za NADM.

— kriteriji za nevodstvene delavce

— kriteriji za vodstvene delavce

Kriteriji za nevodstvene delavce so naslednji:

1. Količina dela

2. Kvaliteta dela

3. Odnos do dela in delovnih obveznosti

4. Odnos do samoupravljanja in sodelavcev

5. Strokovnost

6. Inicijativnost

7. Odnos med dejansko (priznано) in zahtevano izobrazbo na DM

Kriteriji za vodstvene delavce so v 3., 4., 5., 6. in 7. točki popolnoma enaki, zamenjana sta le prva dva kriterija, in sicer:

1. Kako zna organizirati delo skupine

2. Ali skrbi za razvoj sodelavcev

Podrobne opredelitve posameznih kriterijev so razvidne iz ocenjevalnih listov.

Člen 10

Kadrovski sektor lahko na osnovi utemeljenih predlogov, ki jih podajo SDS, sproži postopek za spremembo ali dopolnitev uporabljenih kriterijev.

Člen 11

Vsaka ocenjevana skupina, ki velja kot enota obračuna, mora šteti najmanj 20 (dvajset) oseb. Če je delovna skupina manjša, je treba smiselno združevati dve ali več skupin. To je potrebno zato, ker le na večjih (velikih) skupinah lahko uporabimo zakonitost »normalne porazdelitve« delovne uspešnosti.

Odstop od te meje 20 oseb je mogoč le v izjemno utemeljenih primerih, kar presodi kadrovski sektor.

Člen 12

Skupine se formirajo po naslednjem ključu:

— skupina direktorjev sektorjev in direktorjev TOZD

— skupina vodij oddelkov, služb, odsekov

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

— skupina vodij TOZD

Člen 13

Ocenjevanje delovne uspešnosti lahko ob soglasju in dogovoru prizadetih teče tudi na druge načine:

— da se vsi delavci istega organizacijskega nivoja ocenjujejo medsebojno (»vsi — vse«)

— da delavci nižjega organizacijskega nivoja ocenjujejo delavce višjega organizacijskega nivoja.

Člen 14

Delegat SDS zagotavlja večjo objektivnost, zanesljivost in demokratičnost ocenjevanja delovne uspešnosti oz. NADM. Njegov predlog je enakovreden predlogu vodstvene linije.

Člen 15

Delegata SDS za predlagatelja NADM neposredno izvoli SDS na svojem sestanku, pri čemer naj upošteva zlasti naslednje kriterije:

— delegat mora dobro poznati delovno uspešnost posameznikov v svoji skupini;

— delegat mora biti moralno neoporečen in mora uživati zaupanje SDS;

— vodja SDS je iz izbora za delegata izključen.

Člen 16

Mandat delegata SDS traja 2 (dve) leti, vendar je lahko isti delavec izvoljen največ dvakrat zaporedoma.

Člen 17

Če SDS z večino glasov izrazi nezaupnico izvoljenemu delegatu, lahko sklepa o novem kandidatu.

Člen 18

Spisek formiranih skupin pripravi kadrovik v sodelovanju s personalo. Ta spisek vnese personala v ocenjevalni zvezek.

Člen 19

Dodatek za NADM se računa na OD po obračunski postavki za efektivni delovni čas in se šteje v povprečje za izračun OD plačane odsotnosti. Do dodatka niso upravičeni:

- vse osebe, ki jim teče veljavni pripravniški staž;
- vse osebe, ki so v ŽJ zaposlene manj kot 5 (pet) mesecev;
- vsi honorarno zaposleni;
- pogodbeno zaposleni za določen čas, ki je krajši od 1 leta;
- civilno pravno razmerje;
- sposojeni delavci iz drugih podjetij.

Člen 20

Vsi predlagatelji morajo ocenjevati neodvisno drug od drugega in so za to odgovorni. Izjema je predlog, kjer je več manjših skupin združenih v isto ocenjevalno skupino (glej člen 6!) in se medsebojni odnosi določajo v dogovoru med predlagatelji.

Člen 21

Vsi predlagatelji morajo težiti k maksimalni objektivnosti. Zato ne smejo ocenjevati sodelavce, ampak njihove delovne rezultate. Kjerkoli je mogoče, mora predlagatelj uporabiti kot osnovo za ocenjevanje dokumentacijo o delovni uspešnosti delavcev (dosežene norme, izpolnjene planirane količine, doseženi delovni cilji, napisana poročila, analize ipd.). Vsi delavci, ki zasedajo DM, kjer se zahteva najmanj višja izobrazba, predložijo vsako leto poročilo o doseženih delovnih ciljih oz. opravljenih delovnih nalogah.

3. IZRACUN OCEN DELOVNE USPEŠNOSTI

Člen 22

Vse ocenjevalne zvezke zbere in pregleda kadrovski sektor, nakar se ocene šifrirajo in oddajo SEO — centru za obdelavo podatkov, kjer se izvede po najprej zasnovanem in enotnem programu izračun, in sicer po 3 (treh) variantah:

Tabela B: Stopnjevanje ocen delovne uspešnosti

Stopnja ocene delovne uspešnosti	% predvidenih oseb v posamezni stopnji		
	varianta I.	varianta II.	varianta III.
A (najnižja)	10 % oseb	8 % oseb	5 % oseb
B	15 % oseb	16 % oseb	15 % oseb
C	25 % oseb	26 % oseb	30 % oseb
D	25 % oseb	26 % oseb	30 % oseb
E	15 % oseb	16 % oseb	15 % oseb
F (najvišja)	10 % oseb	8 % oseb	5 % oseb

Člen 23

Pri izračunu se enakopravno upošteva predlog oz. ocena neposredno nadrejenega in delegata SDS (ocena je aritmetična sredina obeh).

Člen 24

Pri izračunu se povsod, kjer ta možnost je, upošteva ocena delovne uspešnosti za dve obdobji (ocena je torej aritmetična sredina zadnjega in predzadnjega ocenjevanja). S tem se zagotavlja večja stabilnost ocene in hkrati vsaj deloma upošteva tudi pretekle delovne rezultate.

4. USKLAJEVANJE OCEN DELOVNE USPEŠNOSTI

Člen 25

SEO — COP obračuna podatke tako, da je viden izračun po posameznih predlagateljih in s tem tudi medsebojna skladnost med predlogi.

Člen 26

V primerih izrazite neskladnosti je izračun povprečja nesmiseln in tudi neveljaven, zato je treba ocenitev ponoviti ali doseči zadovoljivo skladnost z dogovorom.

Člen 27

Predlagatelji v dokončnem predlogu izračuna stopenj od A do F delovne uspešnosti upoštevajo kot glavno varianto II., imajo pa pravico za skupino ali za posameznike izbirati katerokoli od treh variant I., II. in III.

Izbir med tremi variantami omogoča še naknadno korekcijo večje ali manjše diferenciacije nad posamezniki ter splošno korekcijo analitičnih vidikov ocenjevanja.

Člen 28

Na nivoju sektorja DSSS ali na nivoju TOZD imajo predlagatelji po medsebojnem dogovoru pravico za popravek izven vseh variant, in sicer za 5 % vseh oseb (5 oseb na 100 ocenjenih). Ta fond 5 % oseb za popravek lahko v predlogu uporabijo takoj po izračunu, lahko pa ga poljubno izkoriščajo v celotnem obdobju med dvema ocenitvama za reševanje izrednih (izjemnih) primerov, zlasti takrat, kadar se delovna uspešnost bistveno spremeni v vršnem obdobju in še ne more najti odraza v oceni.

5. PREDLOG O DOLOČITVI NAPREDOVAN

(Nadaljevanje s 5. strani)

6. POTRDI TEV PREDLOGA NAPREDOVANJA NA DELOVNEM MESTU NA SAMOUPRAVNEM ORGANU

Člen 31

Kadrovnik predloži spisek NADM z ustrezno utemeljitvijo pristojnemu odboru za kadre in medsebojna razmerja pri TOZD z. DSSS, ki sklepa ter dokončno potrdi, zavrne ali spremeni redlog.

Člen 32

Odbor za kadre in medsebojna razmerja lahko zahteva, da se primeru izrazitih neskladnosti ali sporov postopek NADM azveljavi in ponovi.

7. PRITOŽBE NA NAPREDOVANJE NA DELOVNEM MESTU

Člen 33

Vsak delavec ima pravico, da se pritoži na odločitev o stopnji NADM. Pritožbe se sprejemajo 14 (štirinajst) dni po izplačilu OD oz. po objavi rezultatov odbora za kadre in medsebojna azmerja.

Člen 34

Pritožbe sprejemajo kadroviki, ki so zadolženi za pripravo radiva, odboru za kadre in medsebojna razmerja, ki tudi rešuje ritožbe.

Člen 35

Kadroviki morajo zahtevati kratko in argumentirano ismeno pojasnilo obeh strani: predlagateljev in prizadetih elavcev, ki se pritožujejo. Brez pismene argumentacije (ustne ritožbe) se ne sprejema.

Člen 36

Od prizadetega delavca se hkrati zahteva, da se na duplikatu originalne ocenjevalne lestvice oceni sam in da te ocene tudi ismeno obrazloži. Duplikat ocenjevalne lestvice preskrbi kadro- ik.

Člen 37

Odbor za kadre in medsebojna razmerja pregleda samooceno a pojasnila ter argumentacijo ene in druge strani in na osnovi elotnega predloženega materiala izda pismeno odločitev, s atero seznanj prizadete.

Člen 38

Sklepi odbora za kadre in medsebojna razmerja so dokončni.

Člen 39

Popravke NADM mora FRS — oddelek za obračun OD upo- stevati za nazaj, torej od trenutka uveljavitve, in mora zato iastalo razliko izplačati prizadetemu delavcu.

8. REALIZACIJA NAPREDOVANJA NA DELOVNEM MESTU

Člen 40

Ocenjevanje delovne uspešnosti velja oz. se obnavlja vsakih 2 (dvanaest) mesecev. V utemeljenih primerih se lahko obnavlja sakih 6 (šest) mesecev ali celo v krajših periodah, vendar zključno za vnaprej dogovorjene skupine in nikakor le za osameznike.

Člen 41

V primeru, da delavec prehaja med različnimi TOZD ali med azličnimi SDS (ocenjevalnimi skupinami), zadrži do novega redloga NADM prejšnjo stopnjo oz. procent.

INFORMACIJA O GOSPODARSKEM STANJU V ŽELEZARNI IN POTREBNI UKREPI ZA STABILIZACIJO

Zaradi negativnih gibanj v gospodarstvu na področju izvoza in uvoza, investicij, zaposlovanja, prekomerne potrošnje, je zastavljena na vseh ravneh široka akcija v vseh TOZD, OZD in v izvangospodarski sferi, da bi se stanje postopoma preobrnilo na poljšje. V informaciji navajamo, kaj moramo storiti v železarni Iesenice v skupnih službah in TOZD, da popravimo rezultate ovsod tam, kjer niso v skladu s sprejetim gospodarskim nar- trom.

Železarna slabo izpolnjuje izvozne obveznosti. Ne glede na objektivne težave — izpad zahodnih tržišč in nizke cene, je naša obveznost, da dosežemo najmanj lanske letošnje vrednosti. Rebalans plana izvoza je obravnaval že odbor za gospodarstvo pri delav- skem svetu Železarne s priporočilom, da bi morali samoupravni organi TOZD Valjarn in TOZD Hladna predelava sprejeti obvez- nost, da se naročila za izvoz smatrajo kot prioriteta, čemur naj sledijo predvsem naročila za energiko in za posebne namene. Grobo rečeno — količino izvoza bomo morali v naslednjih mesecih najmanj podvojiti. Vezava uvoz-izvoz nam le na tak način dovoljuje obseg potrebnega uvoza surovin in polizdelkov. Pri tem je naloga skupnih služb, da uvoz poteka čim bolj racio- nalno in da zagotavlja nemoteno proizvodnjo.

Posebno področje so investicije. Hladna valjarna Bela in ekonomska valjarna žice potekata ob pogojih, ki zadoščajo edanjim zaostrenim predpisom (finančno kritje, bančne gar- antije, itd.). Za vse ostale projekte pa velja zapor in se bo vsak rimer posebej obravnaval, če so zagotovljeni zahtevani pogoji.

Tudi zaposlovanje je važen pokazatelj racionalnosti in mora iti v skladu z rasto produktivnosti. Razprava naj pokaže ali se na tem področju obnašamo stabilizacijsko (razne vrste odsot- nosti itd.). Železarna Iesenice je po temeljnih organizacijah zdru- ženega dela in sektorjih delovne skupnosti Skupne službe že v začetku leta sprejela program varčevanja, katerega izvajanje se spremlja z vodenjem evidence s pomočjo delovnih ciljev. Skupno s poslovnimi rezultati polletnega obračuna je nujno, da se ob- ravna tudi realizacijo tega programa z namenom, da se do- sledno izpolnjujejo sprejeti ukrepi za znižanje stroškov proiz- vodnje.

Naj navedemo za I. polletje nekaj rezultatov poslovanja Železarne kot celote (v primerjavi s I. polletjem 1974):

B.		polletje		indeks	
		1974	1975	75/74	
I.	Skupna proizvodnja	v tonah	792.609	832.888	105,1
	Gotova proizvodnja	v tonah	188.585	201.028	106,6
	Prodaja (fakt. količ.)	v tonah	180.588	191.859	106,6
		v 000 din	1.051.548	1.699.868	161,7
II.	Izvoz + menjava	v tonah	16.662	8.758	52,6
		v \$	4.398.035	3.583.055	81,5
III.	Produktivnost ton/m/mes.				
	skupne proizvodnje		22,1	22,4	101,3
	Celotni dohodek (5 mes.)	v 000 din	1.015.388	1.758.836	173,2
	Dobiček (5 mes.)	v 000 din	67.138	60.354	89,9
	Povpr. prod. cena (5 mes.)	din/t	5.826	8.642	148,3
	Delež dobička v celot. doh.	v %	6,6	3,4	51,5

Pri občinski skupščini je organiziran poseben koordinacijski odbor kakor tudi pet področnih grup, v katerih delujejo tudi člani Železarne. Namen te širše akcije, ki naj ima stalen značaj je, da se z ukrepi in z doslednim izvajanjem sprejetih obveznosti doseže izboljšanje v gospodarstvu nasploh in tako prepreči nega- tivne posledice inflacijskih gibanj.

SEO — odd. za ekonomske analize in planiranje

PREDLOG ZA NOVO ORGANIZACIJO UPRAVLJANJA IN RAVNANJA V ŽELEZARNI

I. UVOD

Vsebina dela sedanje organiziranosti DO železarne Iesenice je pokazala, da naj bi v prihodnje izvedli novo organizacijo Žele- zarne s tem, da bi ustanovili več TOZD kar bo poglobilo samo- upravljanje in ga približalo neposrednemu proizvajalcu.

V zvezi s tem je bil po razpravah v družbenopolitičnih orga- nizacijah, komisiji za pripravo predloga organizacije, odboru za uresničevanje ustave in kolegiju, izdelan osnutek nove organi- zacije, na osnovi katerega naj bi se zbori delavcev odločili o pri- stopu k reorganizaciji. Pri tem pripominjamo, da so to le izhodi- šča za razpravo.

II. KRITERIJI ZA SESTAVO PREDLOGA

Pri sestavi predloga smo izhajali iz naslednjih osnovnih kriterijev:

- organizacija TOZD mora zagotoviti delavcem uresniče- vanje družbeno-ekonomskih in drugih samoupravnih pravic;
- podana mora biti možnost, da bodo delavci v združenem delu železarne Iesenice lahko odločali o svojem delu, o pogojih in rezultatih svojega dela;
- enota (TOZD) mora zagotavljati nedvomno opredelitev končnega izdelka glede na prodajo;
- podana mora biti možnost ugotavljanja rezultatov poslo- vanja (dohodka);
- ostalo: — organizacijska zaokroženost, lokacija, surovi- ne, polizdelki, vložek.

III. PREDLOG ŠTEVILA TOZD IN ORGANIZIRANOST DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNE SLUŽBE

Na podlagi podanih kriterijev predlagamo, da delovna orga- nizacija združuje 21 TOZD in delovno skupnost Skupne službe: TOZD naj bi bile:

- plavž;
- jeklarna;
- livarna;
- valjarna Bela;
- valjarna žice in profilov;
- valjarna debele pločevine;
- hladna valjarna Iesenice;
- hladna valjarna Bela;
- žičarna;
- žebeljarna;
- elektrode;
- jeklovlek;
- profilarna;
- vratni podboji;
- Kovinoservis Iesenice;
- Monter Dravograd;
- področno vzdrževanje;
- remontne delavnice;
- strojne delavnice;
- energetika;
- transport.

Sedanji sektorji naj bi bili organizirani kot delovna skupnost Skupne službe. Za družbeno prehrano se predlaga več možnosti nove organiziranosti in sicer:

- da bi bila samostojna TOZD
- da bi bila v skupnih službah samostojen sektor in
- da je organizirana ter dela v okviru enega od sektorjev kot doslej.

V delovni skupnosti Skupne službe naj bi bili naslednji sek- torji:

- sekretariat;
- sektor nabave;
- sektor prodaje;
- finančno računovodski;
- kadroviski sektor;
- sektor za ekonomiko in organizacijo;
- sektor tehnične kontrole in raziskav;
- sektor novogradenj
- in ena od variant za DE družbena prehrana.

IV. ORGANIZIRANOST VODSTEV TOZD IN DELOVNE SKUPNOSTI

V zvezi z organiziranostjo delovne organizacije Železarno navajamo sledeče specifičnosti, obrazložitve in motive, ki so upoštevani pri sestavljanju predloga:

- martinarna in elektrojeklarna naj bi bili v eni TOZD, ker je končni izdelek isti, ker je priprava vložka združena in ker se nekatera orodja uporabljajo za oba dosedanja obrata. Vse to namreč ne daje možnosti za ugotavljanje dohodka v vsakem obratu posebej.
- šamotarna v predlogu ni predvidena kot samostojen TOZD, ker se predvideva da se združi v TOZD elektrode, ki ima perspektive nadaljnjega razvoja, šamotarna pa bo zmanjšala obseg proizvodnje v skladu z interesi DO Železarne.
- hladna valjarna Iesenice in žičarna naj bi bili vsaka svoja TOZD, ker sta vložek in izdelek drugačna. Pri tem pa vendar obstoji dilema zaradi nekaterih skupnih prostorov, orodij in sto- ritev.

— za obrat profilarna in obrat vratni podboji se predlagata dve samostojni TOZD, ker sta v ekonomskem in organizacijskem pogledu vsaka zase zaključeni enoti.

K predlogu je priložena le poenotena shema TOZD. Pri sestavi le te se je težilo k poenotenju kolikor se je pač dalo glede na obseg in specifičnost dela.

V vodstvih TOZD naj bi se v splošnem izvajale sledeče dejavnosti: (glej poenoteno shemo)

1. operativna priprava dela;
- 1a) priprava dela;
2. vodenje proizvodnje;
3. operativna tehnologija;
4. računovodstvo;
5. skrb za delovne naprave;
6. odprema;
7. personalna administracija

Organizirane pa bi bile v tistih, kjer bodo za to dani objek- tivni pogoji. Za posamezna vodstva TOZD je v širšem predlogu pripravljen podroben predlog delovnih mest. Pri tem se ni podrobno opredelilo dejavnost računovodstva in operativne pri- prave dela. Delitev delaracunovodstva bo namreč odvisna od ekonomskih odnosov, pri operativni pripravi dela v TOZD pa od obsega dela TOZD. Operativna priprava dela v TOZD naj bi skrbela za usklajevanje proizvodnje z naročili, zasedenost kapaci- tet, izračun vložka, sestavo operativnega programa proizvo- dnje, realizacijo rokov prevzetih obveznosti za usmeritev dokumentacije in drugo.

Pri sedanji TOZD VET so predvideva, da bi se CPDV pre- nesla v TOZD področno vzdrževanje, remontna delavnica ter strojne delavnice, zato ker jo tu neposredno potrebujejo. Vodstva sektorjev naj bi v glavnem ostala nespremenjena. Spremembe so predlagane oziroma bodo nastale samo kar zadeva nove organi- ziranosti družbene prehrane in oddelka za operativno planiranje proizvodnje.

Kot je že povedano, so za družbeno prehrano odprte tri mož- nosti nove organiziranosti. V razpravi bo treba najti najustrez- nejšo rešitev.

Predvideva se, da se bo na novo organiziral oddelek za opera- tivno planiranje proizvodnje, ki naj bi skrbel za usklajevanje operativnega mesečnega načrta proizvodnje, razdelitev lastnega in tujega vložka, usklajevanje proizvodnje v TOZD, sporazume- vanje o prioriteti ob pomanjkanju vložka, izdelavo rebalansa vložka, operativno evidenco in drugo. Glede na to, da pri SEO že deluje oddelek za ekonomske analize in planiranje in že obstoji določena evidenca se predlaga, da se ta oddelek vključi v SEO. V zvezi s tem pa obstoji tudi možnost, da se ta oddelek organizira in dela v okviru sektorja prodaje. O tem bo v razpravi treba najti ustrezno rešitev.

V. KOORDINACIJA RAVNANJA

Vodja TOZD praviloma sodeluje z glavnim direktorjem. Ker pa zaradi velikega števila TOZD to sodelovanje ne bi bilo učin- kovito, predlagamo direktorje koordinatore. Ti naj bi v njegovem imenu opravljali določene naloge kot so!

- reševanje operativnih nalog za posamezne TOZD;
- usklajevanje nalog med TOZD;
- koordinacija med TOZD in sektorji;
- priprave konceptov letnih programov (planov) srednjeročnega ter dolgoročnega razvoja za TOZD;
- izvajanje operativnih programov in letnih planov v TOZD;
- sodelovanje z oddelkom za operativno planiranje proizvodnje pri sestavi mesečnega operativnega plana in skrb za njegovo usklajevanje ter uresničevanje;
- ter drugo, ki bo določeno s statutom za glavnega direktorja in jih bo on za to pooblastil ter zadolžil.

O številu direktorjev koordinatorjev odločijo pristojni samo- upravni organi. Njihovo število naj bi se gibalo od 1 do 4.

VI. SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Izhajajoč iz določil ustave in prakse predlagamo, da delvci v TOZD uresničujejo svoje samoupravne pravice prek:

- zbora delavcev TOZD;
- samoupravne delovne skupine kot oblike sestajanja zbora de- lavcev in osebnega izjavljanja ter informiranja;
- delavskega sveta TOZD;
- odbora za gospodarjenje TOZD;
- odbora za medsebojne razmere TOZD;
- odbora samoupravne delavske kontrole TOZD;
- komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti TOZD;
- delegacije za delavski svet Železarne;
- delegacije za zbor združenega dela;
- delegacije za samoupravne interesne skupnosti;
- vodje TOZD kot individualnega poslovnega organa TOZD.

V delovni skupnosti pa prek:

- zbora delavcev delovne skupnosti;
- samoupravne delovne skupine kot oblike sestajanja zbora de- lavcev in osebnega izjavljanja ter informiranja;
- delavskega sveta delovne skupnosti;
- odbora za gospodarjenje delovne skupnosti;
- odbora za medsebojna razmerja delovne skupnosti;
- odbora samoupravne delavske kontrole delovne skupnosti;
- komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti delovne skupnosti;
- delegacije za delavski svet Železarne;
- delegacije za zbor združenega dela;
- delegacije za samoupravne interesne skupnosti;
- vodje delovne skupnosti kot individualnega poslovnega organa delovne skupnosti.

Samoupravna organiziranost v delovni organizaciji Železarne pa naj bi bila sledeča:

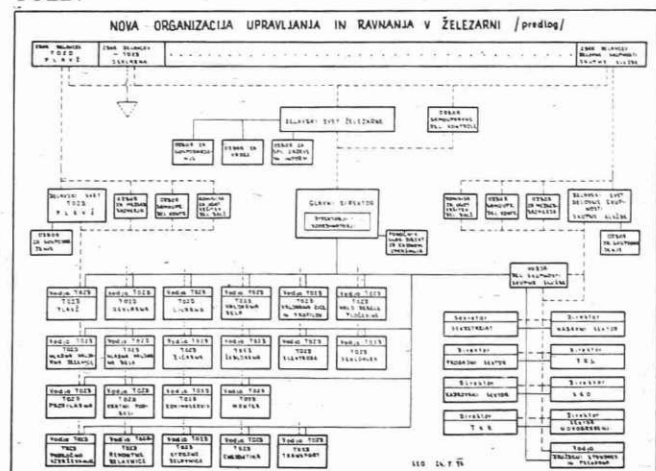
- delavski svet DO;
- odbor za gospodarjenje DO;
- odbor za kadre in družbeni standard;
- odbor za splošne zadeve in informiranje DO;
- odbor samoupravne delavske kontrole DO;
- odbor za ljudsko obrambo;
- glavni direktor — individualni poslovodni organ DO.

Pristojnosti samoupravnih organov so navedene v širšem predlogu za reorganizacijo, ki so ga prejeli individualni poslo- vodni organi in vodstva družbeno političnih organizacij. Glede na to, da so ta izhodišča po izdelavi širšega predloga za reorganiza- cijo nekoliko dopolnjena, za vse organe pristojnosti niso navede- ne, vendar bo to urejeno s statuti in samoupravnimi sporazumi.

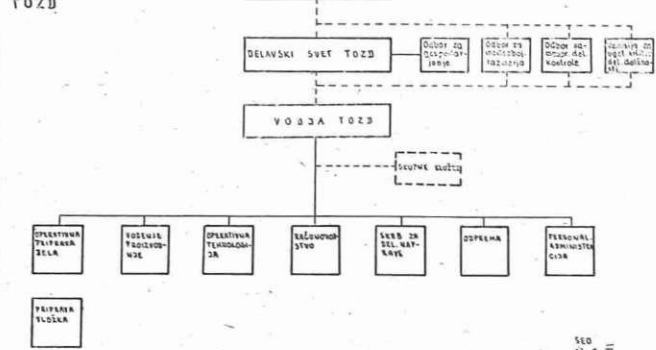
Vodilna delovna mesta v DO naj bi bila:

- pomočnik glavnega direktorja
- sekretar
- direktor sektorja nabave
- direktor sektorja prodaje
- direktor finančno-računovodskega sektorja
- direktor kadrovskega sektorja
- direktor sektorja za ekonomiko in organizacijo
- direktor sektorja tehnične kontrole in raziskav
- direktor sektorja novogradenj

Besednemu delu tega predloga so priložene sheme za novo predvideno organiziranost DO Železarne in poenoteno shemo TOZD.

POENOTENA SHEMA TOZD

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

POČITNIŠKO PISMO: O NAŠI RUBRIKI IN PROBLEMIH OKROG NJE

Čeprav nam jo muhasto vreme sem pa tja še vedno rado zagode, smo naposled le zakoračili v pravo poletje. Pravzaprav, če smemo biti malo zlobni, nam včasih kakšen deževen dan kar prav pride, posebno ob ponedeljkih oziroma ob torkih dopoldan, ko je treba oddati prispevek za našo rubriko. Človeku se namreč kar milo stori, ko se ob lepem sončnem vremenu namesto v vodi, »koplje« v gori papirja. Misli so v takšnih trenutkih vse drugače kot pri pisanju, kakšna pa je potem kvaliteta prispevka pa bolje, da ne izglabljam besed.

Prva polovica leta je za nami, pa smo se odločili, da kar v obliki počitniškega pisma, če lahko tako imenujemo današnji sestavek, napišemo nekaj misli o doseženih rezultatih pri vsebinskem oblikovanju naše rubrike v prvih šestih mesecih. Morda bodo misli izzvenele precej kritično, vendar je naša želja, da jih vsak vzame dobromarno, kot spodbudo za bolj aktivno in uspešno delo v prihodnje.

Zveza socialistične mladine v naši občini v teh dneh intenzivno dela na področju oblikovanja programov do konca letošnjega leta, hkrati pa ocenjuje tudi izvršene naloge v prvem polletju. Največ iz omenjenega razloga želimo povedati nekaj besed okrog naše rubrike s poudarkom na problemih, ki nas žulijo. Dajati oceno o rubriki z naše strani je pravzaprav nesmiselno. Povemo lahko le to, da smo skušali v tem času kar najbolj vestno slediti vsem dogajanjem v Zvezi socialistične mladine v naši občini. V kolikšni meri nam je to uspelo lahko najbolj natančno povedo bralci oziroma člani občinskih organov ZSMS, ki našo rubriko prebirajo. Velikokrat smo ob posameznih aktualnih vprašanjih pozvali k sodelovanju bralce. S tem smo predvsem želeli, da se skozi prizmo bralčevih mnenj izoblikujejo še jasnejša stališča do določenega vprašanja. Tukaj ugotavljamo, da smo naleleti povsem na gluha ušesa, saj se našim vabilom praktično ni odzval nihče. Prav tako smo ob takšnih prilikah pričakovali, da nam bo nekaj vrstic napisal nekdo od organov občinske konference ZSMS, ki se neposredno ukvarja z določenim vprašanjem.

Nadalje naj napišemo, da nas moti to, da posamezni prispevki, predvsem komentarji, ostanejo brez vsakršnega odmeva, še celo med tistimi, katerim je komentar namenjen. V mislih imamo posamezne osnovne organizacije ZSMS, komisije ipd. V takšnih trenutkih dobimo vtis, da te komentarje pišemo sebi v zabavo oziroma zato, da zapolnimo prostor v rubriki. Včasih se nam zgodi tudi to, da nam prizadeti očitajo, da v komentarjih navajamo neresnična dejstva, da dramatiziramo majhne probleme in podobno. Naj na tem mestu poudarimo, da nam ob takšnih prilikah ni do ustin dialogov. V rubriki je vedno dovolj prostora, da prizadeti lahko, seveda na podlagi resničnih dejstev dokaže, da je komentar vseboval »dramatizirane neresnične trditve«. Vedno smo pripravljene sprejeti vsakršno kritiko, seveda le objektivno, kajti le takšna kritika je osnova za odpravljanje napak oziroma pomeni pobudo za boljše delo.

Nemalo preglavic nam povzroča tudi zbiranje informacij, da je v časovni stiski najbolj priporočljiv telefon, ne bi poudarjali. Seveda pa kakšna »maratonska telefonada« človeka kaj hitro mine, ko se na drugi strani žice od mladincev, ki vodijo posamezne komisije, osnovne organizacije ZSMS, kot po tekočem traku vrstijo odgovori: »Pri nas nič novega. Delo sicer teče, vendar zaenkrat še ni nič za časopis.« Dobimo tudi takšen odgovor: »Na zadnji seji komisije smo bili nesklepčni, samo, prosimo, tega ne zapisati.« Ali pa: »Obravnavali smo neko silno pomembno zadevo in pričakujemo, da

ji boste namenili celo stran v glasilu«. Zgodi pa se tudi, da dobimo napadne podatke oziroma informacije. Če po objavi zapisa, na primer iz seje izvem, da sta bila na seji prisotna dva mladincev in sta se »izpeljala«. Prav tako večkrat slišimo: »Predloženo gradivo naj se v primerni obliki objavi, tisti najbolj kritični stavki pa niti ni nujno, da se objavijo.« Sprašujemo se, zakaj zakrivati delo, predvsem pomanjkljivosti javnosti. Vsakemu živemu človeku se primeri, da stori napako, prav tako kot je sposoben doseči izjemen uspeh.

O uspehih najraje pišemo, govorimo, se širokoustimo, ko pa je treba opozoriti na lastne napake pa ostane brez besed. Najraje se skrijemo pod krinko uspehov in pravimo, kjer so uspehi so tudi težave. Trditev je pravzaprav po svoje umestna, postane pa bistveno drugačna, ko »skriva« pod krinko uspehov »postane« navada, pojavlja se iz dneva v dan, iz tedna v teden... Zakaj se izogibamo pogledati resnici v oči pred javnostjo? Na koncu koncev, zakaj potem v dokumentih piše, da je delo Zveze socialistične mladine javno! S skupnimi naporimi reševati probleme in odstranjevati napake je naša skupna naloga, je obveza in dolžnost do Zveze socialistične mladine, do vse naše samoupravne socialistične družbe, katere člani smo vsi.

Delo na področju informiranja v ZSMS na območju naše občine še vedno šepa. Naša rubrika bi morala v tem procesu odigrati eno najvidnejših vlog. Poudarimo naj, da je ta rubrika, poleg podobne na lokalnem radiu Jesenice, edina javna oblika obveščanja mladine v občini. Pri tem je najmanj razveseljivo to, da še ta prostor, ki nam je odmerjen v tovarniškem glasilu Železar, ni do kraja izkoriščen. Poleg tega je še vredno omeniti, da našo rubriko prebira izredno majhen odstotek mladih. Kaj se piše v rubriki je včasih deveta briga celo članom osnovnih organizacij ZSMS. Še na nobenem sestanku osnovne organizacije ZSMS, pa najsi bo to v okviru Železarne ali v okviru občine, ni bilo

slišati, da bi kdo od članov pozval navzoče, da prebere to in to v mladinski rubriki. Mi, da se bomo prav razumeli, nikogar ne silimo, da prebira rubriko, včasih pa bi to le moralo biti nujno, posebno takrat ko objavimo pomembne dokumente oziroma izvlečke s katerimi morajo biti seznanjene vse osnovne organizacije ZSMS.

Kar malce preveč smo se razpisali za tale počitniški čas. Lahko bi marsikaj še dodali, vendar menimo, da smo z navedenimi primeri povedali dovolj. Naj še enkrat opozorimo, da prizadeti vzamejo našo kritiko dobromarno. Zelo bomo veseli, če se bo kdo oglasil s skromnim pisemcem, ki bo vsebovalo nove predloge, ideje in podobno. Menimo, da bomo s skupnimi naporimi, to je mlada generacija že večkrat dokazala, rešili tudi naše probleme in težave.

Ob koncu bi želeli povedati še nekaj besed o vsebini naše rubrike v prihodnje. Po svojih močeh se bomo trudili, da bomo še v naprej kar najbolj dosledno sledili dogajanjem v ZSMS. Dela mladih v našem kolektivizmu smo v zadnjem obdobju precej zanemarili. Napako bomo vsekakor skušali popraviti in sicer nameravamo v prihodnje predvsem več pisati o mladih na delovnih mestih, so zadovoljni, kaj jih teži in podobno. Tudi našim brigadirjem bomo namenili prostor. (Prvi pogovor ste lahko prebrali v pretekli številki.) O akciji pomoči mladim samskim delavcem iz bratskih republik je vse utihnilo. Vsak dan jih vidimo, ko brez cilja tavajo po ulicah, se dolgočasijo, posedajo po lokalih in podobno. Večkrat smo že s strani teh mladincev dobili prošnjo, da tudi o njihovih težavah in tegobah kaj napišemo. Z veseljem bomo kaj zapisali, seveda pa žal tisto ne bo veselo o čemer bomo pisali. Problemov na tem področju je namreč cel kup in zaenkrat za reševanje le-teh še ne sveti zelena luč.

Sedaj smo pa z našim počitniškim pismom res čisto na koncu in preostane nam le še, da vsem mladim bralcem zaželimo čim bolj prijeten dopust in elana poln »skok« nazaj na delovno mesto ali v šolsko klop.

Janko Rabič

700 UDELEŽENCEV NA BAKLADI MLADOSTI

Letošnja baklada mladosti je za nami in s tem je tudi konec uganjanja in negotovih napovedi ali baklade bo ali ne bo. Na predvečer občinskega praznika 31. julija, je okrog sedemsto mladih in drugih občanov sodelovalo v tej svojevrstni manifestaciji, ki je na delavskih Jesenicah postala tradicionalna. Kot kaže tudi slabo vreme postaja »tradicionalno«, saj je med baklado kar precej močno deževalo.

Pripravljalni odbor je uspešno opravil svojo nalogo, saj je bil za pravo baklado odmerjen resnično kratek čas. Kako je v poletnih mesecih težko dobiti ljudi, pa mislimo, da sploh ni potrebno izgubljati besed. Letošnjo baklado lahko ocenimo kot uspešno in je bila lep prispevek k praznovanju občinskega praznika.

V bakladi, ki se je pomikala po osrednji Titovi cesti, so sodelovali predstavniki številnih društev in organizacij. Na čelu so bili najprej člani avto moto društva Jesenice, za njimi mladi kolesarji ter brigadirji, poleg jeseniških tudi iz ostalih gorenjskih občin. Nadalje so v bakladi sodelovali borci narodnoosvobodilne borbe, pripadniki JLA, člani teritorialnih enot, člani športnih društev, ribiči, lovci, strelci, planinci, taborniki in drugi. Za strumen korak udeležencev pa sta skrbela pihalni orkester Jeseniških železarjev in godba na pihala z Gorij. Najmanj razveseljiv je bil pogled na del baklade, kjer so bili mladi delavci. Le peščica jih je bila iz številnih delovnih organizacij v občini. Tukaj

prav gotovo ne moremo iskati izgovor, da so vsi mladinci na dopustu.

Sklepna slovesnost baklade je bila pred gledališčem Tone Cufar. V kulturnem programu je sodeloval pihalni orkester Jeseniških železarjev in godba na pihala iz Gorij ter recitatorji člani amaterskega gledališča Tone Cufar. Slavnostni govornik ob sklepu baklade je bil Zdravko Črv, predsednik občinske konference SZDL Jesenice. Na slovesnostjo so pred jeseniško javnostjo zaprisegli mladi prostovoljci — člani teritorialne enote Jesenice, ki so prav tako sodelovali v bakladi.

J.

TRETJA SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZSMS

V sredo, 30. julija, je bila 3. seja občinske konference ZSMS Jesenice v novem mandatnem obdobju. Na začetku seje je bila krajša slovesnost in sicer je predsednik republiške konference ZSMS Ljubo Jasnič predal republiško priznanje — zlati znak Zveze socialistične mladine dobitnikom iz naše občine. Za delo na družbenopolitičnem področju ga je prejela Angelca Murko-Pleš, za mentorsko delo pa Mavro Lenardič.

Na tretji seji so zbrani delegati razpravljali in sprejeli operativni plan dela občinske konference za obdobje julij-oktober 1975, nadalje sklep o organiziranosti in delovanju občinske organizacije ZSMS v vojnih pogojih, delegati pa so tudi verificirali delegacijo ZSMS za občinsko konferenco SZDL.

J.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

IZKUŠNJE OB ZMAGI VIETNAMSKEGA NARODA

3

Kljub uporabi ogromne vojaške, politične in propagandno-psihološke »mašinerije«, oprte na prav tako veliko ekonomsko moč, je agresivna doktrina ZDA v svoji najbolj drastični izdaji utrpela poraz v spopadu s silami vseljidskega odpora. Poleg izkušenj iz druge svetovne vojne, med katerimi so tudi izkušnje iz naše narodnoosvobodilne vojne, revolucije, izkušenj iz anticolonialne revolucije (med katerimi ima boj alžirskega naroda posebno mesto), sta boj in uspeh vietnamskega ljudstva dala najbolj dragocene nauke glede realnosti odpora zoper napadalca, čeprav je ta napad začela najbolj močna sila na svetu. Nemogoče je domnevati, da bodo vojaško-politični strategji katerekoli sile, zlasti ZDA povsem zanemarili te nauke.

2) Vietnamska vojna je prav tako potrdila, da v boju za svobodo in neodvisnost, v boju za napredne cilje praktično ni meja vzdržljivosti posameznega ljudstva. Vzroki zmage vietnamskega ljudstva so predvsem moralopolitični; so v družbeno-politični sili in interesih vietnamskega naroda. Poimovanje, da ni cene, s katero se ne bi mogla plačati obramba pred napadom in bodočnost, je bilo odločilno pri obrambi svobode vietnamskega naroda. To je združilo vietnamski narod in ga utrdilo v spoznanju, da bi vsaka druga pot nujno pripeljala k popolni moralni in materialni žrtvi brez kakršnekoli perspektive, da bi se to kdaj nehalo.

Da bi obramba pred napadom dosegla končne cilje, ni druge izbire, razen oboroženega boja, ne glede na žrtve. Oborožen boj je torej pogoj, da se na koncu koncev žrtve splašajo.

3) Vietnamska vojna je pokazala, da je cena, ki jo morajo posamezni narodi plačati za uspešno obrambo pred lokalno agresijo tem večja, čim manjša je verjetnost pred jedrsko konfrontacijo med jedrskimi supercilami, tendence njihovega sporazumevanja, odvisne od objektivnih interesov sveta in teh sil, pa izrazitejšje.

Ves svet je bil namreč priča, da so se v tej vojni odprto kršile elementarne mednarodne humane norme oziroma mednarodno vojno in pomorsko pravo — vse do javnega izzivanja drugih velikih sil: omejevanje plošbe in preprečevanje opravljanja suverenih pravic pri pomoči drugim narodom ipd. Vse to in žrtve v neposrednih incidentih (napad na ladje) ni bil povod, da se zaostrujejo odnosi med velikimi in ustavi trend globalnega sporazumevanja, kot so to prej bili številni manjši incidenti in izzivanja. To je na koncu koncev preprečilo eskalacijo spopada in morda olajšalo sporazum o prekinitvi vojne, toda nedvomno je povečalo tudi žrtve vietnamskega naroda.

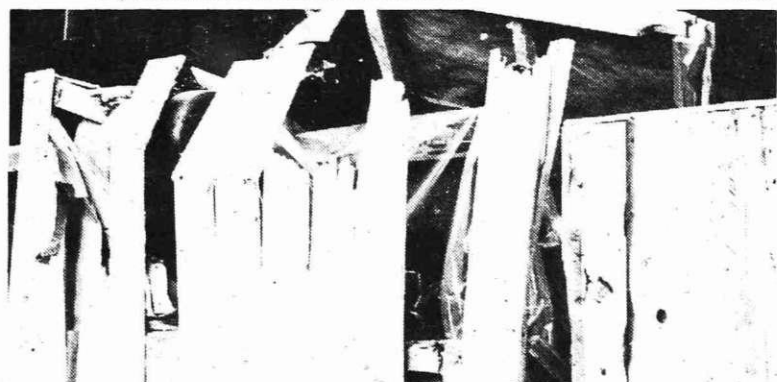
4) Zavest in javno mnenje človeštva sta bila vsekakor tista strateška komponenta, ki je bila na strani vietnamskega naroda. Toda, izkušnje so pokazale, da so številne vlade in uradne politike dozirale svoje proteste in kontraakcije do tiste mere, ki ni mogla škodovati njihovim lastnim državnim interesom.

Ekonomska moč ZDA ter na osnovi te propaganda in diplomacija sta dolgo uspevali manipulirati z javnim mnenjem na notranjem in na mednarodnem področju, zlasti pa med državne odnose zadržati v tolerantnih mejah. Vietnamska vojna je namreč edinstven primer, da so takšne zločine do nekega naroda v celoti vzeto tako dolgo spremljali sistematsko dozirani protesti in uradna državna tolerantnost do njihovih povzročiteljev — napadalcev.

5) Pomembna izkušnja in nauk iz vietnamske vojne je tudi izrazito očitni porast tehnokratskih teorij in pogledov na sodobno vojno. Ne gre samo za ogromno nesorazmerje med kvantom in kvaliteto vojne tehnike, s katere so se borili borci Južnega in Severnega Vietnama zoper napadalca in njihove marjonete, zlasti v boju za zračni prostor, niti poklicno usposobljenost pri ravnanju s to tehniko. Najmanj gre za negiranje pomena sodobne tehnike in njene vloge na strani osvobodilnih sil v Vietnamu, ker so razpolagale s precej množično sodobno lahko bojno tehniko. Gre za pristop k ocenam vojne in vrednotenju posameznih faktorjev, pa tudi vojne tehnike, odvisno od tega, na kateri strani je bila.

Zmaga ali poraz očitno ne ležita, kot je bilo že mnogokrat dokazano, v Vietnamu pa najbolj nazorno, samo v sferi premoči v tehniki in ekonomskih virih zlasti moralne narave, ki izvirajo iz ciljev, za katere se kakšen narod bori.

Konec

Prevezniki uvozne opreme za novo hladno valjarno se nič kaj ne pohvalijo z razkladanjem in nakladanjem v pristanišču, ker na Jesenice prihaja oprema v razbiti embalaži, tu pa tam pa je tudi odlomljen kakšen detajl

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

57

— Partija zahteva široko pokrajinsko avtonomijo, odpravo obveznega državnega jezika in določitev meja samoupravnim in avtonom-

nim pokrajinam na podlagi tega, kar ugotavlja prebivalstvo samo v teh krajih, o gospodarskih in življenjskih pogojih, o nacionalnem sestavu prebivalstva itd. — Partija proletariata odklanja odločno tako imenovano kulturno-nacionalno avtonomijo (kakršno je na pr. zahteval Etbir Kristan na Brnskem kongresu avstrijske socialne demokracije leta 1899 in, ki jo je Lenin kritiziral v zvezi s podobnimi zahtevami ruskega židovskega Bunda -op.p.), t.j. odtegotanje šolstva in pod. državnemu vodstvu in njegovo izročanje v roke svoje vrste deželni zborom. DELAVCE, KI ŽIVE V ISTEM KRAJU IN CELO DELAJO V PRAV ISTIH PODJETJIH, RAZDVAJA KULTURNO-NACIONALNA AVTONOMIJA UMETNO PO PRIPADNOSTI K TEJ ALI ONI 'NACIONALNI KULTURI', t.j. KREPI ZVEZO DELAVCEV Z BURŽOAZNO KULTURO POSAMEZNIH NARODOV, MEDTEM KO JE NALOGA SOCIALNE DEMOKRACIJE, DA KREPI INTERNACIONALNO KULTURO SVETOVNEGA PROLETARIATA. — Partija zahteva, da se sprejme v ustavo osnovni zakon, ki raz-

glaša za neveljavne kakršnekoli si že bode privilegije enega od narodov, kakršnekoli si že bode kršitve nacionalnih manjšin. — Interesi delavskega razreda zahtevajo, da se zlijejo delavci vseh narodnosti v Rusiji v enotnih proletarskih organizacijah, političnih, sindikalnih, zadrugoprosvetnih, itd. »Samo takšno zlitje vseh delavcev različnih nacionalnosti v enotnih organizacijah bo dalo proletariatu možnost bojevati zmagovit boj z mednarodno kapitalom in z buržoaznim nacionalizmom, »je bilo rečeno 7. maja 1917 na tako imenovani Aprilski konferenci boljševikov, ki je tudi v tem enodušno sledila Leninu, o katerem sem med zbiranjem gradiva pred dvajsetimi leti govoril s takrat še živimi, danes že pokojnimi člani Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah, med katerimi so bili nekateri tudi sami priče časov med prvo svetovno vojno v Rusiji, priče revolucionarnega leta 1917, pa tudi soborci boljševikov.

(se nadaljuje)

FRANC JERNEJC-MILČE

Ko je prišel se sedel na kolesu in vozil v smeri Škofja Loka, se je Polde zleknil, potem pa ponovno preletel s pogledom vso okolico. Odločil se je za senco za cerkvijo, kjer bo lahko brez skrbi zaspal.

Ni še bilo šest popoldan, ko so ga prebudili neki glasovi, ki so se bližali cerkvi. Ko se je ozrl je opazil dva moža z grabljami, ki sta se spuščala po kolovozu in glasno razpravljala nekaj o živini, ki jo je usak dan manj, kar ni Poldeja zanimalo. »Dobro dan«, ju je prvi pozdravil Polde.

Moža sta šupnila, ali je eden od njiju odzdravil »dobro dan-to...«. Tu pa mu je zmanjkalo besede, ker se mu je zdelo, da je neznanec predobro oblečen za tovariša. Ta pač ne more biti naš, je mislil domačin. »Da tovariš!« ga je dopolnil Polde, ki se je zabaval ob osuplosti obeh kmetov. »Bila sva v hribu in pripravljala steljo za živino,« sta pojasnila.

»Kako pa Nemci, vas kaj dobro pestijo?« je hotel vedeti Polde.

»Kakor se vzame,« je eden od njiju odgovoril. Videlo se je, da ne zaupata.

Ko sta kmeta odšla, se je tudi Polde pripravil na pot. Popravil je obleko, skrbno očistil palerino in počasi odšel na rob, kjer je videl cesto, Soro in precejšen del doline. Čez Soro ni opazil ničesar. Spustil se je na cesto, k brvi, da preide na drugo stran Sore, da čim bolj neopaženo pride na dogovorjeno mesto.

Nekdo ga je že daj časa opazoval. Za vrhovi na desni obali Sore je izvidnik v zeleni nemški obleki ves čas, ko se je Polde prikazal na robu, z daljnogledom opazoval njegovo početje. Gledal je, kako se Polde spušta k reki. Eden od vojakov je že naslonil puško v rogovilo stare vrbe in meril nanj.

»Ne!« je šepnil vodja zasede, »ne smemo streljati, tak je nalog. Nosi palerino zavrženo čez levo podlahtnico in njega ne smemo niti motiti, kaj da bi se streljali na njega. Vsi se stisnite za rovi, da nas ne opazi, ko pride čez reko!«

Vojaki so ga poslušali in se pritali. Polde je počasi prešel cesto in čez brv na desno obalo Sore. Zasede ni opazil kljub temu, da je bil samo deset korakov od nje.

Našega obveščevalca so poznali ljudje že v vsej Poljski dolini. Ustavil se je v Logu in zvedel od vaščanov, da je sedem Nemcev prišlo pod Volbenk in tam poleglo ob Sori v travi. Brž, ko je to zvedel, je odšel iz vasi proti vasi Brode, da bi bil čim dlje od zasede. Vedel je, da ne bodo tako hitro prišli za njim in če tudi pridejo, ima v žepu legitimacijo, ki mu je omogočala bivanje tudi v mestu.

Misel, da so Nemci v bližini, ga ni kdo ve kako vznemirjala. Imel je še celo uro časa, do žage pa je imel komaj dva kilometra. Ni se mu več mudilo. Pogledal je na uro, ko se je pri žagi vzpenjal v gozd. Še petnajst minut. Hitro je našel jaso in na robu jase podrti drevo. Vsedel se je na močno vejo podrtga drevesa in čakal. Še pred dogovorjenim časom je zaslišal korake na stezi in popoldanskega znanca z nahrbtnikom.

»Vse sem ti prinesel, kar rabiš nocoj,« mu je prišel ponudil nahrbtnik, ga postavil na deblo v rogovilo in ga razvezoval. Pazljivo je jemal kos za kosom obleko iz nahrtnika in jo skladal na deblo.

»Čevlje pa je najbolje, da preobuješ na žagi, ker jih po poti lahko umažeš.

Obveščevalec

Tvojo obleko lahko pustiš na žagi, saj ponoči ni tam nikogar, za vsak slučaj pa le izprazni žepo.

»Moram pohiteti, da ne bom zadnji, ali da me bodo morali celo čakati,« je pritrdil Polde.

Polde se je spustil po bregu, črne, lepo očistene čevlje pa je nosil v roki. Vedel je, da je v mestu že policijska ura in da ne bo srečal žive duše, vendar je vseeno izbral tiste ulice in poti, na katerih je bilo skoraj nemogoče koga srečati. Ko je prišel do trga, je pogledal po zagrnjenih oknih, sicer pa je nosil klobuk, ki ga sicer ni nikoli nosil in še malo je zašepal na levo nogo, tako, da ga ja nihče ne bi spoznal.

Hitro je prišel do občine. Hitro je smuknil v vežo. V prvem nadstropju je skozi priprta vrata silil žarek svetlobe in slišati je bilo nerazločne glasove. Potrkal je na priprta vrata in dobil privoljenje za vstop. »Ti si Polde. Pričakovali smo, da boš malo zamudil, saj si imel dolgo pot,« ga je nagovoril eden od mož.

»Dobro sem se odpeljal pri Volbenku, kjer sta me dva domačina malo iznenadila, ko sem spal za cerkvijo. Mislim sem, da je kakšna naša« paterla.

»Ti bi se že kako izmazal, saj imamo samo dobre vesti o tvojem

obnašanju. Izgleda, da so te-partizani uzele za svojega.«

»Popolnoma mi zaupajo,« je pritrdil Polde.

»Saj ne bo dolgo, nekaj časa boš pa že izdržal.«

»Kako pa kaj tvoji tovariši, koliko jih je sedaj v grupi.«

»Naša četa šteje brez mene 27 mož. Edini, ki bi se z njim lahko kaj naredilo je Savnikov Tone. On zelo težko prenaša naporno življenje v gozdu. Večkrat mi je tožil, da mu je težko. Hrana, ki je zelo težka in slabo pripravljena mu ne gre. Počitek na trdih vejah pod starim šotorskim krilom mu tudi ni všeč. Najraje čepi na soncu in dremlje. Prvotna morala, pravzaprav želja za avanturami, mu je do kraja splahnela. Ne bo več dolgo izdržal.«

»Ti se ne smeš kompromitirati zaradi njega. Pusti ga tako kot je. S takim mehkužcem tudi mi ne moremo računati.«

Medtem so se na vratih pokazale tri postave, med njimi kapetan v uniformi.

»Dobro večer,« je pozdravil prvi in vsi trije so ustopili.

»No saj je gospod Kreiner že tukaj!« in vsi trije so stisnili roko Poldetu.

»Gospod Kreiner nam bo takoj poročal o stanju v gozdovih in kako svojo nalogo opravlja,« je predlagal kapetan in se usedel.

»Stanje čete, kakor se ta grupa imenuje, gledano s strani morale, čustvine in enotnosti, je po oceni komande odlično,« je začel Polde.

(Nadaljevanje prihodnjici)

JOŽE ULČAR-MIRO
MLADA ČETA »1941«

9

Za druge ne vem. Ne vem tudi, ali nam je kdo kaj govoril ali ne.

Vzmemirjenje je bilo najbrž preveliko, da bi si lahko to zapomnil. Prvič smo se srečali z ljudmi, ki so začeli oborožen boj proti okupatorjem in so živeli v gozdovih. Posebno najmlajši v skupini smo bili zelo počaščeni za zaupanje. Postavljeni smo bili v isto vrsto z našimi starejšimi vrstniki. Mladostna razposajenost se je morala hoče, nočeš umakniti pod težo bremen, ki smo jih tistega trenutka, 5. julija 1941 prevzeli na svoja mlada ramena. Postalni smo resnejši, zrelejši, preudarnejši in pripravljeni izvršiti vsako nalogo, ki nam je bila postavljena v imenu upora.

Akcija je bila odlično organizirana. V zelo kratkem času so bile formirane skupine po dva ali tri, ki so bile razporejene vsaka v svoj rajon Bleda in vsaka taka skupina je dobila konkretne naloge in potreben material za akcijo. Ob tej priliki sem si najbolj zapomnil pozdrav, ki je bil takrat v veljavi. Glasil se je: »V boj — za svobodo«. To navajam zato, ker tega še nikjer nisem zasledil.

Ko so bila izdana navodila in material razdeljen, smo se začeli razhajati vsaka skupina v svoj rajon. Pri skupini ali skupinah, ki so delovale v centru Bleda, to je okrog hotela Park, kopališča, cerkve itd., sta sodelovala tudi tovariša Žagar in Bernard. Tam je bilo sprčo dejstva, da je bil v Park hotelu štab policije, v hotelu Jelovica gestapo, povsod pa pogoste policijske patrole, najnevarnejše in najtežje.

Midva s Stankom sva imela razmeroma »lahke« teren in sicer Rečico. Najina naloga je bila, da nalepiva nekaj plakatov na železniški postaji Bled — jezero in po

drugih objektih. Poleg tega sva imela nalogo, da takratnemu županu Francu Paarju (pred vojno je živel na Jesenicah), ki je stanoval v bivšem hotelu Europa, oddava tisti listek, na katerem je pisalo: »Pozor izdajalec...«

Ker sva imela daleč, sva med prvimi odšla z zbornega mesta. Čez glavno cesto Bled—Lesce sva po mojem spominu šla nekje blizu gostilne Šlosar. Potem sva prišla za pokopališče, tam nekje, kjer je sedaj nova šola. Ker sva se hotela umakniti žandarmeriji, ki je bila tam, kjer je sedaj podjetje Vino, sva delala ovinek. Šla sva po poljski poti za pokopališčem. Veter je zavijal in tulil, tako, da ni bilo mogoče nič slišati. Stanko, ki je hodil pred mano, se je nenadoma obrnil, me zgrabil in potegnil za seboj na njivo z žitom. Po isti poti je šla namreč proti nam nemška patrula, ki se je izdala s tem, da je nekdo v njej kadil. Zar prižgane cigarete je Stanko pravčasno opazil. Še zdaj sem hvaležen tistemu, ki je izumil tobak in cigareto. Po tem neprijetnem dogodku, ki bi se za naju lahko tudi tragično končal, sva se ogibala poti in najin pohod nadaljevala po travnikih in njivah.

Na postajo sva prišla z jezerske strani in ker tam ni bilo Nemcev, sva zlahka in hitro opravila svoje delo. Potem sva šla previdno ob cesti v smeri hotela Europe, kjer je stanoval župan Paar. Veža v hotelu je bila razsvetljena, v njej pa je dežural policaj. Pred vhomom je bil županov avto, ki je imel spredaj odprto okno. Nekdo od naju se je splazil tja in položil opozorilo izdajalcem na volan avtomobila. Potem sva šla dalje in spotoma lepila plakate in gesla. Zadnje plakate sva lepila na križišču pri gostilni Mangart. Takrat je bilo že zgodnje jutro.

Dobrovoljska četa Šefmana je zasedla vse važne položaje in prehode cest: prehod preko Vršiča, Gornjesavsko dolino, cesto Rateč-Trbiž, Petelinjek, Korensko sedlo, ter vse vrhove Karavank do Kepe nad Belco. Ta fronta se je raztezala na kilometre in je štela okoli 150 prostovoljcev, prekaljenih fantov in mož z raznih front. Doma so bili z Dovjega, Mojstrane, Gozd Martuljka, Kranjske gore, Podkorena in Rateč in sploh iz vseh naselij Gornjesavske doline. Že prve dni smo imeli opravka z Italijani, ki so silili preko Vršiča v Kranjsko goro, prav tako pa tudi od Trbiža proti Jesenicam. Na obeh straneh smo jih potisnili nazaj. V mesecu januarju 1919, so Italijani ponovno skušali z železniškimi transporti doseči Jesenice, kar pa se jim, po zaslugi takratnega železničarja Franca Smoleja in nas budnih stražarjev, ni posrečilo. Pohiteli smo proti Beli peči in tam postavili naše mitraljeze na železniški tir in na cesto ter jim tako preprečili nadaljnjo vožnjo. Noč je bila jasna in mrzla in s štirimi mitraljezi smo držali v šahu vlak na postaji in kolono avtomobilov na cesti. Le hitri intervenciji in energičnemu nastopu našega komandanta Šefmana gre zasluga, da se nakana Italijanom ni posrečila. Namen Italijanov je bil, zasesti vso Gornjesavsko dolino, vključno Jesenice, Bled in Bohinj, ter tako dobiti kontrolo nad železnico Jesenice-Gorica.

Med tem časom pa so tudi avstrijski Nemci že pripravljali oborožen napad na Gornjesavsko dolino, predvsem preko Podroščice. Te položaje je imel zasedene s svojimi prostovoljci major Martinčič in ta je bil naš desni sosed. Prve dni maja 1919 so Nemci razbili Martinčičev bataljon, ter zasedli železniško postajo v Podroščici, do karavanskega predora. Obstajala je nevarnost vdora na Jesenice, ker tu ni bilo več obrambe. Z ozirom na to, je dal komandant Šefman meni nalog, da takoj pohitim s štirimi mitraljezi s položajev na Korenskem sedlu v Belco in po Karavankah mimo Kepe na Rožco nad karavanskim predorom,

Aleš je nalašč govoril tako, ker je vedel, da Koritnika nikoli ne bo mogel pripraviti na kaj takega, zato pa bi lahko koristil s čim drugim. Če se ne bo preveč bal? Treba ga bo omeščati. Zdaj je Aleš že vedel, da vsakdo tvega in stori le tisto in toliko, kolikor ga k temu silijo nujnosti ali pa spoznanje, zavest in osební odnos do stvari.

— Ni čisto tako. Tam se lahko umaknete, lahko tudi napadete ali se branite. Nas pa zgrabijo in potolčejo. Kdorkoli je ugovarjal gospodar.

— Ni slab izgovor. Ostaniva vsak pri svojem in tvegajva, kolikor se da brez žrtve.

Koritnik je bil že nestrpen. Čeravno so se z Alešem dalo govoriti, bi dosti raje videl, da bi odšel.

— Povej že, kaj bi rad. Samo na pogovor gotovo nisi prišel?

— Samo zaradi tega. Zato pa, ali je tisto o novih aretacijah res?

— Res sem slišal.

Ni bilo treba nikogar imenovati. Koritnik je takoj razumel. Vendar je Aleš vprašal:

— Komu si to povedal?

— Komu? Filipu vendar. Mar ti ni on tega sporočil?

Aleš tudi zdaj ni hotel biti jasen, kajti Koritniku ni smel odkrivati zvez. Poglavitno je bilo, da je dobil potrdilo o resničnosti Filipovih novic. A zdaj ni vedel, ali je bil tega vesel ali razočaran, kajti na dnu vsega je ležal sum, da si je Filip to izmislil. In če Koritniku o tem ne bi bilo nič znanega, bi hitro našli tistega, ki je izdajal. Ljudje so bili nemara boljše, kot je mislil o njih. Zato je rekel:

— Poglavitno je, da smo to zvedeli in da so ljudje obveščeni. Hvaležni smo ti za to.

Koritnik je nekaj zamrmral, toda tako, da se je videlo, kako je sam s seboj zaradi tega zadovoljen.

Aleš je moral Koritnika trdneje pritegniti, kajti kdo ve, če nekoč tudi on ne bo zinil kje kaj škodljivega, ali pa se morda žena kje zagovori in pohvali s kakšno besedo.

— Kot je videti, vidva lahko dosti zvesta. Bi morda kdaj drugi storila še kaj več?

Nalašč ju je pustil, da se bosta sama izrekla za sodelovanje, za rednejše kot doslej.

— Če to lahko, zakaj ne? Kot da sva do zdaj stala ob strani? Toda nihče drug kot ti ali Filip ne sme vedeti tega!

— Seveda. Zato bodita z Nemci prijazna in skušajta od njih izvedeti čimveč. Vsako sporočilo bo koristno. Med njimi niso vsi za Hitlerja... Se več: nihče, tudi Filip ne sme zvedeti, da sem bil tu...

IVAN JAN

11

MRTVI NE LAŽEJO

Ko je Aleš sredi noči odhajal, je s seboj vzel tudi nekaj prigrizka. Še bolj pa ga je podžgalo, da bo poslej od tod dobival sporočila.

Neslednji večer sta se sešla s terencem Gorskim in pretresla vse, kar je bilo zanimivega. Aleš je uredil tako, da je prišel tudi Filip. Ta še vedno ni vedel, kdo je bil skrivnostni obiskovalec. Dokazov, da bi bil Aleš, še vedno ni imel, zato je lahko samo ugibal in opazoval.

Spet so govorili predvsem o nevarnostih, ki ogrožajo organizacijo. Potem se je Aleš vprašujoče obrnil k Filipu:

— Že cel teden je minil, onih pa še niso iskali?

Aleš je govoril, ko da bi jih morali, če so bila taka sporočila.

— Mar bi bilo prav, če bi jih? Kaj ni bolje, da je tako? Ljudje se spet pomirjajo!

— Dokler je v zraku taka negotovost, se prav gotovo ne morejo. Zato ne spe doma, je rekel Aleš.

— Morda se pa gestapo samo igra in čaka na ugodnejšo priložnost, je ugibal Filip, ki je nekaj dni prej spet hodil po okolici.

Aleš je vedel za te poti, reči pa ni hotel ničesar. Tudi tega, da je govoril s Koritnikom, ni omenil.

Filip je zdaj napeljal pogovor na nenadnega nočnega obiskovalca, ki ga je bil tako vznemiril.

— Ne morem si misliti, kaj je hotel in kdo je bil?

Filip je mirno gledal Aleša, kot bi od njega pričakoval, da mu bo pomagal poiskati pojasnila, a ta se je samo začudil:

— Se pravi, da zalezujete tudi tebe? Zakaj nisi povedal že prej?

To se je Alešu posrečilo tako neprisiljeno, da se je čutil sam sebi.

— Če je tako, se boš moral umakniti tudi ti! Je še posvaril Filipa.

— Res čudno? Prav tedaj, ko si ti imel obisk, je padel v zasedi partizan. Morda je v tem kakšna zveza? Kaj, če bi na njegovem mestu moral biti jaz? Ali kdo drug? Kaj misliš ti o tem, Gorski?

Filip je bil zdaj skoraj že prepričan, da pri njem res ni mogel biti Aleš, hkrati pa je bil zaradi tega razočaran. Kdo naj bi bil, če ne on? Edino še Golob. Priznal si je, da je od prvega trenutka sumil Aleša, da pa mu ta misel zaradi nevarnosti ni bila prijetna. Ob tej ugotovitvi se mu je vse skupaj zdelo še bolj megleno kot prej.

Gorski je tedaj počasi in premišljeno rekel:

— Kaj mislim? TREBA JE NAPRAVITI KONEC! Zdaj smo tako daleč, da že drug drugega sumničimo! Čudno je, Aleš, da ti to pot ne gre od rok.

Glas Gorskega je bil sicer miren, toda obarvan z nevoljo in nestrpnostjo. Aleš je to takoj zaznal, zato je prizadeto odgovoril:

— Zares, kakor zakleto! Ne najdemo ga.

V njegovem glasu je bilo čuti krivdo. Obtoževal se je in hkrati kazal pripravljenost, da vse nasledke sprejme nase.

Ostreje in z vznemirjenim zanimanjem je Gorskega pogledal Filip. Stavek, ki ga je izgovoril Gorski, mu je pognal kri po telesu, da je začutil žile v vratu. Že prihodnji trenutek pa se je toliko zbral, da je nenadno vznemirjenost potlačil.

Kaj mislim? TREBA JE NAPRAVITI KONEC! Na ta stavek je bilo treba odgovoriti: TO JE BESEDA!

SREČKO ŠORLI
PROSTVOLJCI
GORNJESAVSKE DOLINE
V LETIH 1918—1919

2

Predno začnem analizirati zgodovinske dogodke ob rojstvu prve Jugoslavije, odnosno kako je nastala skrajno zahodno-severna državna meja med nemško Avstrijo in Jugoslavijo, od Vršiča, Mojstrovke, Ponce in razvedja v Ratečah ter Petelinjkom, Korenskimi sedlom in naprej preko Karavank — moram poseči več kot pol stoletja nazaj v zgodovinske dni oktobra 1918, torej ob koncu prve svetovne vojne. Iz teh spominov navajam sledeče: Ob zlomu in kapitulaciji takratne avstro-ogrske monarhije, so se armade naštetih narodov in med njimi tudi Slovenci, vračale z italijanske fronte ob Piavi. Med povratniki se je vračal na čelu svojega bataljona tudi nadporočnik Karl Šefman. Po vrnitvi domov je takoj začel zbirati prostovoljce za obrambo Gornjesavske doline pred italijanskimi in tudi avstronomškimi agresorjem. Že prve dni novembra je bila prostovoljska četa nadporočnika Šefmana organizirana. V sklopu te čete je bila mitralješka četa z osmimi mitraljezi. Komandant te čete je bil Ernst Rabič iz Mojstrane, takratni podporočnik, njegov namestnik pa sem bil jaz, takrat zastavnik in sedaj kapetan v rezervi.

zaustavim Nemcem pot, če bi silili tod mimo ter omogočiti Martinčičevemu bataljonu protinapad. Boji so trajali več dni z manjšimi presledki, a v moji ednici nisem imel niti mrtvih niti ranjenih. Imen mojih mitraljezcev se več ne spominjam, bili pa so večinoma iz Mojstrane, vsi prekaljeni v soških bitkah. Nekako po desetih dnevih, ko so bili Nemci vrženi že daleč nazaj v ROŽ, je prišel podporočnik Ernst Rabič sam na položaje in nam dal ukaz za vrnitev nazaj na izhodne položaje v Podkoren in na Podkorensko sedlo, kjer so Nemci zopet pritiskali s patrolami in tudi s kanonado na naše položaje. Istočasno so tudi Italijani pritiskali iz Trbiža v smeri Petelinjka. Ker je bilo nas v primerjavi s številnejšim nasprotnikom le malo, smo bili v nočeh prisiljeni gnezda strojníc menjavati in tako sovražnika držati v zmoti, da nas je kar cela divizija.

Omeniti moram, pravi Smolej, da če ne bi bilo Šefmanovih prostovoljcev in energičnih ukrepov komandanta samega, bi lahko Italijani zasedli vso Gornjesavsko dolino, vključno z Jesenicami, kot sem že uvodoma omenil. Za ta nesebični in junaški boj se pa takratna buržoazna Jugoslavija nam prostovoljcem in našemu komandantu Šefmanu ni izkazala, saj smo po demobilizaciji leta 1920 tavalj okoli še v starih avstrijskih uniformah in težko smo dobili zaposlitev. S stisnjenimi pestmi smo morali gledati nekatere ljudi in mogočneže, kako so udobno sedeli na stolčkih pri polnih mizah, na račun marsikaterega prevaranega prostovoljca za severno mejo 1918/19.

Morda je le res, da imamo vse premalo dokumentarnega gradiva o tistih resnih dneh po prvi svetovni vojni, v katerih so mnogi prostovoljci z Jesenic in okolice ter Gornjesavske doline le nekaj doprinesli v borbi za obrambo naše severne meje in za pravice in obstoj našega slovenskega življa na avstrijskem Korškem.

KONEC

STAVKOVNO GIBANJE NA GORENJSKEM LETA 1935

Pod tem naslovom so na predvečer občinskega praznika občine Jesenice, 30. julija s krajšim koncertom moškega pevskega zbora Jeklar odprli v štirih prenovljenih prostorih Kosove graščine na Jesenicah zgodovinsko dokumentarno razstavo, ki jo je vsebinsko zasnovala Zorka Tribušon, likovno opremil Miloš Magolič, pripravil pa tehnični muzej železarne Jesenice – oddelek za delavsko gibanje 1918–1941.

Predsednik pripravljalnega odbora za preureditev Kosove graščine v muzej delavskega gibanja Gorenjske Janko Burnik, je potem, ko je pozdravil vse številne navzoče, med njimi tudi delegacijo občine Valjevo, dejal:

»Idea o ustanovitvi in delovanju muzeja je živa že deset let, do prvih konkretnih rezultatov pa je prišlo z imenovanjem osemnajstčlanskega pripravljalnega odbora, ki ga je imenovala skupščina kulturne skupnosti Jesenice, 11. aprila 1974. Naloga odbora je, da opravi vse potrebno okoli materialnih, organizacijskih pravnih in tehničnih opravil, do registracije muzeja. Potem, ko se je zbral vsem družbenopolitičnim organizacijam in posameznikom, ki so podprli predlog, da se Kosova graščina oziroma nekdanja »stara šola« preuredi v muzej delavskega gibanja Gorenjske in ki so verificirali delovni program oziroma vsebinsko zasnovano bodočega muzeja, je nadaljeval:

»Verifikacija delovnega programa in odobritev stavbe v te namene, je bila spodbuda odboru, da je še bolj zagrizeno razvil svojo aktivnost in si zadal nalogo, da stavbo do konca leta 1977 etapno usposobi za muzejske namene. Že ob začetku teh del gre priznanje in zahvala kulturni skupnosti Jesenice, ki je že za letošna namenila iz svojih sredstev 150.000 din za to, da lahko danes v adaptiranih prostorih, sicer še provizorijskih, odpiramo prvo razstavo. Akcijo pa so podprli tudi učenci osnovnih šol z zbiranjem papirja in gojenici doma ZIC z udarniško akcijo, ki se jim na tem mestu, kakor tudi njihovim pedagogom zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem občinskim kulturnim skupnostim gorenjske regije, ki so finančno omogočili to razstavo.«

Ob sklepu svojih uvodnih misli, je predsednik pripravljalnega odbora za preureditev Kosove graščine v muzej delavskega gibanja Gorenjske Janko Burnik, obrazložil temeljne naloge bodočega muzeja, ki so:

- proučevanje zgodovine delavskega gibanja na Gorenjskem v letih 1918–1941;

- zbiranje dokumentov, fotografij, predmetov – muzealij ter preko intervjujev s predvojnimi revolucionarji dopolnjevanje to zgodovino;

- v arhivih evidentiranja dokumentov iz zgodovine delavskega gibanja na Gorenjskem;

- sodelovanje pri sestavljanju oziroma pisanju monografije zgodovine delavskega gibanja na Gorenjskem in objavljanje raziskovalnega zgodovinskega gradiva iz tega območja v raznih edicijah;

- posredovanje te zgodovine predvsem šolski mladini, ki naj ob nazornem prikazu tega revolucionarnega obdobja spozna etične in moralne vrednote naše revolucije.

Prvo razstavo v Kosovi graščini pod naslovom STAVKOVNO GIBANJE NA GORENJSKEM LETA 1935 je odprla sekretarka občinskega komiteja ZKS Jesenice Marija Vičar-Zupančičeva z naslednjimi besedami:

»Tako kot naša celotna socialistična samoupravna družba smatra zgodovino kot sestavni del družbenopolitičnega, družbenogospodarskega in kulturnega življenja, tako tudi naša skupnost ob svojem prazniku ne more mimo tega, da ne bi del svojih misli posvetila zgodovinskim dogajanjem – v našem primeru boju delavskega razreda na čelu s KPJ v obdobju pred drugo svetovno vojno. Zgodovina delavskega gibanja in naše revolucije pa nam ne pomeni tega, da bi se zgolj spominjali ali občudovali takratne dogodke, pač pa, da bi iz naše bogate zgodovine črpali znanje, izkušnje in pogum za borbo, za doseganje ciljev socialistične revolucije, to je osvoboditve dela in delavčeve družbene in človeške osebnosti.

Pogoji boja delavskega razreda so bili v različnih razdobjih različni in v programih KPJ kot tudi ZKJ so ti pogoji upoštevani. Že v programu KPJ, ki je bil sprejet na 2. kongresu v Vukovaru junija 1920 je med drugim zapisano »Revolucionarno obdobje zahteva od proletariata, da uporablja takšna borbena sredstva, ki mu dajejo največjo moč, ki pritegujejo široke proletarske mase v velike boje in akcije, ki se končujejo v odkritem spopadu z buržoazno državo. Vsaka misel, da bi sprodeli socializem s kompromisom z buržoazije na podlagi buržoazne demokracije je utopična. Delavski razred vstopa aktivno v gibanje in bje svoj boj z angažiranjem množic ter v najtesnejšem sodelovanju z revolucionarnimi sindikalnimi organizacijami. To programsko načelo, da je namreč napredek v sodobnem svetu

odvisen predvsem od moči delavskega razreda, od njegove organiziranosti in zavesti ter sposobnosti in pripravljenosti njegovega političnega vodstva, njegove avantgarde, je vodilo KPJ že pred revolucijo, med njo in po njej. To je dokazal delavski razred s Komunistično partijo na čelu že v stari Jugoslaviji, ko je zlo-mil poizkus politične osamitve, v katero so ga z vsemi sredstvi nasilja potiskali vladajoči režimi.

Tudi delavski razred na Gorenjskem je bil v tem času organiziran in ob pripravah na stavke v letu 1935, čemur je posvečena ta razstava, je pokazal izredno enotnost, borbenost in solidarnost. V tem času so se življenjske razmere delavstva nenehno poslabševale, večala se je brezposelnost, kapitalisti so delavcem zniževali plače, zviševali so jim akorde, kratili so jim že tako skromno socialno zakonodajo. Ker delavci niso mogli zaustaviti teh nenehnih pritiskov po normalni poti preko delavskih zaupnikov in s pogajanjem z vodstvi podjetij, so se odločili za stavke. Prav zaradi izredne enotnosti delavcev so uspeli s stavko v Kranjski industrijski družbi rešiti osnovna sporna vprašanja, utrdila pa se je tudi razredna zavest delavcev. Podobne učinke ali še večje so imele tudi stavke v drugih krajih na Gorenjskem.

Tako kot je delavski razred svojo moč izpričal pred drugo svetovno vojno, tako je tudi zmaga socialistične revolucije v narodnoosvobodilnem boju odraz moči delavskega razreda. Pa tudi v obdobju graditve socializma po revoluciji je imel odločujočo vlogo delavski razred, kar so dokazovali delovni uspehi pri obnovi in industrializaciji, pa tudi uspešna preobrnitev mnogih političnih spopadov, ki smo jih morali izbojevati, da se je lahko vsestransko uveljavila delovna politična in splošna družbena pobuda delovnih ljudi.

Lahko trdimo, da je trajno prisotna zavest o izrednem pomenu boje delovnega človeka, kar dokazuje naša družba z oblikovanjem takšnih družbenih odnosov, v katerih se nenehno krepi vodilna vloga delavskega razreda. Proces, ki ga je napovedal Marx, ko je zapisal, da je politična osvoboditev končana šele tedaj, ko človek spozna in organizira svoje sile kot družbene sile in ko torej družbene moči v obliki politične moči nič več ne loči od sebe, se je pri nas začel s prvimi zametki delavskega samoupravljanja in se poglablja s sedanjo ustavno ureditvijo.

Materialni uspehi doseženi v zadnjih 25 letih samoupravljanja so dokaz, da je družbeno-ekonomski položaj neposrednih proizvajalcev v sistemu samoupravljanja tista bistvena osnova, ki nudi možnosti za hitrejši razvoj proizvodnih sil in večjo produktivnost. Danes po 25. letih od prvega koraka v pripravah na delavsko samoupravljanje, smo prišli v novo obdobje boja za dosledno izvajanje ustave. Nova ustava še dosledneje razvija vizijo družbe, v kateri bo oblast v imenu delavskega razreda prerasla v resnično oblast samega delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Z novo ustavo gradimo takšen družbeno-ekonomski in družbenopolitični sistem, v

katerem se bo dosledno uresničevalo načelo, da ima delavec neodtujljivo pravico delati s sredstvi, ki so družbena last in da enakopravno z drugimi delovnimi ljudmi v združenem delu upravlja s svojim delom in s pogoji in rezultati svojega dela. Za razvoj samoupravljanja je v sedanjem obdobju bistveno, kako se bodo razvijali socialistični samoupravni odnosi predvsem v organizacijah združenega dela in kako bodo delavski razred in delovni ljudje opravljali svojo zgodovinsko vlogo v povezovanju osnovnih oblik samoupravnega združevanja dela in sredstev z združenim delom v celoti. Pogoji za uspešno izvedbo te vloge je v tem, da se delavski razred in vsi delovni ljudje samoupravno organizirajo in konstituirajo v osnovnih celicah združenega dela, v TOZD, tako da bodo popolnoma razpolagali z dohodkom in na tej podlagi odločilno vplivali na nadaljnje povezovanje v širše delovne, sestavljene in druge organizacije, vse do vrha družbene piramide, oziroma povsod, kjer se uresničuje njihov ustvarjeni dohodek.

V tem se zrcali kakovostno nov družbeno-ekonomski položaj delavskega razreda in združenega dela v naši družbi, položaj, ki jima omogoča odločujoč vpliv na korenito spremembo bivanja družbeno-ekonomskih odnosov. In to ne samo v proizvodnji v delovnih organizacijah, temveč tudi v bankah, zunanji in notranji trgovini, v zavarovanju in drugih področjih dela, da uresniči svoj neposredni interes.

Z novimi odnosi v družbenih dejavnostih, zlasti v šolstvu, znanosti, kulturi, zdravstvu in socialnem varstvu, kjer se oblikuje dohodek s svobodno menjavo dela med porabniki in dajalci uslug se razvija nadaljnje povezovanje in združevanje dela in sredstev v celotnem procesu družbene reprodukcije. Delavci v neposredni proizvodnji imajo neodtujljivo pravico odločati o svojem dohodku, ta pravica pa je poročstvo, da bodo delavci odločilno vplivali tudi na vsa področja družbenega dela. Pri uresničevanju teh ciljev imajo posebno vlogo in mesto samoupravne interesne skupnosti, ki skupaj s TOZD in KS predstavljajo samoupravno bazo, na kateri temelji naš celotni politični sistem in odnosi v njem.

Seveda v praksi še niso v celoti vzpostavljeni socialistični samoupravni odnosi, ki naj bi se razvili po ustavnih opredelitvah. Če bi trdili, da so že vzpostavljeni, bi s tem dokazovali, da nismo doumeli globine družbene preobrazbe, ki ji ustava odpira vrata. Doseženih uspehov tudi ne moremo meriti z merili s katerimi bi lahko merili šele končne sadove ustavne preobrazbe, napravili smo šele prve korake v željeno smer. Za doseg končnega cilja pa bodo delavski razred in delovni ljudje v naši družbi morali biti boj, biti revolucionarni in naj nam bodo vzor delavski razred in tisti revolucionarji, ki so v izredno težkih okoliščinah pred vojno in med vojno dajali tudi svoja življenja za lepšo bodočnost delovnih ljudi. Prav tako bomo v našem boju koristili tudi bogate izkušnje prejšnjih rodov revolucionarjev in v njihovem zgledu črpali moč za našo nadaljnjo borbo za izgradnjo samoupravnega socializma. Menim, da gre zahvala in čestitka vsem pobornikom za novi muzej delavskega gibanja Gorenjske in tudi pripravljalcem izredno uspele postavitev prve razstave.«

IZVRŠNI SVET O KONKRETNIH NALOGAH S PODROČJA STABILIZACIJE

Na 52. seji izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice, ki je bila v torek, 5. avgusta, so navzoči najprej obširno razpravljali o konkretnem programu dela v zvezi z realizacijo usmerjanja družbenopolitične aktivnosti in uresničevanja ciljev družbeno-ekonomske politike v naši občini.

Ukrepi, ki so jih v zvezi s prizadevanji za boljše gospodarjenje sprejeli delegati vseh treh zborov občinske skupščine na sejah 17. julija, zahtevajo določene akcije tudi od izvršnega sveta oziroma ustreznih služb. Razumljivo, da je največ nalog s področja gospodarstva kot na primer: izpopolniti je treba evidenco o izvozu in uvozu delovnih organizacij naše občine in to tudi mesečno spremljati; izdelati je treba sistem za spremljanje gibanja cen in družbenega standarda, prav tako tudi gibanje zaposlenosti.

Pomembni nalogi sta tudi analiza polletnih rezultatov poslovanja organizacij združenega dela in njih primerjati z lanskoletnimi ter letošnjimi plani in druga naloga organizirati najširšo javno razpravo o predlogu srednjeročnega programa družbeno-ekonomskega razvoja. Dogovorili so se, da bodo besedilo osnutka pripravili do 15. avgusta in

ga razposlali vsem organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim in krajevnim skupnostim. Do 30. septembra naj bi v vseh sredinah pripravili javne razprave, nato pa bi bilo treba zbrati vse pripombe, jih oceniti in do 31. oktobra pripraviti predlog srednjeročnega programa razvoja, katerega naj bi potrdila še občinska skupščina.

Seveda konkretne naloge obvezujejo tudi službe z drugih področij kot so družbene službe, komunalna in gradbeno dejavnost ter finančne službe. Vse naloge, ki so jih sprejeli, so vnesli v svoj akcijski program, ki ga je izvršni svet občinske skupščine sprejel že ob začetku leta.

Poleg tega so na seji razpravljali tudi o nekaterih drugih zadevah. Kot predstavnika izvršnega sveta so v koordinacijski odbor za srednjeročni plan imenovali Teodorja Okrožnika. Soglašali so z dodatnimi

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

V ponedeljek, 28. julija so na 3. seji IO predsedstva OK SZDL najprej ocenili izvajanje sklepov predhodnih dveh sej, nato pa razpravljali o predlogu organiziranosti SZDL v vojnem času. Govorili so tudi o vsebinski zasnovi novega časopisa Informator tovarne Sukno Zapuže in o njegovem družbenem organu. Sprejeli so sklep, da se odobri 500 din za nabavo pokala za zmagovalca na padalskem prvenstvu SRS v Lescah, enak znesek pa so odobrili kot pomoč invalidski organizaciji.

Koordinacijsko kadrovska komisija pri OK SZDL je na seji v četrtek, 31. julija potrdila imenovanje osemčlanskega iniciativnega odbora za pripravo družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini, ki jo bo vodila Vlasta Vidic. Obravnavali so tudi predlog imenovanja upravnika knjižnice A. T. Linhart Radovljica ter predlog za imenovanje družbenega pravobranilca samoupravljanja v občini.

Koordinacijski odbor za stabilizacijo gospodarstva pri OK SZDL je na zadnji seji sklenil povečati število delovnih skupin od šest na osem za vsa področja gospodarstva in družbenih služb. Vsem OZD, TOZD in SIS so takoj razposlali vprašalnik o analizah gospodarjenja, investicij in porabi sredstev, ki ga morajo izpolniti do 15. avgusta. Delovne skupine bodo od 18. do 23. avgusta obiskale vse TOZD, OZD in SIS zaradi skupne obravnave problematike gospodarjenja in stabilizacijskih ukrepov.

Izvoz v Elanu Begunje je bil v 1. polletju 1975, v primerjavi z lanskim letom, večji za 38 %. Uvoz predstavlja 50 % vrednosti izvoza. Temu uvozu se niso mogli izogniti, ker sta za večino reprovromaterialov za izdelavo specialnih smuč v svetu le dva proizvajalca. V Elanu si prizadevajo, da bi dobili dobavitelje tudi na klirinškem področju in med domačimi proizvajalci.

Občinska komisija za preventivo in varnost v prometu je sklenila, da bo zaradi nenehnih nesreč na križišču pri Podvinu, na podvinskem klancu omejila hitrost in prepovedala prehitevanje. S temi ukrepi in novimi prometnimi znaki bodo skušali preprečiti še več nesreč, ki so na tej kritični točki zelo pogosto terjale tudi človeška življenja.

Redakcijski odbor informativnega glasila garnizije JLA Boh. Bela Vihorj, je ob finančni podpori Almir, Vezenin in zavoda za urbanizem Bled izdal 2. in 3. številko glasila. Tudi tokrat je veliko srbohrvaških in slovenskih prispevkov vojakov, starešin in mladincev, ki opisujejo proslavljanje 30-letnice osvoboditve in sodelovanje JLA z občani radovljiske občine.

Nekaj nad 700 m dolgi odsek bohinjske ceste v Soteski so delavci cestnega podjetja Kranj končno le obnovili in asfaltirali. V teku so dela na utrjevanju bankin, tako da je že možen normalen avtomobilski promet v obeh smereh.

Zazidalni načrt za počitniške hišice na Zatrniku, ki ga je potrdila občinska skupščina, predvideva gradnjo 24 individualnih hišic in štiri večje počitniške hiše, ki bodo imele vsaka po štiri bivalne enote. Vsi objekti bodo brunarice, velikosti 6 x 7 m.

Problem zaježitve Radovne, ki je še vedno močno prisoten, zlasti med občani KS Gorje, je obravnavala na 5. seji občinska skupščina ter sklenila, da se mora pred kakršnokoli odločitvijo sklicati v Gorjah javna tribuna, na kateri bodo tamkajšnji občani povedali svoje mnenje o tem projektu.

DU Radovljica je lani planirala 1.200.000 din celotnega dohodka, ustvarila pa je 1.450.000 din. V 1975. letu predvidevajo 1.700.000 din dohodka, v 1. polletju pa so že dosegli 93 % po finančnem načrtu dohodka, ki bo verjetno tudi letos presežen. Za potrebe družbenega izobraževanja, usposabljanja za SLO in za osnovno šolo za odrasle, so letos dobili od izobraževalne skupnosti 500.000 din.

V radovljiski občini je od okrog 800 pričakovancev stanovanj tudi okrog 180 upokojencev. V najboljšem primeru bodo letos lahko zagotovili največ 30 stanovanj za upokojece, od teh 17 v Kropi.

Po pogodbi, ki jo je svet KS Zasip sklenil s cestnim podjetjem Kranj, bodo 15. avgusta začeli asfaltirati 3.500 m vaških cest. Dela morajo biti gotova do srede septembra, stala pa bodo okrog 550.000 din. Sredstva bodo prispevali občani s samoprispevkom, za katerega so se izrekli na spomladanskem referendumu.

Na zadnji seji IO SZDL Brezje so se dogovorili, da ponovno aktivirajo in organizacijsko utrdijo osnovno organizacijo ZSMS in KO Rdečega križa. Vso pozornost bodo posvetili uveljavljanju delegatskih odnosov v KS. Imenovali so sedemčlanski gradbeni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za obnovitev bivše remize KZ, v kateri bodo uredili prostore za družbeni center.

Lovska družina Boh. Bistrica je v nedeljo, 3. 8. v okviru praznovanja občinskega praznika in 30-letnice osvoboditve ter počastitve 30-letnice obstoja lovskih družin priredila Pod skalco v Bohinju slovesnost s kulturnim programom. Ob tej priložnosti so razvili svoj prapor, sledilo pa je družabno srečanje s srečelovom. Za zabavo so poskrbeli člani ansambla Gorenjci iz Radovljice.

V sejni sobi KS Radovljica je bila v petek, 1. avgusta konferenca predstavnikov občinskih zvez organizacij za tehnično kulturo Gorenjske. Beseda je tekla o dosedanjih uspehih ter organizacij v regiji, o utrditvi organiziranosti vseh ZOTK po novi ustavi. Zasedanje so sklenili s potrditvijo programa tekmovanja in srečanj v letu 1975.

Na Blejskem otoku se je v petek, 25. julija s samostojnim koncertom prvič predstavila tudi domača umetnica z Bleda sopranistka Olga Gracelj, ki jo je spremljal na orglah Anton Potočnik iz Ljubljane. Žal je močni naliv, ki je to popoldne zajel Bled, precej vplival na udeležbo, ki bi bila zagotovo večja. Tako pa se je koncerta udeležilo le nekaj nad 70 blejskih turistov.

Od 31. julija do 3. avgusta je bilo na latališču ALC v Lescah republiško padalsko prvenstvo, ki so ga hkrati posvetili tudi prazniku občine Radovljica. Sodelovalo je 40 tekmovalcev iz petih slovenskih klubov, ki sadijo v vrh jugoslovanskega padalskega športa.

sredstvi, ki naj bi jih namenili še za eno administratorico v okviru dejavnosti občinskega sodnika za prekrške, nekaj sredstev pa so odobrili tudi Radiu Jesenice za objave oziroma poročanje o delu občinske skupščine. Govorili so tudi o določitvi strnjjenih naselij v zvezi z odlomkom o odlaganju in odvzemu smeti. Menili so, da je potrebno postopno organizirati odlaganje in odvoz smeti v vseh strnjjenih naseljih v občini.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

BRATSTVO IN ENOTNOST ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

zmagovitega narodnoosvobodilnega boja v Sloveniji in v vsej Jugoslaviji. Ta bitka predstavlja simbolično podano izjavo jeseniškega delavskega razreda, da je pripravljen odločno, tudi za ceno latnih življenj slediti pozivu Komunistične partije Jugoslavije na oborožen odpor. V tej bitki padla partizana Ferdo Koren in Viktor Arzenšek sta nedvomno potrditelji te odločnosti. Njuna smrt je bila bolečina za preživele, toda iz nje ni vzniknil strah, kot je pričakoval sovražnik, ampak nasprotno, vzniknil je pogum in še bolj se je utrdila zavest o neizprosni začetega boja. Ta partizanska četa je nosila ime po največjem slovenskem pisatelju Ivanu Cankarju, ki je bil v številnih svojih delih glasnik proletariata, glasnik novega časa, glasnik idej, za katere uresničitev so se borci Cankarjeve čete in vsi takratni in kasnejši borci NOV odločili za boj in ta boj tudi zmagovito izbojevali.

Občani Jesenice smo si dan bitke na Obranci izbrali za svoj občinski praznik z namenom, da tako izrazimo tudi bitki in vsemu partizanskemu boju v tem najbolj slavnem obdobju zgodovine slovenskega naroda, ko je pod vodstvom komunistične partije Jugoslavije začel sam odločati o svoji usodi, vse spoštovanje. Na ta dan se poklonimo tudi vsem borcem in aktivistom NOV, vsem žrtvam fašističnega terorja, ki so žrtvovali svoja življenja za to, da bi mi živeli.

Letošnji občinski praznik praznujemo v jubilejnim letu, 30-letnici osvoboditve. To časovno razdobje nam kot razvojno obdobje zelo veliko pomeni, saj smo ga začeli, lahko rečem, dobesedno v ruševinah. Danes, to je po izteku tridesetih let ugotavljamo, da se lahko že v marsičem primerjamo z razvitemi evropskimi državami, seveda s pripombo, da so one to dosegle v mnogo daljšem obdobju, kot smo to dosegli mi pa tudi s pripombo, da smo bili pri našem gospodarskem prizadevanju zaradi političnih interesov drugih držav včasih preje ovirani, kot pa danes resnične pomoči. Spominimo se ekonomske blokade v času spora z informbirojem oziroma s Stalinom in drugih političnih pritiskov.

Prebivalstvo naše občine se je, tako kot prebivalstvo celotne Slovenije in Jugoslavije, takoj po vojni lotilo odstranjevanja ruševin štiriletnega boja in okupatorjevega divjanja, hkrati pa že začelo obnovljati in graditi domove, tovarne in druge gospodarske objekte, pričelo graditi ceste, šole, zdravstvene ustanove, skratka, pričelo je graditi pogoje za boljše življenje.

V tem obdobju smo v jeseniški občini zgradili več kot 3.500 družbenih stanovanj. Dograjena je bila bolnica in ravno sedaj se gradi prizidek bolnice, zgrajeni so bili zdravstveni domovi na Jesenicah, v Kranjski gori in Žirovnici, adaptirana je bila ambulanta v Mojstrani, urejena je bila sodobna obratna ambulanta železarnice Jesenice in ambulantni prostori za železničarje; tudi lekarna na Jesenicah posluje v novih prostorih. Zgradili smo nove šolske stavbe na Jesenicah, v Žirovnici, v Kranjski gori, v Mojstrani in razširili oziroma izboljšali prostore na Koroški Beli in prostore posebne osnovne šole na Jesenicah. Zgradili oziroma usposobili smo več objektov za opravljanje dejavnosti vzgoje in varstva predšolskih otrok. V tem varstvu je sedaj že 30 % vseh predšolskih otrok, pred vstopom v šolo pa obiskujejo vsi otroci tako imenovane male šole.

Tudi na področju gospodarstva je jeseniška občina v povojnem tridesetletnem obdobju dosegla velik razmah. Železarna Jesenice, ki je dajala, daje in bo tudi v bodoče vplivala, če ne celo določala ritem razvoja občine Jesenice, je svojo proizvodnjo nekajkrat povečala in jo hkrati in nenehno usmerjala v kvaliteten jekla ter vedno večjo finalizacijo. Razen tega so se postopno ustanovljala tudi druga podjetja, ki so se iz razmeroma majhnih gospodarskih enot, vsaj večina od njih, vztrajno razvijala v vse pomembnejše delovne organizacije. Tak razvoj je na primer značilen za organizacijo združenega dela SGP Sava Jesenice, ki se je razvila iz majhnega komunalnega obrtnega podjetja v moderno gradbeno organizacijo združenega dela z več sto delavci. To velja več ali manj tudi za organizacijo združenega dela Zarja, Rožca, Gorenjka, Kovinar, Elima, Koop in še nekatere. Zgradili smo vrsto novih hotelov v Kranjski gori in tako že ustvarili realne možnosti za učinkovitejši razvoj turizma kot vplivnejše gospodarske panoge v naši občini.

V zadnjem desetletju povojnega obdobja je bil prebit, lahko rečem pravi zvočni zid glede zaposlovanja žensk v naši občini. Temu sta v veliki meri prispevala obrat Iskre na Blejski Dobravi in obrat Planika v Žirovnici, v katerih so v večini zaposlene ženske in ne nazadnje tudi spremenjena miselnost o primernosti določenih delovnih mest za ženske. V občini je sedaj zaposlenih več kot 14.000 občanov s povprečnim osebnim dohodkom 3.256 din. Na zaposlenega odpade 178.461 din celotnega dohodka, 49.108 družbenega proizvoda in 9.905 din ostanka dohodka. Visoka stopnja zaposlenosti oziroma aktivnega prebivalstva, vpliva na življenjski standard občanov.

V občini je registriranih 4.420 osebnih avtomobilov, kar pomeni, da ima skoraj vsak šesti občan avto. Manj kot vsak četrty občan ima televizor, skoraj vsak drugi občan ima radijski sprejemnik in vsak dvainvajseti občan telefon. Nadalje obstoja ocena, da vsako leto koristi, vsaj del svojega dopusta na morju, v planinah, skratka izven doma, več kot 4.500 delovnih ljudi. V organizaciji društev prijateljev mladine, taborniške organizacije in raznih športnih organizacij letuje letno več kot 1.500 otrok oziroma mladine.

Na univerzi in visokih šolah študira 290 občanov, na raznih višjih šolah pa 101 občan. Srednje šole obiskuje 1.070 mladincev. Vsako leto zaključijo redno osemletno šolanje okoli 330 učencev. Samo na Jesenicah imamo sedaj srednjo tehnično šolo metalurške in strojne smeri, srednjo ekonomsko šolo, srednjo medicinsko šolo, gimnazijo ob kateri se letos ustanovlja oddelek pedagoške gimnazije, poleg poklicne šole za železarske, metalurške in ostale kadre.

Razvita je tudi zdravstvena služba. Številčni podatki, ki so značilni in uporabljivi za oceno učinkovitosti zdravstvene službe, dokazujejo njeno učinkovitost.

Zatem je predsednik govoril tudi o razvitemi športne in kulturne dejavnosti v občini in nadaljeval:

»Vse to in še vrsta nenašteti dosegov, je odraz življenjskega standarda, je rezultat dela jeseniškega občana. Občana, ki je sooblikovalec samoupravnega socializma, to je takšnega družbenega sistema, kakršnega so hoteli predvojni revolucionarji, udeleženci naše narodnoosvobodilne borbe, naše revolucije in zaradi katerega so našli dovolj moči, da so se leta 1941 uprli nadmočnemu sovražniku, se bojevali, umirali in hkrati gradili temelj nove socialistične samoupravne družbe. Na teh temeljih je zrasla sedanost, ki je izražena v naši ustavi, katere vse bolj dobiva svojo potrditev v vsakdanjem življenju. Zato je narodnoosvobodilna naša revolucija, preteklost in hkrati sedanost ter tudi naša prihodnost. To je čvrsta vez, katero čas ne more pretrgati zaradi tega, ker naša revolucija ni rasla mimo nas, ampak v nas in z nami ter nas zato tudi nenehno spodbuja k napredku, k družbenemu razvoju v samoupravno družbo. V revoluciji in narodnoosvobodilni borbi tudi iščemo pa tudi najdemo vzorec za tiste človeške vrline in takšne medsebojne odnose, v katerih tovariši in tovarštvo pomeni visoko moralno vrednoto in ne le prazno besedo.

Zaradi teh dosežkov revolucije, zaradi takšnih človeških vrednot, zaradi takšnega družbenega položaja človeka, ki vse bolj postaja resnični nosilec neposrednega odločanja o svojem delu in rezultatih svojega dela, so v veliki zmoti vsi tisti, katerim je naš samoupravni socializem trn v peti, ko čakajo na trenutek, da se bo vez z našo revolucijo pretrgala in bi takrat lahko

BOGASTVO ČLOVEŠKIH ODNOSOV

Današnjemu občinskemu prazniku daje poseben praznični ton podpis listine o pobratenju z občino Valjevo. Prepričan sem, da med nami ni nikogar, ki bi ne vedel, kaj podpis te listine pomeni. Čeprav je sam podpis formalno dejanje, gre vendarle za nekaj več. Gre za listino, ki naj simbolizira prijateljstvo, bratstvo med ljudmi občine Valjevo in ljudmi občine Jesenice. Če kdaj, potem v našem primeru izraz bratstvo prav gotovo vsebuje prave človeške odnose tesnejših, tudi emocionalnih vezi. Te odnose so izoblikovali ljudje sami v času vojne, ko je nacizem začel na Slovenskem svojo politiko ponemčevanja slovenske zemlje in zato pričel izganjati Slovence iz svojih domov. To se je dogajalo tudi našim občanom. Iz domov izgnani Jeseničani, praktično brez vsega, so se znašli daleč od doma. Toda v tej bedi so našli prav na območju občine Valjevo novo bogastvo. Bogastvo v človeških odnosih, v tovarštvu pri tamkajšnjih

tako ali drugače preusmerili tok od nas hotenega razvoja v tok kakršnega si oni želijo. V teh svojih načrtovanih pozablajo, da smo trdno odločeni se upreti vsakomur, ki bi poskušal naš samoupravni razvoj zavreti. Naš koncept splošnega ljudskega odpora je danes prisoten v krajevnih skupnostih, v temeljnih organizacijah združenega dela, pa tudi v zavesti posameznikov. Obramba naše svobode, našega družbenega sistema, je naša obramba, je tako stvar posameznika, kot stvar vseh skupaj.

V zmoti so tudi tisti, ki jih bremeni izdajstvo lastnega naroda in mislijo, da je trideset let dovolj dolga doba zato, da bo njihovo izdajstvo pozabljeno in da je prišel čas, da lahko ponujajo narodno spravo. Toda take sprave ne more biti. Za nas je belogardizem belogardizem, partizanski boj pa partizanski boj.

Letošnji praznik sovpada v čas, ko se kar najbolj odgovorno organiziramo na vseh ravneh, to je v temeljnih organizacijah združenega dela, v občini, republiki in v vsej Jugoslaviji za dosledno uresničevanje programa ekonomske politike. Pobudo za to najširšo mobilizacijo vseh delovnih ljudi je dalo predsedstvo CK ZKJ, ki je na svoji enajsti seji obravnavalo idejno politična vprašanja izpolnjevanja ciljev in nalog resolucije o temeljnih skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v letu 1975. Ta pobuda temelji na oceni teženj v gospodarskih gibanjih, ki so v svoji perspektivi neugodne, tako da bi lahko ustvarile težave na primer na področju življenjske ravni občanov, na področju zaposlovanja in podobno. Da bi lahko pravočasno preprečili takšne neugodne učinke, je CK ZKJ ocenil za potrebno, da pozove komuniste in vse delovne ljudi, da s kar najbolj odgovorno in z visoko stopnjo družbene discipline pristopijo k oceni uresničevanja ekonomskih ciljev, določenih v resoluciji.

Temu pozivu se je praktično odzvala vsa Jugoslavija in seveda tudi delovni ljudje naše občine. V okviru Socialistične zveze delovnih ljudi, je bil takoj ustanovljen koordinacijski odbor, katerega sestavljajo najodgovornejši družbenopolitični funkcionarji v občini z nalgo spremljati, spodbujati in koordinirati delo pri doslednem izvrševanju sprejete politike. Toda to po moji oceni ni najpomembnejše. Najpomembnejše je to, da danes kljub sicer počitniškemu letnemu obdobju lahko ugotovimo, da so se delovni ljudje v naši občini v veliki večini odzvali družbenopolitični mobilizaciji. Koordinacijski odbor v občini prejema tedenska poročila, katere dokazujejo, da so delavci v večini delovnih organizacijah razumeli družbeni pomen akcije, sprejeli naloge kot svoje naloge, kot naloge, ki so v interesu vsakega posameznika in v interesu vseh skupaj. Izvršni svet občinske skupščine je pripravil analizo in oceno gospodarskih razmer v občini in predlagal občinski skupščini, da sprejme ustrezne ukrepe. Občinska skupščina je te ukrepe, ki so bili že objavljeni, 17. julija tudi sprejela, saj smo ocenili, da veljajo ugotovitve o nedoslednem izvrševanju družbenoekonomske politike tudi za našo občino, čeprav ne v vseh postavkah in tudi ne v enaki stopnji, kot to velja v poprečju za Slovenijo oziroma za vso Jugoslavijo.

To pa nas že obvezuje, da storimo vse kar je potrebno, da se ugotovljena programska odstopanja preprečijo in da se prizadevamo za uresničitev ciljev, za katere smo se predčasno odločili. To ni niti lahka niti enostavna naloga. Toda za izpolnitev teh nalog smo se dobro organizirali, imamo sanacijske programe, vemo kaj je potrebno storiti. Sedaj se moramo lotiti izvrševanja naloge same. Prepričan sem, da smo jo v občini sposobni izvršiti in izvršili jo bomo.

NOVICE NA POLICAH JESENISKE KNJIŽICE

Mogoče je prav, da zdaj, na prelomu julija in avgusta za hip pretrgamo tradicijo te naše rubrike, v kateri smo doslej opozarjali predvsem na tiste dobre knjige, ki iz tega ali dru-

»Z današnjim svečanim dejanjem podpisovanja listine o pobratenju, mi le še uradno potrjujemo tisto kar so naši preprosti ljudje že ustvarili v dosedanjem sodelovanju in stiki« — predsednik občinske skupščine Valjevo Sreten Janković ob podpisovanju pogodbe o pobratenju med občinama Valjevo in Jesenice

POZDRAVNE BESEDE PREDSEDNIKA SKUPŠČINE OBČINE VALJEVO SREtena JANKOVIĆA

Po podpisu listine o pobratenju občine Jesenice z občino Valjevo, na slavnostni seji vseh treh zborov občinske skupščine Jesenice na občinski praznik, 1. avgusta, je predsednik občinske skupščine Valjevo Sreten Janković dejal:

»Dovolite mi, da ob tem pomembnem in zgodovinskem trenutku, ko podpisujemo listino o pobratenju občine Jesenice in Valjevo, spregovorim nekaj besed.

Predvsem želim poudariti, da odlok o pobratenju, ki sta ga sprejeli naši skupščini in listina, ki smo jo pravkar podpisali, predstavljata samo sklepno dejanje in potrditev že vpostavljenega bratskega sodelovanja, ki preko 34 let povezuje ljudi občine Jesenice in Valjeva — odnosno Gorenjske in Kolubare.

Ta krepka zveza se je začela leta 1941 — natančno 8. julija 1941 zvečer, ko je prvi transport pregnanih Slovencev, med katerimi je bila večina z Gorenjske, prispela v Valjevo, za mnoge od njih v tem času neznan kraj. Že naslednji dan so mnogi prebivalci Valjeva in okolice prišli na železniško postajo in ponudili bratsko pomoč. Oni so takrat odprli svoje srce in dušo ter ponudili vse tisto kar so imeli, da bi ublažili trpljenje ljudem iz teh krajev, odtrganih od svojih ognjišč in pregnanih iz rodne zemlje.

Osnovni namen nemških okupatorjev je bil, da tem ljudem, daleč od svojega rojstnega kraja in domačega ognjišča, zadušijo nacionalen čut in ponos ter jih skupno z ljudstvom Srbije naredi za poslušne sužnje. Toda, zgodilo se je tisto, kar sovražnik ni mogel niti najmanj predvidevati. Slovencev v pregnanstvu nista mogla uničiti niti moč, niti teror okupatorja. Oni so skupaj z domačini delali, delili streho nad glavo in skorjo kruha, se borili in trpeli, toda niso poklekili in upognili glave pred nemškim okupatorjem.

Na poziv Komunistične partije Jugoslavije na oboroženo vstajo, so mnogi Slovenci vstopili v partizanske odrede in se borili na ozemlju Srbije. Vedeli so, da ta boj pomeni tudi boj za dokončno osvoboditev slovenskega naroda in vseh ostalih narodov in narodnosti Jugoslavije.

Široko srce naših prebivalcev, ki se je bratsko odprlo do svojih pregnanih bratov iz Slovenije, ki so to vračali s svojo ljubeznijo in aktivnostjo, pomenijo granitne in čvrste temelje na katerih sta se kovala bratstvo in enotnost, ki sta se v skupnem boju proti fašizmu in po zmagi socialistične revolucije v izgradnji samoupravnih socialističnih odnosov poglobljala in krepila do take stopnje, da ju nobena mrčna sila in reakcija ne moreta nikoli več razbiti.

Z današnjim svečanim podpisovanjem listine o pobratenju, mi le še uradno potrjujemo to, kar so naši preprosti ljudje v dosedanjem sodelovanju in stikih že ustvarili. Predlog o pobratenju, ki je prišel z občine Jesenice, smo s srcem in iskreno sprejeli, ker je izražal tudi želje prebivalcev naše občine. Osnovni namen pobratenja je, da ne pozabimo tistega kar je bilo svetlega in velikega in kar je predstavljalo najmočnejši odpor nasilju, kar je izražalo ljudski ponos, poštenje in čast v usodnih zgodovinskih trenutkih naših narodov.

Konkretno uresničene ideje o pobratenju ima še poseben pomen, ker jo uresničujemo v letu ko proslavljamo 30 letnico osvoboditve naše dežele in zmage nad fašizmom in mrčasnimi silami reakcije v svetu, katerih ostanki na žalost v svetu ponovno dvigajo glave in pretijo ugrozi svetovni mir ter svobodo narodov.

Te reakcionarne sile danes ogrožajo in dušijo osnovne narodnostne pravice Slovencev in drugih narodov Jugoslavije, ki živijo izven naših državnih meja. Te sile ne spoštujejo meddržavnih dogovorov in pogodb ter sprejetih mednarodnih obveznosti.

Iz teh razlogov to naše dejanje o pobratenju in čvrstejšem povezovanju pridobiva na pomenu, ne gre samo za povezovanje naših dveh občin, temveč je to tudi dejanje čvrstejšega povezovanja naroda SR Slovenije in SR Srbije ter ostalih narodov in narodnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije. To je obenem jamstvo, da bomo trdno povezani in inspirirani od Zveze komunistov in tovariša Tita, lahko uspešneje gradili samoupravno organizirano socialistično družbo in se zoperstavili kakršnemu koli napadu na svobodo in neodvisnost naših narodov, iz katerekoli strani bi prišli.

S tem svečanim aktom odpiramo mladim generacijam nova pota sodelovanja v pripravi, da bodo po teh poteh hodili z dvignjeno glavo in našli še nove oblike povezovanja v izgradnji naše socialistične domovine, njene lepše in srečnejše bodočnosti.

Ob koncu vsem delegatom, delovnim ljudem in občanom občine Jesenice čestitam ob občinskem prazniku s prošnjo, da jim prenese te pozdrave in želje vodstev družbenopolitičnih organizacij, delovnih ljudi, občanov in skupščine občine Valjevo za čim lepše uspehe pri nadaljni socialistični graditvi vaše občine.

pobrala jih je počitniška mrzlina, naši bralci — med njimi je precej takih, ki se oglašajo v knjižnici le enkrat na leto, vedno ob tem času — so jih odnesli s seboj na morje ali v hribe, kamor so pač šli na dopust. Ko boste prebrali te vrstice, bo seveda že marsikatera prišla nazaj, ali pa bo spet oddana, kaj se ve. Vseeno lahko o vsaki spregovorimo vsaj nekaj besed, tako bolj z vrha in počez, kot se spodobi za te pasje dni.

NOVICE NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Najprej so tu tri nove knjige iz zbirke TI VRAŽJI FANTJE V LE-TECIH ŠKATLAH. Kakor lani, je tudi tokrat dvojice del posvečeno vr-
tolomnim podvigom bojnih pilotov. Prvo, z naslovom **Bojevali so se za nebo**, je napisal Američan Quentin Reynolds, druga, **Samuraj** pa je delo japonskega avtorja Sabura Sakaja. Tretja knjiga govori o civilnem letalstvu, njen naslov je **SOS za 747**, napisal pa jo je A. Scott.

V podobno zvrst sodi tudi roman **Štirje tankisti in pes**. Po naslovu, ki spominja na naslov znane humo-
ristične knjige angleškega pisatelja Jeroma, bi lahko sklepali, da je to vedro napisana knjiga, čeprav govori o velikih dogodkih Druge svetov-
ne vojne, konkretno o prodiranju Rdeče armade čez Poljsko proti Berlinu. Avtor poljski pisatelj Janusz Przymanowski se je teh do-
godkov udeležil kot oficir Rdeče armade. Sicer pa zgodbo poznamo po televizijski nadaljevalki — pred-
vajala jo je tudi naša televizija.

Znani partizanski pisatelj Matevž Hace še vedno piše o krajih in lju-
deh, ki jih poznamo iz drugih njego-
vih del. V knjigi z naslovom **Prija-
telji in znanci** obuja spomine na čas pred letom 1941.

Zadnje mesece je izšlo nekaj pre-
vodov iz novejših italijanske književ-
nosti. Najprej omenimo dvojico za nas
novih imen: Dacio Maraini z roma-
nom **Spomini malopridnice** in
Carla Sgorlona z **Leseni prestolom**.
Zdi se, da je za prvo delo zna-
čilna realistična, da ne rečemo natu-
ralistična opisnost in socialna nota.
Leseni prestol je verjetno psihološki
roman, v katerem je veliko razmiš-
ljanja in manj zunanjih dogodkov.
Morda bomo o teh dveh knjigah po-
drobneje spregovorili kdaj pozneje.
Pač pa skoraj ne bi bilo treba pred-
stavljati Alberta Moravie, čigar
Rimljanka je bila nekoč ena naj-
bolj branih knjig pri nas. Tudi nje-
gov novi roman **Jaz in on** se, kakor
večina del tega avtorja, suče okrog
spolnosti. Zdi se pa, da tokrat ne go-
vori toliko o resničnih dogodkih, ko-
likor o fantazijah oziroma prisilnih
predstavah, ki jim je podvržen
glavni junak.

Avstrijski pisatelj Johannes Ma-
rio Simmel se je zadnja leta povzp-
el na vrh lestvice najbolj branih tujih
avtorjev. Skoraj vse njegove knjige
so ves čas izposojene.

Zadnja, ki je izšla pred nekaj me-
seci, ima naslov po verzju iz neke
Shakespeareove igre: **Iz te snovi se
tkejo sanje**. Če sklepamo po prejš-
njih prevodih Simmlovih del, vse-
bina te obsežne knjige še zdaleč ne
bo tako nežna in poetična, kot bi
lahko sodili po naslovu: pri njem gre
namreč skoraj vedno za vohunstvo,
umore, nekdanje vojne zločince,
spolne sprevržence itd. itd. V
primerjavi s Simmlovimi deli so kla-
sični detektivski in kriminalni roma-
ni še kar spodobno in umirjeno bran-
nje. Sicer pa za detektivke še vedno
velja, da so v zasnovi konfeksijski
izdelki, četudi nekateri med njimi
posedujejo kvalitete, zaradi katerih
bi jih morali uvrstiti med resno lite-
raturu. Vsekakor to velja za večino
kriminalk, ki jih je napisala kraljica
tovrstne literature, angleška pisa-
teljica Agatha Christie.

Zadnja leta izhaja pri nas sploh
bolj malo kriminalk, kar izide, je ve-
činoma nad povprečjem. **Moža v
rjavi obleki** Agathe Christie bodo z
užitkom prebirali bolj zahtevni lju-
bitelji kriminalk. — Med novjšimi
izdajami bi lahko omenili še dve:
Gospodarico Mellyna Victorie
Holt in **Kliniko Mirabelle** F. M.
Stewart. Prva sodi med moderne
zgodbe o gradovih, druga pa, kot
pove že sam naslov, med romane o
»ljudeh v belem«. Vsekakor gre v
obeh primerih za bolj lahkotno bran-
nje, tako bi vsaj lahko sklepali po
odzivih bralcev. Prav za konec smo
prihranili še najnovejši, 136. zvezek
LJUDSKE KNJIGE. Knjiga fran-
coskega pisatelja R. Vaillanda **Igra
življenja** zasluži podrobnejšo ob-
ravnavo in bomo o njej poročali še
kdaj pozneje.

RAZPIS

Upravni odbor društva upo-
kojencev Javornik — Koroška
Bela ponovno razpisuje prosto
honorarno delovno mesto hiš-
nika v domu upokojevcem na
Javorniku, Cesta Otmarja
Novaka 7. Na razpolago je
dvosobno, centralno ogrevano
stanovanje proti zamenjavi.
Interesente vabimo, da se
zglasijo v pisarni društva upo-
kojencev vsak torek od 9. do
12. ure zaradi dogovora.
Društvo upokojevcem
Javornik — Koroška Bela

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ENOTNI UVEDBI DELOVNEGA ČASA

Na podlagi 204. člena ustave SRS in 24. člena zakona o medsebojnih
razmerjih delavcev v združenem delu (Ur. l. SFRJ št. 22/73) ter odloka o raz-
poreditvi delovnega časa med dnevom v organizacijah združenega dela s pod-
ročja trgovine na drobno, gostinstva, turizma ter obrtnih in drugih storit-
venih dejavnostih SO Jesenice

sklenejo

delovne organizacije trgovine

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o enotni uvedbi obratovalnega časa.

1. člen

Podpisniki tega samoupravnega sporazuma so ugotovili:
— da je treba vložiti nadaljnje napore za izboljšanje pogojev, vezanih na
delovni čas; s tem pa tudi za izboljšanje delovnih ter življenjskih razmer
predvsem žena in mater, katere na področju trgovine predstavljajo večino
med zaposlenimi,
— da mora obratovalni čas v trgovini na drobno omogočiti večini
občanom-potrošnikom, normalne možnosti nakupa potrošnega blaga,
— da razpored in trajanje obratovalnega časa trgovin ima znaten vpliv
na rentabilnost in ekonomičnost poslovanja teh enot,
— da je razpored in trajanje obratovalnega časa trgovin v turističnih
krajih, v času sezone potrebno posebej urediti.

2. člen

Temeljne organizacije združenega dela, ki imajo na območju občine
Jesenice svoje trgovinske prodajalne, se s tem samoupravnim sporazumom
obvezujejo, da bodo upoštevale enotno dogovorjeni delovni čas.

Obratovalni čas med tednom

3. člen

Organizacije združenega dela in druge enote s področja prometa blaga na
drobno razporedijo delovni čas med dnevom v svojih poslovalnicah skladno
s tem samoupravnim sporazumom, in sicer:

a) deljenim delovnim časom	
— prodajalne s prehrabnim blagom	od 7. do 12. ure in
od 16. do 18. ure
— prodajalne s tehničnim-tekstilnim
in drugim blagom	od 8. do 12. ure in
od 16. do 19. ure
b) neprekinjenim delovnim časom	
— skozi vse leto	od 7. do 19. ure

4. člen

Prodajalne s mesom in mesnimi izdelki morajo delovni čas med dnevom
razporediti skladno z določili tega sporazuma za zaposlovanje v dopoldan-
skem času za vse delovne dneve v tednu. Za poslovanje v popoldanskem
času pa organizacije združenega dela same razporedijo delovni čas in ga spo-
ročijo upravnemu organu občinske skupščine ter na podlagi tako določenega
časa obvezno poslujejo.

5. člen

Prodajalne s tobačnimi izdelki morajo delovni čas razporediti skladno
z določili tega sporazuma, izjemoma pa lahko odpirajo svoje prodajalne
v jutranjih urah prej kot to določa sporazum.
Delovni čas sporočijo upravnemu organu občinske skupščine ter na pod-
lagi tako določenega časa obvezno poslujejo.

Obratovalni čas ob sobotah

6. člen

Prodajalne trgovske dejavnosti na območju občine Jesenice ob sobotah
obratujejo:
— samopostrežne trgovine s prehrabnim blagom od 7. do 15. ure
— prodajalne s prehrabnim blagom z deljenim
delovnim časom od 7. do 12. ure
— prodajalne s tehničnim, tekstilnim in
ostalim blagom od 8. do 12. ure

7. člen

Prodajalne trgovske dejavnosti s prehrabnim blagom na območju
Jesenic uvedejo izmenično dežurstvo tako, da ena izmed prodajaln obratuje
do 19. ure.

Program dežurstva skladno s prejšnjim odstavkom sestavijo prizadete
enote TOZD ali OZD.

8. člen

Prodajalne trgovske dejavnosti, v katerih prodajajo živilske proizvode,
tehnično in tekstilno blago, tobačne izdelke ter spominke v turističnih krajih,
v času sezone (Mojstrana, Gozd Martuljek in Kranjska gora) ob sobotah
popoldan obratujejo do 19. ure, s tem da v krajih, v katerih je več poslovalnic,
za ta čas lahko uredijo izmenično dežurstvo.

Obratovalni delovni čas ob nedeljah

9. člen

Vse prodajalne trgovske dejavnosti na območju občine ob nedeljah pra-
viloma ne obratujejo.

10. člen

Prodajalne trgovske dejavnosti, v katerih prodajajo prehrabno blago,
tehnično in tekstilno blago, tobačne izdelke ter spominke v turističnih krajih
(Mojstrana, Gozd Martuljek, Kranjska gora) obratujejo v času zimse sezone
in letne sezone ob nedeljah od 7. do 10.30.
Skladno s 6. členom tega sporazuma se lahko uvede izmenično dežurstvo.

11. člen

Čas sezone v 8. in 10. členu tega sporazuma se smatra
— poletna sezona od 1. julija do 15. septembra
— zimska sezona od 1. decembra do 15. marca.

Obratovalni čas ob praznikih

12. člen

Na dan državnih in drugih praznikov prodajalne trgovske dejavnosti na
območju občine Jesenice ne obratujejo.

13. člen

Prodajalne trgovske dejavnosti na območju občine Jesenice obratujejo
na dan pred državnim praznikom kot običajno razen na dan 31. decembra, ko
obratujejo do 16. ure.

14. člen

V primeru, ko državni prazniki sovpadajo z nedeljo in s tem nastanejo
trije prosti dnevi, so praviloma tretji dan in med prazniki odprte prodajalne
s prehrabnim blagom.
Katero prodajalno bodo odprte, se sporazumno dogovorijo organizacije
združenega dela same, skladno s krajevnimi potrebami.
Prodajalni čas na ta dan je od 7. do 10.30.

Ostale določbe

15. člen

Samoupravni sporazum velja, ko ga podpišejo podpisnice in stopi v ve-
ljavo 1. avgusta 1975.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

9. in 10. avgusta francoski barvni
film POLICAJ ob 17. in 19. uri,
režija Jean Pierre Melville, v glavni
vlogi Alain Delon

11. in 12. avgusta švedski barvni
film KRIKI IN ŠEPETANJA ob
17. in 19. uri, režija Ingmar
Bergman, v glavni vlogi Harriel
Anderson

13. avgusta italijanski CS barvni
film AFERA NA AZURNI OBALI,
ob 17. in 19. uri, režija Stanley Le-
wis, v glavni vlogi Dana Rodd

14. avgusta ZAPRTO

15. avgusta ameriški CS barvni
film UBOJI NA VIKENDU ob 17.
in 19. uri, režija M. Lupo, v glavni
vlogi Anna Moffo

16. in 17. avgusta jugoslovansko
nemški CS barvni film ZAKLAD V
SREBRNEM JEZERU, ob 17. in
19. uri, režija Harold Rainl, v glavni
vlogi Lex Barker

KINO PLAVŽ

9. in 10. avgusta švedski barvni
film KRIKI IN ŠEPETANJA ob
18. in 20. uri

11. in 12. avgusta francoski barvni
film POLICAJ ob 18. in 20. uri

13. avgusta ZAPRTO

14. avgusta angleški barvni film
GUSTAV MALER ob 18. in 20. uri
15. avgusta italijanski CS barvni
film AFERA NA AZURNI OBALI
16. in 17. avgusta ameriško
italijanski barvni film STRELNA
ČRTA

KINO DOVJE-MOJSTRANA

9. avgusta ameriški barvni film
DAN DELFINOV ob 19.30

10. avgusta italijansko francoski
barvni film VELIKI REVOLVE-
RAŠI ob 19.30

16. avgusta švedski barvni film
KRIKI IN ŠEPETANJA ob 19.30

KINO KRANJSKA GORA

9. avgusta italijansko francoski
barvni film VELIKI REVOLVE-
RAŠI

10. avgusta angleški barvni film
GUSTAV MALER

13. avgusta švedski barvni film
KRIKI IN ŠEPETANJA

16. avgusta francoski barvni film
POLICAJ

ZAHVALA

Ob težki izgubi drage žene, mame,
stare mame in sestre

MARIJE ANDERLE

se iskreno zahvaljujemo zdravni-
škemu in strežnemu osebju v jese-
niški bolnici in še posebej osebjem
doma dr. Franca Berglja za dolgo-
letno zdravljenje, nego, skrb in trud,
da bi nam jo ohranili pri življenju.
Iskreno se zahvaljujemo sosedom
za darovani venec in še posebej
Tončki Merkeževi, Ajstrovim in Ko-
roševci za vso pomoč v dneh težke
izgube in ostalim darovalcem vencev
in cvetja. Prav tako se zahvaljujemo
sosedu Jaku Klinarju za ganljive
poslovilne besede, voznikom osebnih
avtomobilov ter vsem, ki so z nami
sočustvovali, nam izrekli sožalje in
jo v tako velikem številu spremili na
zadnji poti na Breznico.

**ŽALUJOČI: mož Jože, sinova
Marjan z družino, Jože, snaha
Angelca, vnuk Vojko, brat
Matevž, sestra Ivana in ostalo
sorodstvo**

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi ljubega
in dragega moža, očka, sina in brata

FRANCIJA FRANKO

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki
ste nam v teh težkih dneh pomagali,
posebna hvala sosedu Ludviku Jen-
ku za nesebično pomoč, sosedom in
trgovskemu podjetju Zarja za de-
narno pomoč, prijateljem in znan-
cem, pevcem ter govorniku za poslo-
vilne besede ob odprtem grobu.
Vsem, ki ste ga pospremili na nje-
govi zadnji poti iskrena hvala.

**ŽALUJOČI: žena Milenka,
hčerki Romanca in Milenca,
ata, mama, brat Viktor z dru-
žino in ostalo sorodstvo.**

ZAHVALA

Ob izgubi moža, očeta, sina in
brata

MARJANA ŠIMACA

se iskreno zahvaljujem vsem soso-
dom, sodelavcem, sorodnikom, znan-
cem in prijateljem za nudeno po-
moč. Prav tako se zahvaljujem go-
vorniku za poslovilne besede, kakor
tudi vsem darovalcem vencev in
cvetja ter vsem ostalim, ki so po-
častili njegov spomin in ga spremili
na njegovi zadnji poti.

**ŽALUJOČI: žena Marija, sin
Marjan, družini Šimac in osta-
lo sorodstvo**

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru — profilarne
se iskreno zahvaljujem za denarno
pomoč, ki mi je bila med boleznijo
zelo dobrodošla.

Julka Oven

ZAHVALA

Zahvaljujem se sindikalnemu od-
boru splošne varnostne službe, ki mi
je omogočil brezplačno letovanje v
Crikvenici v mesecu juniju.

Adolf Kozamernik

ZAHVALA

Za uspešno operacijo se najlepše
zahvaljujem kirurškemu oddelku
bolnice Jesenice, predvsem zdravni-
kom Cvetku, Korošču, Čebokliju in
Pažurju ter sestri Tei Grojzer.

Lika Vehbi

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru gradbenega
vzdrževanja se najlepše zahvalju-
jem, ker mi je omogočil brezplačno
letovanje v Crikvenici.

Peter Kejžar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne ži-
ce Bela se iskreno zahvaljujem za
brezplačno letovanje na morju.

Alojz Purgar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru transporta
se iskreno zahvaljujem za brezpla-
čno letovanje na morju

Jože Purger

ZAHVALA

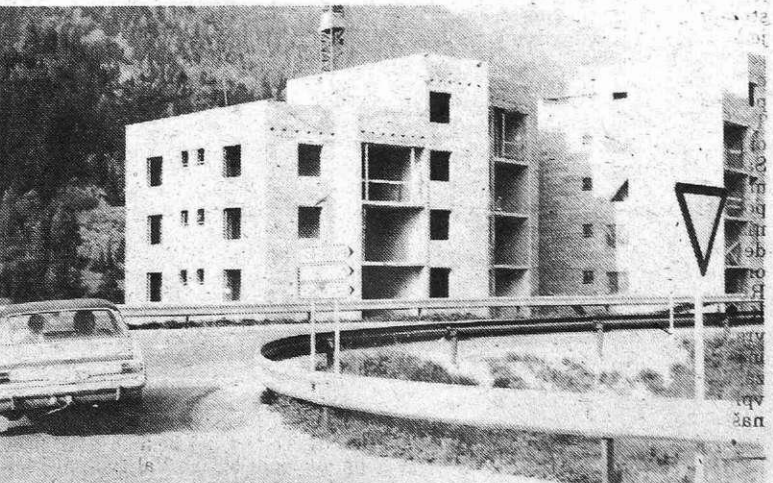
Sindikalnemu odboru gradbenega
vzdrževanja se najlepše zahvaljujem
za denarno pomoč, ki mi je v času
mojega bolovanja zelo dobrodošla.

Franc Iskra
Plastika

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem izvršne-
mu odboru sindikalne organizacije
železarne Jesenice za denarno po-
moč iz solidarnostnega sklada ob
smrti mojega moža.

Francka Leskovar

Novi stanovanjski stolpič v Kranjski

ŠESTO TRADICIONALNO TEKMOVANJE V PLAVANJU ZA POKAL MESTA JESENICE

Plavalni klub Jesenice vsako leto ob praznovanju občinskega praznika, 1. avgusta, organizira sedaj že tradicionalno tekmovalje v plavanju za POKAL MESTA JESENICE. Letos je bilo to tekmovalje v nedeljo, 3. avgusta s predtekmovaljem v dopoldanskih urah in finalom v popoldanskem času.

Na jeseniškem kopališču se je v nedeljo ob sončnem vremenu zbralo rekordno število klubov s preko sto plavalci, ki so se borili za čimboljše končno uvrstitev. Sodelujoči klubi na tem tekmovalju so bili: PK FUŽINAR - Ravne na Koroškem, PK RUDAR - Trbovlje, PK TRIGLAV - Kranj, PK CELULOZAR - Krško, PK NEPTUN - Celje, PK RADOVLJICA - Radovljica, PK POMURJE - Murska Sobota, PK OLIMPIJA - Ljubljana in PK JESENICE - Jesenice.

Najboljši rezultati finalnega dela tekmovalja:

100 m kravl - ženske: 1. Metoda Damjanovič (roj. 1960) - Triglav - 1.08.1; 2. Zora Pšeničnik (roj. 1960) - Fužinar - 1.08.3; 3. Branka Škafar (roj. 1962) - Celulozar - 1.10.4; 8. Lavra Korošec (roj. 1960) Jesenice - 1.22.7.

100 m kravl - moški: 1. Zoran Golob (roj. 1957) - Fužinar - 0.59.2; 2. Andrej Škafar (roj. 1960) - Celulozar - 1.02.0; 3. Toni Leskovar (roj. 1960) - Rudar - 1.04.0.

100 m prsno - ženske: 1. Vita Čebašek (roj. 1962) - Pomurje - 1.37.9; 2. Milana Kos (roj. 1961) - Jesenice - 1.39.0; 3. Eva Vukovič (roj. 1961) - Neptun - 1.41.6; 6. Saška Jezeršek (roj. 1962) - Jesenice - 1.58.8; 7. Janja Antonič (roj. 1962) - Jesenice - 2.02.7.

100 m prsno - moški: 1. Ciril Globočnik (roj. 1959) - Radovljica - 1.19.5; 2. Tomaž Rodič (roj. 1962) - Fužinar - 1.21.1; 3. Miran Praprotnik (roj. 1958) - Triglav - 1.23.9.

100 m kravl - mlajše pionirke: 1. Metka Kolmančič (roj. 1963) - Fužinar - 1.11.1; 2. Polona Kolenc (roj. 1963) - Rudar - 1.11.2; 3. Maja Rodič (roj. 1963) - Fužinar - 1.11.6.

100 m kravl - mlajši pionirji: 1. Igor Vorel (roj. 1963) - Rudar - 1.08.9; 2. Boris Novak (roj. 1963) - Rudar - 1.10.7; 3. Damjan Petrič (roj. 1964) - Triglav - 1.12.9; 26. Uroš Korošec (roj. 1963) - Jesenice - 1.48.1.

100 m delfin - ženske: 1. Jožica Pečovnik (roj. 1960) - Fužinar - 1.17.9; 2. Zora Pšeničnik (roj. 1960) - Fužinar - 1.19.3; 3. Darja Bradaska (roj. 1960) - Triglav - 1.19.7.

100 m delfin - moški: 1. Miran Balant (roj. 1957) - Fužinar - 1.05.2; 2. Zoran Golob (roj. 1957) - Fužinar - 1.06.2; 3. Andrej Škafar (roj. 1960) - Celulozar - 1.10.2.

100 m prsno - mlajše pionirke: 1. Maja Rodič (roj. 1963) - Fužinar - 1.24.4; 2. Tatjana Bradaska (roj. 1964) - Triglav - 1.29.8; 3. Sonja Vukovič (roj. 1963) - Neptun -

1.34.4; 20. Tatjana Biček (roj. 1963) - Jesenice - 1.57.0; 24. Karmen Gasar (roj. 1965) - Jesenice - 2.04.0.

100 m prsno - mlajši pionirji: 1. Rok Mihelič (roj. 1964) - Triglav - 1.34.3; 2. Samo Sorli (roj. 1965) - Triglav - 1.39.2; 3. Tomaž Rogelj (roj. 1964) - Triglav - 1.40.2.

100 m hrbtno - ženske: 1. Polona Kolenc (roj. 1963) - Rudar - 1.18.2; 2. Slavica Blatnik (roj. 1960) - Celulozar - 1.21.6; 3. Polona Levor (roj. 1962) - Fužinar - 1.24.6; 7. Lavra Korošec (roj. 1960) - Jesenice - 1.36.4.

100 m hrbtno - moški: 1. Miran Balant (roj. 1957) - Fužinar - 1.07.1; 2. Darko Rapnik (roj. 1959) - Fužinar - 1.09.8; 3. Zoran Golob (roj. 1957) - Fužinar - 1.11.1.

200 m mešano - ženske: 1. Zora Pšeničnik (roj. 1960) - Fužinar - 2.50.6; 2. Polona Kolenc (roj. 1963) - Rudar - 2.52.6; 3. Jožica Pečovnik (roj. 1960) - Fužinar - 2.59.8; 10. Lavra Korošec (roj. 1960) - Jesenice - 3.21.2; 15. Milana Kos (roj. 1961) - Jesenice - 3.42.3.

200 m mešano - moški: 1. Miran Balant (roj. 1957) - Fužinar - 2.29.2; 2. Toni Leskovar (roj. 1960) - Rudar - 2.34.5; 3. Andrej Škafar (roj. 1960) - Celulozar - 2.35.2.

Prvi trije uvrščeni v vsaki disciplini so dobili diplome, prvouvrščeni pa praktična darila.

Pokale sta prejela najuspešnejša mlajša pionirka, plavalka Rudarja iz Trbovlje za disciplino 100 m hrbtno in mlajši pionir prav tako plavalec Rudarja, za disciplino 100 m hrbtno.

Na tem tekmovalju pa je bil dosežen tudi republiški rekord za mlajše pionirke B in C kategorije, ki ga je v disciplini 100 m hrbtno postavila mlada, komaj osem let stara Kranjčanka Lea Jugovič.

Prehodni pokal mesta Jesenic je tokrat osvojil Fužinar iz Raven na Koroškem.

Vsi klubi so obljubili sodelovanje na prihodnjem tekmovalju, sedmem po vrsti. Rado Tolar

NA JESENICAH PRVENSTVO SŽ V BALINANJU

V soboto, 9. avgusta, bo na balinišču v Bazi na Jesenicah letošnje prvenstvo Slovenskih železarn v balinanju. Na prvenstvu, ki se bo začelo ob 9. uri, bodo nastopile ekipe vseh treh železarn, Verige, Plamena, Žične in Metalurškega inštituta. Organizator prvenstva je komisija za šport in rekreacijo pri TK OO sindikata Železarn, izvajalec pa balinarski klub Jesenice.

Med otvoritvijo mednarodnega turnirja v balinanju v nedeljo, 3. avgusta

Balinanje

USPEL MEDNARODNI TURNIR

V nedeljo, 3. avgusta, je BK Jesenice ob svoji dvajsetletnici in v počastitev občinskega praznika organiziral mednarodni balinarski turnir. Na turnirju je sodelovalo dvanajst ekip: štiri iz Italije in osem iz Slovenije. Pred začetkom turnirja je bila majhna slovesnost, na kateri je predsednik kluba Stanko Pulec na kratko opisal dosedanje uspehe in delo balinarskega kluba ter poudaril pomembnost letošnjih jubilejev: 30-letnice zmage nad fašizmom, 25-letnice samoupravljanja, 30-letnice šahovskega društva na Jesenicah in praznovanje občinskega praznika, katerega klub že 13 let zaporedoma praznuje s prirejanjem mednarodnih turnirjev.

Otvoritvi turnirja je na častni tribuni prisostvovalo več družbenopolitičnih delavcev na čelu s predsednikom občinske skupščine Slavkom Osredkarjem, ki je tudi odprl turnir z besedami: »Mednarodna srečanja niso samo tekmovalja športnikov dveh dežel, temveč tudi oblika zblizanja in tesnejšega prijateljstva med ljudmi.«

Po ogorčenih in zagrizenih bojih v predtekmovalju, so se v polfinalu uvrstili: Jesenice I v postavi Gučnac, Vudrič, Dornik, Pavlič; Železnica - Postojna; Radovljica in Jesenice II v postavi Krivec, Kozamer, Plesničar, Domevšek.

V polfinalu sta se srečali ekipi Jesenice I. in Jesenice II. Rezultat 12:18. Drugi polfinalni par pa je bil Železnica - Postojna: Radovljica. Rezultat 12:13.

Tako sta za prvo mesto igrali ekipi Radovljice in Jesenice II, za tretje in četrto mesto pa Železnica - Postojna in Jesenice I. Rezultata: Jesenice II : Radovljica 13:9, Jesenice I : Železnica 4:13.

Končni vrstni red: 1. Jesenice II, 2. Radovljica, 3. Železnica - Postojna, 4. Jesenice I, 5. ekipa jeseniškega Gradisa, kar je tudi uspeh za to ekipo, ki je igrala v naslednji postavi: Celik, Škrt, Makuc, Eleršič. Ta ekipa bi lahko že v predtekmovalju izločila drugo ekipo Jesenice, saj so tesno izgubili z rezultatom 13:12. Sledijo: 6. Orzano - Italija, 7. Metalna - Maribor, 8. Predil - Italija, 9. Ljubljana - Polje, 10. Bueris - Italija, 11. Litostroj - Ljubljana, 12. Ronchi - Italija.

Na turnirju so razočarali zlasti italijanski balinarnji, saj je uspelo le Orzanu zmagati in to nad Litostrojem iz Ljubljane, vse ostale ekipe pa so bile v vseh igrah poražene. Predvsem velja to za ekipo Ronchia, katere je na Jesenicah osvajala že večkrat tudi prva mesta. To zanimivo mednarodno tekmovalje si je ogledalo preko tisoč ljubiteljev balinanj.

ŠPORTNO SREČANJE OBMEJNIH ENOT JLA IN DELOVNIH KOLEKTIVOV

Pod pokroviteljstvom družbenopolitičnih organizacij občine Jesenice bo v soboto, 9. avgusta, v športnem parku v Podmežaklju športno srečanje ekip obmejnih enot JLA in delovnih kolektivov občine. Srečanje bo izvedeno v počastitev dneva obmejnih enot.

JLA in 30-letnice osvoboditve. Udeleženci se bodo pomerili v treh športnih disciplinah in sicer v malem nogometu, odbojki in šahu. Izvajalci tekmovalja bodo nogometni klub, odbojkarški klub in šahovsko društvo Jesenice. J.

KRUTO IN NEUSMILJENO OPOZORILO GORA

Sedaj, ko se izletniška in turistična sezona skupaj s planinsko, plezalno in alpinistično vzpenjajo v svoj vrh, ko so nabito polne vse planinske postojanke, domovi in zavetišča in se pretaka po gosti mreži skrbno nadelanih in zavarovanih planinskih poti pisana reka, množica ljubiteljev in obiskovalcev gora, lahko čitamo v dnevnem časopisju skoraj vsak dan o lažji, težji in na žalost tudi o smrtni nesreči v gorah. To je velik krvavi davek, ki meče dokaj temno, žalostno luč na opremo, vzgojo, sposobnost in previdnost preko milijon vsakoletnih domačin in tujih obiskovalcev našega planinskega sveta.

Planinske organizacije s pionirskimi in mladinskimi ter alpinističnimi odseki kjer se šolajo in vzgajajo predvsem mladi gorniki, bi morali posvetiti mnogo več skrbi in sredstev za preventivno načrtno vzgojo obiskovalcev in ljubiteljev gora.

Požrtvovalni gorski reševalci niso v stanju preprečevati planinskih nesreč. Še prav posebno mladi gorniki podcenjujejo številne in velike nevarnosti gora. Vsak izletnik, turist, planinec, plezalec in alpinist mora na začetku planinske poti ali plezalno-alpinističnega vzpona vedeti kakšen bo konec. Nihče v gorah nikoli in nikjer ne sme precenjevati svoje opreme, znanja in kondicije. Pogum, samo pogum v gorah ne pomeni veliko in ne vodi do srečnega zaključka, če se mu ne pridruži znanje, sposobnost in previdnost!

Vedno, skoraj vsak dan prihajajo z gora pojemažoji kliči na pomoč. Potuhnjene megle rade zavajajo na stran, ki ni nevarna pota. Planinske cvetje vabi in izziva nevarnosti in vabi smrt. Staro pravilo velja, da se znajo planinske rože braniti same. Umik na nevarni planinski poti nikakor ni poraz, temveč je le premišljen in trezen beg pred nevarnostjo ali celo smrtjo. Snežni plazovi in padajoče kamenje sta največja sovražnika izletnikov, smučarjev, turistov, planincev, plezalcev in izkušenih alpinistov.

V gorah, na planinski poti ali pri plezalno-alpinističnem vzponu moramo biti vedno in v prvi vrsti dober in iskren tovariš, pa tudi najboljši svetovalec in nesebičen, vztrajen in discipliniran reševalec. Nihče v gorah ne sme od sebe zahtevati več kakor zna in zmora. Vedno hodimo le na take izlete, poti in vzpone za katere smo opremljeni in sposobni.

Zavedati se moramo, da je mnogo lažje in tudi ceneje preprečevati planinske nesreče, kakor pa reševati težje ali smrtno ponesrečene gornike. Bilanca letošnjih lažjih, težjih in celo 15 smrtnih nesreč je dokaj resno in tragično opozorilo, da moramo biti v gorah skrajno previdni.

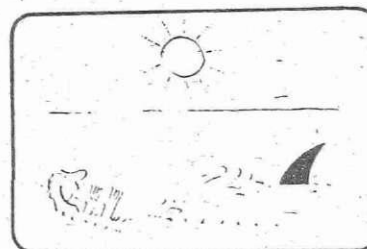
NA KOMNO

Pred štirinajstimi dnevi je mladinski odsek planinskega društva Koroška Bela priredil izlet na Komno in Bogatin, ki se ga je udeležilo deset pionirjev.

Tistega jutra vreme ni preveč dobro kazalo. Kljub temu smo se s prijatelji odpravili do postaje Kočna kjer nas je že čakala vodnica. Komaj smo stopili na vlak je začelo deževati. Ko smo se pripeljali v Bohinj do hotela Zlatorog, je še vedno deževalo, zato smo za nekaj časa stopili pod streho. Zgubili smo že vse upanje, ko se je nenadoma zjasnilo. Odpravili smo se do kočice pri Savici. Tam smo se okrepčali s čajem, nato pa krenili proti koči pod Bogatinom. Čas nam ni dopuščal, da bi šli še na Bogatin. Zato smo se igrali in sončili in uživali ob lepotah planin. Bili smo veseli, ker se je iz deževnega jutra napravil tako lep dan. Toda čas je prehitro minul in kmalu smo se morali odpraviti nazaj. Mimogrede smo obiskali še Komno, nato pa smo se spustili v dolino. Z avtobusom smo se odpeljali do Lesc, od tam pa z vlakom domov.

Vsi smo bili zadovoljni, ker je izlet kljub slabemu začetku tako dobro uspel.

Jure Svetina

STRELCI ZA OBČINSKI PRAZNIK

Na strelskem tekmovalju, ki ga je organiziral občinski odbor ZRVS Jesenice v počastitev občinskega praznika in 30-letnice osvoboditve, v nedeljo, 3. avgusta na strelišču Matije Verdника v Podmežaklju je sodelovalo 15 ekip in sicer iz naslednjih organizacij: občinska organizacija ZRVS Jesenice - štiri ekipe, postaja milice ena ekipa, občinski svet ZSS ena ekipa, strelska družina Matija Verdnik Jesenice ena ekipa, KS Dovje - Mojstrana, Zirovnica in Blejska Dobrava tri ekipe, lovska družina Jesenice in Dovje - Mojstrana dve ekipi, občinska konferenca SZDL Jesenice ena ekipa, občinska konferenca ZKS Jesenice ena ekipa, referat za ljudsko obrambo Železnica ena ekipa.

REZULTATI - ekipno: 1. Občinski svet ZSS 87 krogov, 2. strelska družina Matija Verdnik 74 krogov, 3. KS Dovje - Mojstrana 69 krogov, itd.

Posamezno so bili najboljši: 1. Joža Hlebanja KS Dovje - Mojstrana 34 krogov, 2. Majda Kralj občinski svet ZSS 32 krogov, 3. Andrej Pirman strelska družina Matija Verdnik Jesenice 32 krogov.

Najboljše ekipe in posamezniki so dobili skromna priznanja.

OČE BIVAKOV - KAREL KORENINI JE UMRL

Nekje visoko v robah Triglav se je odkrušil skalni stolp in s truščem potočil skozi žlebove in tokove... V devetinsedestem letu svojega življenja je zatisnil svoje trudne in izmučene oči »oče skalaških bivakov« v Veliki Dnini pod severno steno Škrlatice, na Jezerih pod Rokavi, v Za Aku pod severno steno Široke peči in na Rušju pod Stenarjem ter Dolkovo špico.

Ustavilo se je plemenito srce človeka, ki je vse svoje življenje posvetil planinstvu in ga žrtvoval goram.

Karel Korenini se je rodil 17. novembra 1906 v Ljubljani. Takoj, ko je položil diplomu strojnega tehničarja na ljubljanski srednji tehnični šoli, se je zaposlil v jezeniški železarni, kjer je delal na odgovornih delovnih mestih. Dim, prah, ropot in žareče nebo med Mežakljo in Golico ga je osvojilo, obenem pa skupaj z drugimi navdušenimi Skalaši gnalo v planinski svet, za katerega je gori in končno tudi izgorel. Vsa leta med obema vojnama je bil duša, srce in motor skalaškega, planinskega in reševalnega življenja ne samo med jeseniškimi železarni, temveč tudi med bohinjskimi in dolinskimi smučarji, planinci, plezalci, alpinisti in gorskimi reševalci.

Karel Korenini je bil tih in predan, plemenit in kulturn gornik. Ni poznal strahu in ni klonil pred napori ter težkim in odgovornim delom, kadar je bilo treba kar koli dobrega storiti za napredek in zdravo rast smučarskega športa, množičnega, rekreativnega planinstva in za vzpon plezalnega športa ter vrhunškega alpinizma.

Bil je organizator številnih smučarskih in sankarskih tekem, bil je tajnik, podpredsednik in predsednik TK Skala in PD Jesenice in načelnik postaje GRS. Pod njegovim vodstvom so bili zgrajeni v naših gorah štirje prvi bivaki in skalaška kočica na Rožci. Nikoli se ni branil dela za Skalo, planinsko društvo ali gorsko reševalno službo, bil je v pravem pomenu idejni vodja smučarjev, skalašev, planincev in reševalcev. Tih in delaven je bil njihov najboljši tovariš in vodnik.

Karel Korenini je posvetil in žrtvoval vse svoje bogato delo in življenje planinstvu in goram, zato je bil odlikovan z najvišjimi planinskimi priznanji in odlikovanji.

Ponosni skalni vršci zalijejo, po njih se pode bliski in grom pretresa skalne gmote Triglava, Škrlatice in Rokavov, kjer je Karel Korenini plezal prvenstvene smeri in reševal in pomagal ponesrečenim gornikom.

Med skalaši, smučarji, planinci, plezalci, alpinisti in gorskimi reševalci pa je s smrtjo skromnega, delovnega in plemenitega tovariša nastala velika praznina...

Uroš Župančič

TE
JES
Žele
1. j
SZ
tisk

Žele
osel
izpl
ni o
izpo
pov
nos
so s

1. 19
jan.
febr.
mar
april
maj
juni
I. p
julij
I-V
C
skih
maj
obst

SI
PI
NA
JEI

z n
slov
in r
din
Slo
ste
obl